

บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

The Roles of Facebook in Public Relations for Crime Prevention

บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

The Roles of Facebook in Public Relations for Crime Prevention

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ปีการศึกษา 2561

© 2562

จุฬนี สว่างลาภวงศ์

สงวนลิขสิทธิ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์

เรื่อง บทบาทการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กในการป้องกันอาชญากรรม

ผู้วิจัย จุฬานี สว่างลาภวงศ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรจรูญธิ์ ปัญญาโสภณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัลลิกา ผลอนันต์)

กรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา เกศดาอุรัตน์)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลีฉายา)

(ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

12 กรกฎาคม 2562

จุฬินี สว่างลาภวงศ์. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, กรกฎาคม 2562, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม (106 หน้า)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรณูธร ปัญญาโสภณ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กในการป้องกันอาชญากรรม

มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม
2) เพื่อศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม การวิจัยใช้การวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก 18 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง
และเป็นคำถามปลายเปิด ผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ตำรวจ 2 นาย นักกฎหมาย 2 คน สื่อ 4 คน
และ ประชาชน 10 คน คำถามสัมภาษณ์เป็นคำถามกึ่งมีโครงสร้างและเป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัยพบว่าเฟซบุ๊กมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม
ให้กับประชาชน ในด้านต่าง ๆ คือ 1) เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถเข้าถึงคนติดตามได้แบบ
เรียลไทม์ เฟซบุ๊กไลฟ์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากด้วยเพราะคนหันมาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น การ
ประชาสัมพันธ์ของเฟซบุ๊กจึงทำได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์ 2) เฟซบุ๊กประชาสัมพันธ์ให้ความรู้
แนวทางในเชิงป้องกันอาชญากรรม 3) สร้างให้มีการสื่อสารแบบสองทางหรือหลาย 4) การสร้าง
เครือข่ายกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยแอดมินเฟซบุ๊กสามารถขอความร่วมมือนำข้อมูลอาชญากรรมจาก
ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเผยแพร่ โดยตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่ 5) เฟซบุ๊กสามารถ
สร้างความเชื่อมั่นโดยสร้างภาพลักษณ์ระหว่างองค์กร และสาธารณชน ด้านประชาชนกับการมีส่วน
ร่วมในการใช้เฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม คือ 1) การรับรู้ข่าวสารและบอกต่อด้วยการแชร์หรือ
ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีความระมัดระวังภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น 2) การแจ้งเบาะแสที่เกี่ยวข้อง
ทำให้คดีอาชญากรรมมีความคืบหน้าได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ควรมีการนำเสนอกลไกทาง
กฎหมาย กฎหมายใกล้เคียง หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ และ
ช่วยให้คนที่ทำความผิดเกรงกลัวต่อการก่ออาชญากรรม

อนุมัติ :

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Sawanglabwong, J., July 2019, M. Com. Arts, Graduate School, Bangkok University.

The Roles of Facebook in Public Relations for Crime Prevention (106 pp.)

Thesis Advisors: Assist. Prof. Dr. Tanyatorn Panyasopon

Abstract

The research on the roles of Facebook in public relations for crime prevention had two objectives 1) to study the role of Facebook on the purpose of public relations and crime prevention and 2) to examine the use of public Facebook by Thai citizens in cooperation and crime prevention. The research was qualitative, using in-depth interviews with 18 informants, classified in four different groups, two policemen, two attorneys, four people of media, and 10 Facebook users. The interview questions were semi-structured and open-ended.

The result showed that Facebook played an important role in public relations for crime prevention in various aspects 1) Facebook was one channel communicating to followers as real time. There was Facebook live and could reach many target audiences due to their increasing usage instead of mainstream media. Public relations via Facebook was thus, fast and up-to-date. 2) promoting knowledge of crime prevention guidelines 3) creating a two-way or multi-way communication 4) networking with relevant organizations by Facebook admin's being able to request cooperation to bring crime information from the police or related agencies to publish and check the information before publishing 5) Facebook could build confidence by creating an image between the organization and the public. As for people's participation in using Facebook to prevent crime were 1) recognition of news and telling by sharing or publicizing allowed people to be cautious of various threats that would occur 2) laws that were used in daily life ed clues causing the crime to progress quickly. However, there should be a legal mechanism, and punishment via Facebook because it would help create the correct understanding and help people who were guilty of crime

Approved : _____

Thesis Advisors

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม” เล่มนี้เป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งของผู้วิจัย เพราะต้องอาศัยความเพียรพยายาม อุทิศสละ เป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ครอบครัว แล้วก็ต้องใช้เวลาว่างที่เหลือเพื่อศึกษาหาความรู้ แม้จะมีเวลาว่างเพียงแค่น้อยนิด แต่เนื่องจากได้กำลังใจจาก ครอบครัวโดยเฉพาะมารดาของข้าพเจ้าและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรรมยุทธ ปัญญาโสภณ สิ่งที่ทำ ถอดใจ หรือแม้แต่เสียใจ ก็กลายเป็นแรงผลักดันให้ข้าพเจ้า มุมานะ และคิดถึงความสำเร็จ “ความสำเร็จ ทุกอย่างต้องได้มาจากตัวเราเอง นั่นก็คือ ความพยายาม” วิทยานิพนธ์เล่มนี้ช่วยให้ข้าพเจ้าพัฒนาตัวเองได้อย่างดีมาก ไม่ว่าจะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรรมยุทธ ปัญญาโสภณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา ผลอนันต์ ผู้ที่สละเวลาส่วนตัวในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้กำลังใจข้าพเจ้าอย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม คลีฉายา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา เกศดาบุร์ตัน ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการและให้คำแนะนำในการแก้ไขงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บังคับบัญชา บุคลากรทุกท่าน ในสายอาชีพต่าง ๆ ตำรวจ ทนายความ สื่อมวลชน และ ประชาชนที่ได้ให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการทำวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสาขาวิชา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ให้โอกาสและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ความสำเร็จในครั้งนี้ข้าพเจ้าขอมอบให้แม่ ผู้ที่คอยให้กำลังใจ และเติมพลังที่ยิ่งใหญ่ให้กับลูกคนนี้เสมอ ขอขอบคุณที่ทำให้วันนี้ลูกสามารถก้าวข้ามผ่านอุปสรรคมาได้อย่างเข้มแข็ง

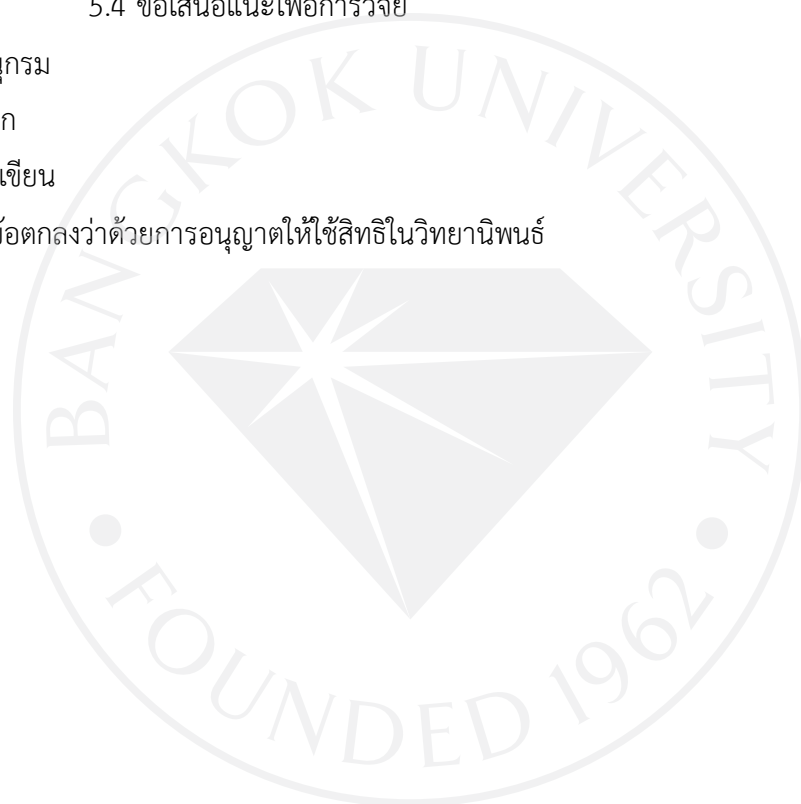
จุฬณี สว่างลาภวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	9
1.3 ขอบเขตการวิจัย	9
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์	11
2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์	15
2.3 แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์กับการมีส่วนร่วมกับประชาชน	26
2.4 แนวคิดเรื่องการป้องกันอาชญากรรม	28
2.5 แนวคิดเรื่องพฤติกรรม的开รับข่าวสาร	35
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	40
3.1 ประเภทงานวิจัย	40
3.2 แหล่งข้อมูล	40
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	45
3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล	45
บทที่ 4 บทวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.1 การประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก กรณีเพจอีจัน	46
4.2 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม	66
4.3 การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
5.1 สรุปผลการศึกษา	91
5.2 อภิปรายผล	94
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้	96
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	99
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	105
ประวัติผู้เขียน	108
เอกสารข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์	

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1: สถิติจำนวนคดีอาญารายปี พ.ศ. 2540–2560	1
ภาพที่ 1.2: สถิติจำนวนคดีอาญาแยกตามประเภท ของปี พ.ศ. 2560	2
ภาพที่ 1.3: สถิติคดีอาญาแต่ละประเภท เปรียบเทียบระหว่างปีพ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2560	3
ภาพที่ 1.4: ภาพการแลงข้าวกวาดล้างอาชญากรรม โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)	4
ภาพที่ 1.5: “Facebook” เป็น Social Media ยอดนิยมอันดับ 1 ของคนไทย	6
ภาพที่ 1.6: เพลงเฟซบุ๊ก “อีจัน”	7
ภาพที่ 2.1: จำนวนผู้ใช้สื่อออนไลน์	18
ภาพที่ 2.2: สถิติการใช้งานสื่อออนไลน์	19
ภาพที่ 2.3: สัดส่วนการใช้งานสื่อออนไลน์แต่ละแพลตฟอร์ม	20
ภาพที่ 2.4: หน้าเพจอีจันในเฟซบุ๊ก	23
ภาพที่ 2.5: ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime triangle theory)	31
ภาพที่ 2.6: กรอบแนวคิดการวิจัย	39
ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างภาพข่าวเรื่องจับ “ไอ้กาย” ฆ่าเผาเด็กหญิงอายุ 14 ปี	47
ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างคลิปข่าวเรื่องเพราะหนู คบกับแฟน เก้าเขา	48
ภาพที่ 4.3: ชื่นชมเด็กชาย เจอสร้อยทองฝังเพชร หน้า 4 บาท คืนเจ้าของ	49
ภาพที่ 4.4: โลโก้เฟซบุ๊กแฟนเพจอีจัน	50
ภาพที่ 4.5: ข่าวเรื่องเพราะหนู คบกับแฟน เก้าเขา	51
ภาพที่ 4.6: ข่าวเรื่อง กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉนดที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950 ล้านบาท	52
ภาพที่ 4.7: ข่าวเรื่อง เอ้า!!! โล่ฟันเราทำไม ยังไม่ได้ทำอะไรเลย	54
ภาพที่ 4.8: ข่าวเรื่อง ไม่เช็ด! ไม่จ๋า!	55
ภาพที่ 4.9: ข่าวเรื่อง ทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ! จับไทย 5 มาเล 10 ของกลาง เพียบ	57
ภาพที่ 4.10: ข่าวเรื่อง ขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่	58
ภาพที่ 4.11: ข่าวเรื่อง 3 นักศึกษาสาว ม.ดัง แจ้งความอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้น ห้องเรียน แอบถ่ายใต้กระโปรง	60

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.12: ชาวเรือ ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!!	61
ภาพที่ 4.13: ทนายรณรงค์ เดินทางถึงพิทยาเข้าช่วยเหลือแม่เนื่องพอสจากคดีเสียอ้วน	63
ภาพที่ 4.14: เจ้ามือวงแชร์มือหลุดวุ้น&อาย มอบตัวตำรวจ	64
ภาพที่ 5.1: ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม	98
ภาพที่ 5.2: โมเดลบทบาทของเพชบุรีในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม	99

บทที่ 1

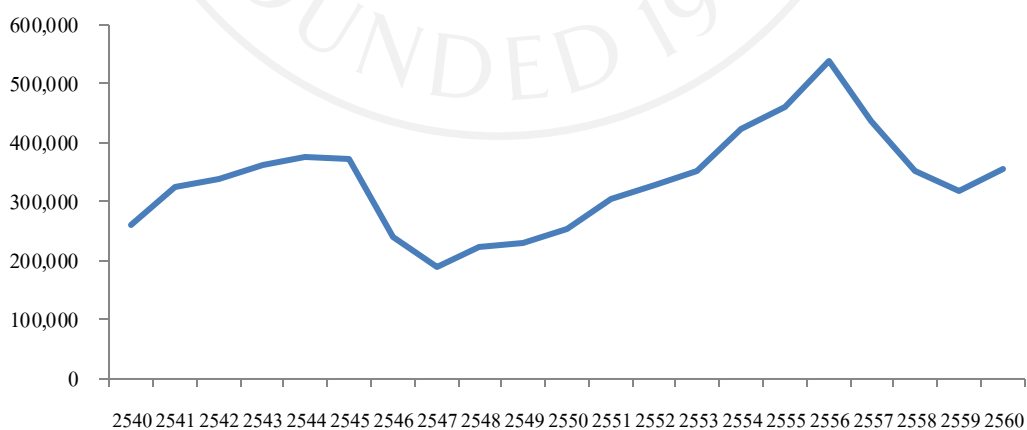
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ปัญหาอาชญากรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2547-2556 และมีแนวโน้มของความรุนแรงและความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น (ตามภาพที่ 1.1) สะท้อนจากปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ มากมาย เห็นได้จากข่าวอาชญากรรมในหน้าหนังสือพิมพ์และจากสื่อต่าง ๆ ทำให้หลายภาคส่วนในสังคมไทยต่างวิตกกังวลกับสถานการณ์อาชญากรรม โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดที่มีสัดส่วนจำนวนคดีมากที่สุด (ตามภาพที่ 1.2) รองลงมาเป็นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เช่น ชิง ปล้น หรือลักทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ อันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นับเป็นมูลค่าความเสียหายที่นับไม่ได้ในแต่ละปี

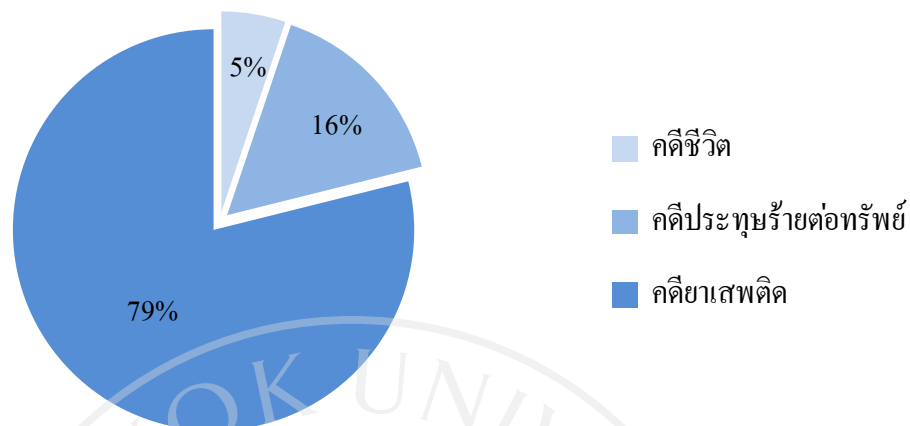
ภาพสถิติด้านสังคมจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561) ได้รายงานจำนวนคดีอาญา ที่ประกอบด้วยคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดียาเสพติด ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2560 จะเห็นว่า จำนวนคดีโดยรวมมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี (ตามภาพที่ 1.1) โดยคดีส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2560 จะเป็นคดียาเสพติด สัดส่วนร้อยละ 79 (ตามภาพที่ 1.2)

ภาพที่ 1.1: สถิติจำนวนคดีอาญารายปี พ.ศ. 2540-2560

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (2561).

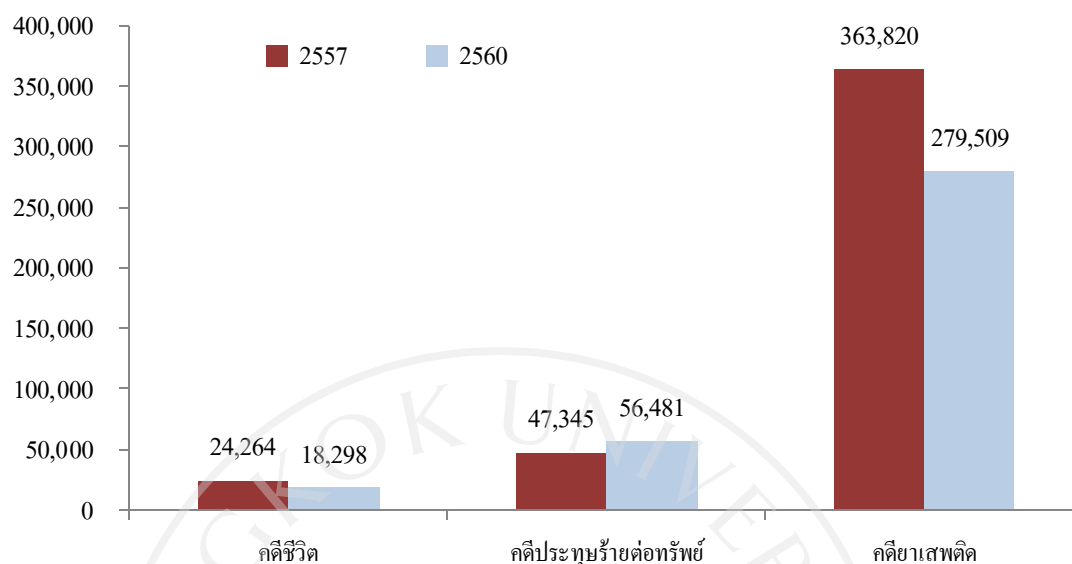
ภาพที่ 1.2: สถิติจำนวนคดีอาญาแยกตามประเภท ของปี พ.ศ. 2560

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561).

ทั้งนี้ สุตสงวน สุธีสร (2547) ได้กล่าวไว้ว่า อาชญากรรมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นเรื่องที่น่ากลัว และร้ายแรงเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืน หรือขัดต่อตัวบทกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการลงโทษตามตัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้ในขณะนั้น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐบาลต้องหาทางควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดคดีอาญา เพื่อลดความสูญเสียและมูลค่าความเสียหายต่อประเทศ ดังนั้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาด้วยนโยบายของรัฐบาลนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบมั่นคงภายในประเทศตามนโยบายรัฐบาล และได้ถ่ายทอดนโยบายลงสู่การปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำโดยพลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีการบูรณาการกำลังทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และอาสาสมัคร เพื่อร่วมกันดำเนินการป้องกันอาชญากรรมในเชิงรุกในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ มีการติดตั้งกล้องซีซีทีวีและไฟฟาส่องสว่างเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่เสี่ยงและลดอาชญากรรม การเกิดอาชญากรรม มีผลทำให้สามารถลดอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่การติดตามจับกุมคนร้ายในคดีต่าง ๆ ทั้งคดีอาชญากรรมทั่วไป คดีอาชญากรรมสำคัญทางด้านความมั่นคง เทคโนโลยี คนร้ายข้ามชาติ ค้ามนุษย์ ยาเสพติด และการพนัน ก็มีผลในทางปฏิบัติที่เป็นไปตามเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากพี่น้องประชาชนในการแจ้งเบาะแสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้สถิติคดีอาญาทั้งคดีชีวิตและคดียาเสพติดในปี พ.ศ. 2560 ลดลงจากปี พ.ศ. 2557 อย่างมีนัยสำคัญ (ทำเนียบรัฐบาลไทย, 2562)

ภาพที่ 1.3: สถิติคดีอาญาแต่ละประเภท เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2560

ที่มา: ทำเนียบรัฐบาลไทย. (2562).

การหวังพึ่งมาตรการของของรัฐเพื่อลดปัญหาคดีอาญาคงเป็นไปได้ ต้องมีการสื่อสารให้ประชาชนทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรู้จักระวังภัยและการป้องกันตนเอง การประชาสัมพันธ์ขององค์กร หน่วยงานต่างสามารถเป็นการสื่อสารที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจที่ดีให้กับประชาชนให้ร่วมมือกันเพื่อให้ประชาชนไม่ตกอยู่ในภาวะหรือสถานการณ์ที่อันตราย ในอดีตการประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารทางเดียว คือการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อหลัก เช่น สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์ ผ่านการแถลงข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะให้รายละเอียดของคดี เพื่อให้ นักข่าวนำไปนำเสนอผ่านสื่อหลักต่อไป (ตามภาพที่ 1.4)

ภาพที่ 1.4: ภาพการแถลงข่าวกวาดล้างอาชญากรรม โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)

ที่มา: MGR online. (2561). วันที่ 2 พฤศจิกายน 2561.

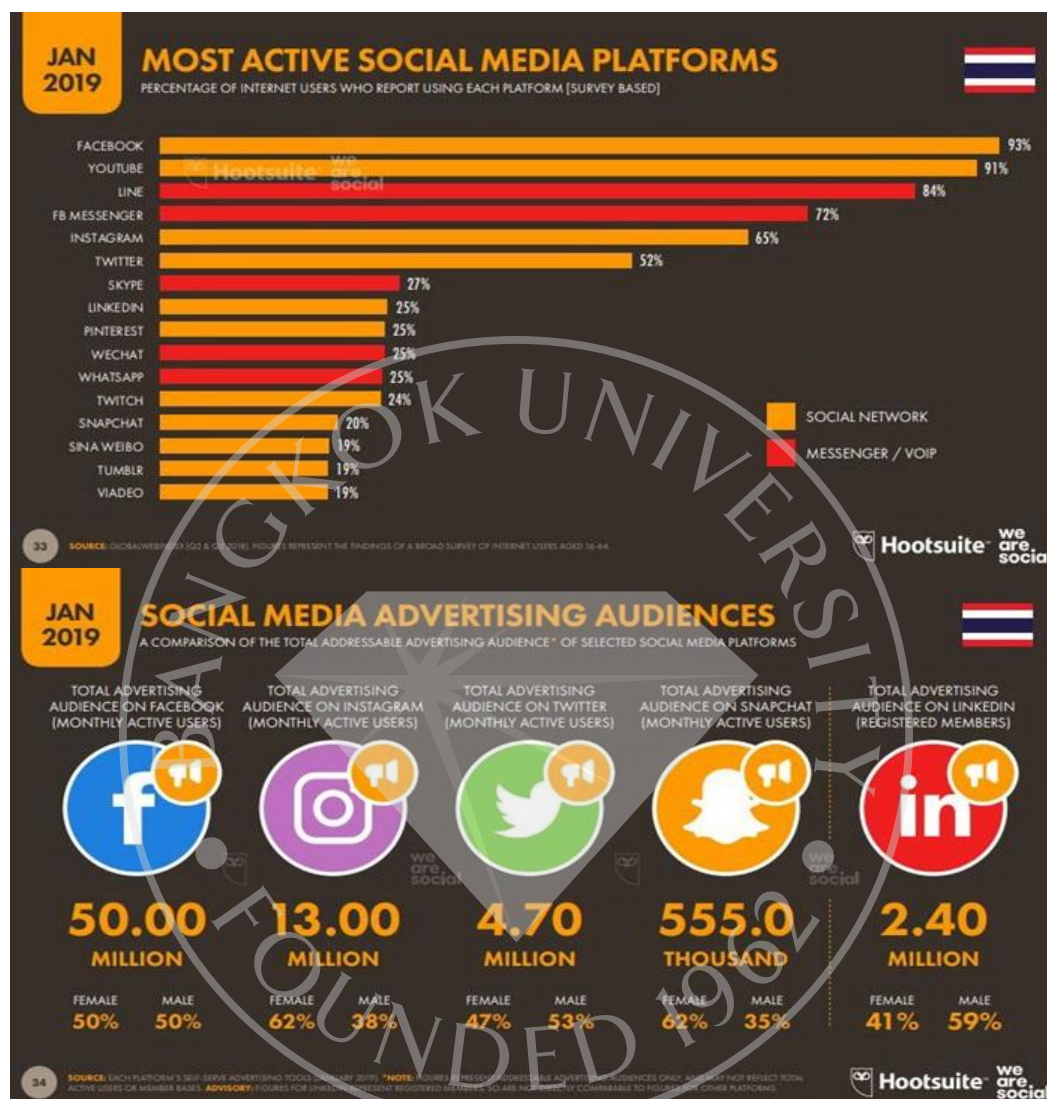
อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงไป เป็นยุคแห่งสื่อสังคมออนไลน์ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ อย่างเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และยูทูป มาใช้และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการสำรวจโดยสวนดุสิตโพล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารจากสื่อโซเชียลถึงร้อยละ 82.78 เนื่องจากสื่อโซเชียลเป็นที่นิยมในทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน และสื่อโซเชียล ทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ (สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 31 กรกฎาคม 2559) อย่างเช่นข่าวบ้ำทุบรถที่จอดขวางหน้าบ้าน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ที่มีการแชร์ข่าวผ่านโซเชียลมีเดียกันอย่างแพร่หลาย และเป็นทีกล่าวถึงในสื่อโซเชียลเพียงข้ามคืน จนสื่อหลักต้องตามทำข่าวตามกระแสความสนใจของประชาชน (Mthai, 28 ธันวาคม 2561)

ทั้งนี้การใช้โซเชียลมีเดีย เพื่อลดปัญหาด้านอาชญากรรมมีมานานหลายปีแล้ว แต่อาจใช้ได้ในพื้นที่เล็ก ๆ ยกตัวอย่าง ข่าวการใช้โซเชียลมีเดียสู้อาชญากรรมของสถานีตำรวจหัวหมาก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ สรรค์ทกิจ บำรุงสุขสวัสดิ์ มาประจำตำแหน่งผู้กำกับสน.หัวหมาก เมื่อปี พ.ศ. 2554 (คมชัดลึก, 28 มกราคม 2555) ได้กล่าวไว้ว่า พื้นที่ขอบเขตการดูแลรักษาความสงบของสน.หัวหมากนั้น มีเพียง 18 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรตามทะเบียนราษฎรอยู่ประมาณ 8 หมื่นคน แต่จากการตรวจสอบ

จำนวนประชากรในพื้นที่จริงนั้นมีประชากรแฝงอยู่ราว 3 แสนคน เนื่องจากพื้นที่นี้ มีมหาวิทยาลัย สถานศึกษา และหอพักจำนวนมาก แถมยังมีศูนย์กีฬา และสนามกีฬาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เมื่อมีการเปรียบเทียบการเกิดคดีพื้นที่ สน.หัวหมาก มักจะมีสถิติคดีเกี่ยวกับทรัพย์และทำร้ายร่างกาย เกิดขึ้นบ่อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ แต่อัตรากำลังพลตำรวจมีอยู่เพียง 300 คน หากเทียบสัดส่วนกับประชากรในพื้นที่ก็คงดูแลไม่ทั่วถึง ผู้กำกับจึงริเริ่มโครงการ “โซเซียลเน็ตเวิร์ก ลดอาชญากรรมอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง” โดยนำระบบการสื่อสารโซเซียลเน็ตเวิร์กทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ มาใช้ และได้รับการสนับสนุนเงินจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบค) เพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่ 3 คนมาสลับเปลี่ยนกันดูแลระบบโซเซียลเน็ตเวิร์ก ตลอด 24 ชั่วโมง หลังจากประชาสัมพันธ์โครงการนี้ออกไปมีประชาชนในพื้นที่ สน.หัวหมาก หลายพันรายเข้ามาเป็นเครือข่าย เพื่อแจ้งข่าวสารเบาะแสต่าง ๆ ตลอด 3 เดือนที่ผ่านมา ช่วยทำให้ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ลดลง เนื่องจากมีชาวสังคมออนไลน์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เข้ามาแจ้งเบาะแสต่าง ๆ โดยเฉพาะ การซื้อ-ขายยาเสพติด ทำให้มีสถิติการจับกุมมากขึ้นเท่าตัว และลดปัญหาอาชญากรรมไปได้มาก นับเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเซียลมีเดียในลักษณะสองทาง

เว็บไซต์ Marketingoops ได้เผยแพร่ผลสำรวจ “Global Digital 2019” จัดทำโดย “We Are Social” เป็นดิจิทัลเอเจนซี และ “Hootsuite” ผู้ให้บริการระบบจัดการ Social Media และ Marketing Solutions (Marketingoops, 2562) ได้รวบรวมสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลก เพื่อฉายภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งภาคธุรกิจออนไลน์ และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในแต่ละประเทศ ได้เผยว่า จากจำนวนประชากรทั้งหมด 69 ล้านคน มีบัญชี internet user จำนวนถึง 57 ล้านราย และมียอดผู้ใช้งานโซเซียลมีเดียอยู่ที่ 51 ล้านคน โดยสื่อโซเซียลมีเดียที่เป็นที่นิยมมากที่สุด คือ Facebook ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 93 (ภาพที่ 1.5) ดังนั้น Facebook ดังนั้นการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กจึงทำให้เข้าถึงประชาชนส่วนมากได้อย่างรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น สอดคล้องกับที่ Ray Surette (2015) กล่าวไว้ว่า สื่อสังคมออนไลน์ยังช่วยโพสต์ ทวิตส์ และแพร่กระจายไปทั่ว (going viral) ทำให้ผู้รับสารมีความตื่นตัวในเรื่องการมีส่วนร่วมและสร้างพลังการแสดงออกเรื่องเนื้อหาในสื่อ เพราะประชาชนในปัจจุบันใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่เดินทาง Facebook จึงสามารถนำมาใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องอาชญากรรมได้ ประชาชนจะรู้เรื่องพฤติกรรมของคนร้ายหรืออาชญากรรมต่าง ๆ ได้เร็วและมีส่วนช่วยป้องกันตนเองจากภัยอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ภาพที่ 1.5: “Facebook” เป็น Social Media ยอดนิยมอันดับ 1 ของคนไทย

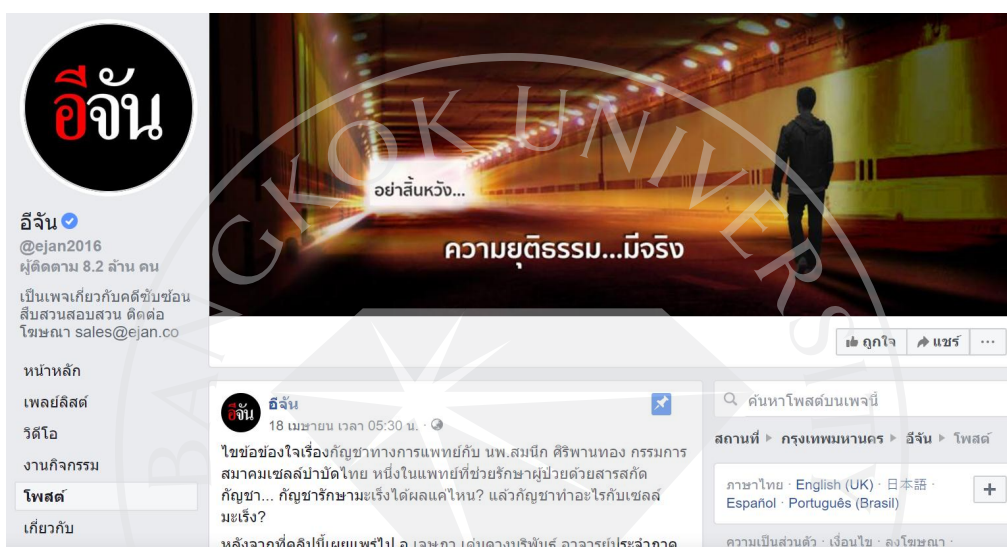

ที่มา: Marketingoops. (2562).

ในประเทศไทย เฟซบุ๊กเป็นเพจที่มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในการป้องกันอาชญากรรม มีหลายเพจที่น่าเสนอข่าวอาชญากรรม โดยเพจที่เป็นที่สนใจมากที่สุด คือ เพจอีจัน เป็นเฟซบุ๊กเพจที่มีผู้ติดตาม ประมาณ 8.2 ล้านคน (วันที่ 16 เมษายน 2562) เกิดขึ้นจากการรวมตัวของนักข่าวอาชญากรรม ที่มีประสบการณ์ทำข่าวคดีมายาวนานกว่า 20 ปี และเห็นความอยุติธรรมที่มีในสังคมอย่างมากมาในทุกระดับและทุกชนชั้น ซึ่งผู้ดูแลเพจอีจันมีความเชื่อว่า การทำ

ข่าวเผยแพร่ ดีแก่ความจริง และยืนข้างความเป็นธรรม โดยปราศจากผลประโยชน์มืด คือ ความจำเป็นที่ยิ่งใหญ่ที่สังคมต้องการ ดังนั้น อีจันจึงจะเป็นเพจที่ประกาศ แต่เรื่องจริง และมุ่งมั่นในการสร้างความรู้ทันต่อทุกกลไก และความไม่เป็นธรรมในทุกรูปแบบของสังคม เพราะเนื้อหาเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น เรื่องความเดือดร้อน ปัญหาอาชญากรรม (เพจอีจัน, 16 เมษายน 2562)

ภาพที่ 1.6: เพจเฟซบุ๊ก “อีจัน”

ที่มา: เพจอีจัน <https://www.facebook.com/ejan2016/>

เพจอีจันได้รับความสนใจเป็นจำนวนมาก เพจอีจันมีบทบาทในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมมากที่สุด ดีแก่ข้อมูลเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีประชาชนร้องเรียนผ่านสื่อกระแสหลักแล้วทางเพจจะพิจารณาเลือกความเดือดร้อนของผู้แจ้ง เพจอีจันนำมาเปิดเผยขยายต่อ เช่น ร้องเรียนการเลี้ยงสุนัขแบบไม่ถูกสุขลักษณะ ทำให้ประชาชนในละแวกนั้นเดือดร้อน ทำให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการร้องเรียนไปยังสื่อ สื่อก็ร่วมมือกับเพจอีจันในการนำเสนอข้อมูล ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดการปัญหาแสดงให้เห็นถึงประชาชนสื่อสารกับสื่อหลักและสื่อออนไลน์ เช่น เพจอีจัน เสนอคลิปวิดีโอ ยิงกันในโรงพยาบาลที่จังหวัดนครปฐม (เพจอีจัน, 15 มิถุนายน 2562) ชาวเน็ตมีผู้สนใจแชร์ไปเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการตื่นตัว ผู้ชมติดตามและเกิดความหวังว่าภัยจากอาชญากรรมเกิดขึ้นได้ทุกที่ในปัจจุบัน ไม่เลือกสถานที่ว่าเป็นโรงพยาบาล หรือวัด นอกจากนี้เพจอีจันยังเสนออันตรายจากปัญหาอาชญากรรมและ แนวทางการป้องกันอาชญากรรม การเตือนภัย

ประชาชน นอกจากนี้ ยังมีการแจ้งข่าวสาร และข้อกฎหมายแก่ประชาชนเพื่อรู้เท่าทัน ได้แก่ ข่าว มิจฉาซีทางออนไลน์ กฎหมายที่เอาผิดกับผู้กระทำผิด เช่น การกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี การโพสต์รูปหรือรูปคู่กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกฎหมาย การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น (เพจอีจัน, 9 กุมภาพันธ์ 2562)

จากการสัมภาษณ์ของผู้ดูแลเพจอีจัน ได้กล่าวโดยสรุปไว้ว่า เพจอีจันจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็น เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม เพจอีจันสามารถเป็นแม่แบบของการนำเสนอ ข่าวอาชญากรรม เพราะมีข้อมูลน่าเชื่อถือ เพราะคนที่ทำงานสำหรับเพจอีจันคือ นักข่าวอาชญากรรม ทั้งหมดที่ได้ข้อมูลมาจากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือได้คือจากผู้ประสบเหตุจริง และผู้ที่ได้รับความ เดือดร้อนผ่านทางข้อความส่วนตัวของเพจอีจัน (inbox) หลังจากนั้น เพจอีจันจะทำการตรวจสอบ และหาข้อมูลเพิ่มเติม ภาษาที่ใช้ในเพจมีความชัดเจน ไม่ใช้ภาษาหยาบคาย มีการนำเสนอวิดีโอภาพที่ เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมดูเข้าใจง่าย (เพจอีจัน, 7 กรกฎาคม 2561)

โดยสรุป เมื่อประชาชนมีช่องทางการรับชมสื่อออนไลน์อย่างเฟซบุ๊กแล้ว จะสามารถช่วยให้ ประชาชน นักข่าว ตำรวจ ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม และใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมให้คนอ่านได้ทราบ เพื่อการระงับภัย ป้องกันตนเอง ทั้งยังสามารถแชร์ ข้อมูลไปให้ผู้อื่นได้รับรู้ การเสนอความคิดเห็น การเสนอแนะ เตือนภัยและป้องกันไม่ให้เกิด อาชญากรรมซ้ำอีก บทบาทของเพจในเฟซบุ๊ก เช่น เพจอีจัน เป็นต้น จึงมีความสำคัญมากในการ สื่อสารเพื่อประชาชนมีส่วนร่วมมือ เรียนรู้ และป้องกันอาชญากรรมได้ล่วงหน้าก่อนที่จะเกิดเหตุ

อย่างไรก็ตาม การใช้โซเชียลมีเดีย อาจจะเป็นดาบสองคม ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคม หากว่านั้นไม่ใช่เรื่องจริง ดังเช่น กรณีเด็กหญิงใช้โซเชียลมีเดียแจ้งผู้ปกครองหรือแม่ของตนเองบอกว่า ถูกรถตู้ลักพาตัว เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2558 (คมชัดลึก, 10 กันยายน 2558) และเรื่องราวดังกล่าวถูกส่ง ต่อในโลกออนไลน์ เมื่อชาวเน็ตทั้งหลายรับรู้เรื่องดังกล่าวต่างช่วยกันโพสต์และแชร์ต่อกันไปเพื่อช่วยเหลือ ติดตามเด็กหญิงผู้นี้ แต่เหตุการณ์ไม่ได้เป็นดังนั้น เพราะข้อเท็จจริงปรากฏภายหลังว่าเด็กหญิงสร้างเรื่อง ขึ้นมาเอง เพื่อหลอกลวงผู้ปกครอง เนื่องจากไปเที่ยวกับแฟนหนุ่มจนดึกไม่กล้าเข้าบ้านจึงสร้างเรื่องเท็จ ขึ้นมาเพื่อเอาตัวรอด แต่ผลจากการกระทำได้สร้างความตื่นตระหนกต่อคนรอบข้างและผู้ที่ปรารถนาดี ต้องการช่วยเหลือ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เร่งรีบเข้ามาดำเนินการ แต่สุดท้ายกลายเป็นเรื่องก๊อปปี้ที่ทำให้ เกิดการตื่นตระหนก จนกลายเป็นคำถามในสังคมถึงการกระทำดังกล่าว

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊ก ในฐานะสื่อ ประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงศึกษาประชาชนใช้เฟซบุ๊กในการร่วมมือและ ป้องกันอาชญากรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม
2. เพื่อศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาถึงบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม โดยศึกษาจากเพจของประชาชน ในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการลดโอกาสการเกิดอาชญากรรมโดยเน้นการป้องกันอาชญากรรมให้กับประชาชนได้รู้เท่าทัน ได้แก่ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้บังคับบัญชา ที่ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการ และรองผู้บังคับการ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน คนที่ทำหน้าที่เสนอข่าวอาชญากรรม นักข่าว แอดมินเพจข่าว นักวิชาการ นักกฎหมาย ตำรวจที่ดูแลงานสืบสวนและปราบปรามอาชญากรรม และประชาชน รวมจำนวน 18 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ผลที่ได้จากการศึกษานำไปต่อยอดการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊ก และกระบวนการในการสื่อสารในการป้องกันอาชญากรรมให้กับประชาชน

1.4.2 ผลการวิจัยสามารถนำมาพัฒนาการสื่อสารการประชาสัมพันธ์อาชญากรรมบนเฟซบุ๊กให้ทันสมัยทันเหตุการณ์โดยนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ และยังสื่อสารให้ประชาชนระวังภัยจากโจรผู้ร้ายอันนำมาถึงการลดเหตุอาชญากรรมอันจะเกิดกับประชาชนได้

1.4.3 ข้อมูลที่ได้จากประชาชนจะเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนารูปแบบ และเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์ และการป้องกันอาชญากรรมบนเพจเฟซบุ๊ก

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 บทบาทการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม คือ การใช้เฟซบุ๊ก ในการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มบุคคล องค์กร การให้ข้อมูลความรู้ ข่าวสารต่าง ๆ (ทัศนีย์ ผลชานิก, 2558) โดยในงานวิจัยนี้ เฟซบุ๊กมีบทบาทในการเป็นสื่อที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวหรือคดีเกี่ยวกับอาชญากรรม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ และมีองค์ความรู้ในการป้องกันภัยจากอาชญากรรม รวมทั้งเป็นการสร้างความร่วมมือจากประชาชนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่อ รวมถึงเฟซบุ๊กเป็นสื่อกลางในการแจ้งเบาะแส เพื่อลดปัญหาอาชญากรรม

1.5.2 เฟซบุ๊ก หมายถึง เป็นช่องทางหนึ่งของสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่ที่แสดงข้อมูลข่าวสาร

แสดงความคิดเห็น เป็นการสื่อสารให้กับกลุ่มคนที่หลากหลายและเปิดกว้างโดยได้รับความเห็นที่
หลากหลาย เป็นสื่อสารที่เชื่อมระหว่างสื่ออื่น ๆ สามารถนำข่าวสารต่างไปเผยแพร่ต่อได้ (สำนัก
ประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561)ในงานวิจัยนี้ เฟซบุ๊กเป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่ามาใช้ในการ
การป้องกันอาชญากรรม

1.5.3 การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง ความพยายามที่จะสกัดกั้นล่วงหน้ามิให้เกิด
เหตุร้าย ๆ เช่น ลัก ชิง ปล้น เป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน โดยใช้วิธี
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการป้องกันอาชญากรรม ให้กับประชาชน เมื่อกระทำความผิดแล้ว
ก็ป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดนั้นหันกลับไปกระทำความผิดอีก (อุทิศ สุภาพ, 23 พฤศจิกายน 2560)ใน
งานวิจัยนี้หมายถึง บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมให้
ประชาชนมีความรู้ และสามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันภัยจากอาชญากรรมได้

1.5.4 ผู้เสียหายหรือเหยื่อ หมายถึง บุคคลที่ถูกประทุษร้ายทางชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน
โดยปราศจากการยินยอมของผู้นั้น นอกจากนี้ ผู้เสียหาย ยังหมายถึง บริษัทธุรกิจ ห้างร้าน หรือธุรกิจ
อื่น ๆ ที่ถูกประทุษร้ายทางทรัพย์สินด้วย (อุทิศ สุภาพ, 23 พฤศจิกายน 2560)

1.5.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
กระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน การร่วมแสดง
ทัศนะความคิดเห็น การร่วมเสนอปัญหา และความต้องการของประชาชน การร่วมคิดแนวทางแก้ไขปัญหา
การร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินการและการร่วมติดตามประเมินผล รวมทั้งการร่วม
รับผลประโยชน์ (อุดม ไพรเกษตร, 2558)ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมหรือการมี
ร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม ทั้งในการบอกต่อด้วยการแชร์หรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความ
ระมัดระวังภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสคดีอาชญากรรมผ่าน
เฟซบุ๊ก

บทที่ 2
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษา บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกัน
อาชญากรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางทฤษฎี และรวมทั้งศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน
การศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
- 2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์
- 2.3 แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์กับการมีส่วนร่วมกับประชาชน
- 2.4 แนวคิดเรื่องการป้องกันอาชญากรรม
 - 2.4.1 ทฤษฎีสัมเหลี่ยมอาชญากรรม
- 2.5 แนวคิดเรื่องพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

ความหมายของการประชาสัมพันธ์

มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ดังนี้

พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2551, หน้า 4) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามที่มี
การวางแผนและเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของประชาชน
กลุ่มเป้าหมาย โดยการกระทำสิ่งที่ดีมีคุณค่าแก่สังคม เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงาน
กิจกรรมและบริการ หรือสินค้าของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุน ความร่วมมือที่ดีจาก
ประชาชนในระยะยาวในยุคดิจิทัล ที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสารที่ทันสมัย มีคุณภาพ
และสะดวกรวดเร็ว การสื่อสารสามารถเข้าถึงประชาชนได้หลายช่องทาง องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ จึง
ต้องมีเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานหรือกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์
ขององค์กรนั้น ๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 หน้า 657) ได้ให้
ความหมาย การประชาสัมพันธ์ หมายถึง “การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน”

วิรัช ลภีรัตนกุล (2553, หน้า 21) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นคำที่แปลมาจาก
ภาษาอังกฤษว่า “Public Relations” กล่าวคือ Public แปลว่า ประชาชน กลุ่มชน Relations
แปลว่า ความสัมพันธ์ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
สาธารณชน หรือกลุ่มชน ตลอดจนได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากประชาชน

เสรี วงษ์มณฑา (2546, หน้า 4) อธิบายไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่เกิดขึ้น เพื่อโน้มน้าวหรือส่งผลด้านความรู้สึกนึกคิดของสาธารณชนที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักมีทัศนคติและความเข้าใจที่ดีก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงาน องค์กรกับสาธารณชนนำไปสู่สัมพันธภาพ การสนับสนุน และความร่วมมือ

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2540, หน้า 105) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารแนวคิดข่าวสาร ข้อเท็จจริง ระหว่างหน่วยงาน สถาบัน กับประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน หน่วยงานหรือสถาบัน ก็ต้องมีการเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องทราบ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกิดความเข้าใจ ยอมรับ ร่วมมือ ศรัทธา ทำให้ดำเนินงานด้วยความราบรื่น ปราศจากปัญหาข้อยุ่งยากต่าง ๆ

บาสกิน อโรนอฟและแลททิเมอร์ (Baskin, Aronoff and Lattimore, 1997, p.5 อ้างถึงใน วิชา บำรุงสวน, 2556) ได้นิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์ ในด้านที่เป็นการจัดการประชาสัมพันธ์ขององค์กร โดยให้ความสำคัญการสร้างสัมพันธ์กับผู้รับข่าวสารกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็น (opinion) ทัศนคติ (attitude) และค่านิยม (values) หรือเป็นการติดต่อสื่อสารกับชุมชนทั้งภายในและภายนอก เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีขององค์กรต่อประชาชน

วิกอช คาเมรอน อัลท์และอาจี (Wicox, Cameron, Ault and Agee, 2003, p.5 อ้างถึงใน วิชาณิ แม้นอินทร์, 2556 หน้า 3) กล่าวถึงความหมายการประชาสัมพันธ์ โดยเน้นลักษณะสำคัญของการประชาสัมพันธ์ในตำรา “Public Relations: Strategies and Tactic” (2003) โดยอธิบายว่า การประชาสัมพันธ์หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) มีความตั้งใจ และเจตนา (Deliberate) 2) การวางแผนอย่างชัดเจนและรัดกุม (Planned) 3) การกระทำ (performance) คือ แผนและการปฏิบัติงาน 4) การคำนึงผลประโยชน์ร่วมกันขององค์กรและประชาชนที่เกี่ยวข้อง 5) การสื่อสารแบบยูกวลิตี้ (Two-way communication) และ 6) การกำหนดให้การประชาสัมพันธ์เป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหาร เพื่อส่งผลให้งานประชาสัมพันธ์เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) หมายถึง เป็นความพยายาม หรือวิธีการสร้างความร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนกิจกรรม การดำเนินงาน หรือสถาบัน โดย 1) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ 2) การชักจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือหน่วยงาน 3) การประสานและปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ากับจุดมุ่งหมายและวิธีการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อให้เกิดความคิดเห็น ทัศนคติ และค่านิยม หรือเป็นการติดต่อสื่อสารกับชุมชนทั้งใน และภายนอก เพื่อสร้างภาพลักษณ์

ขององค์กรกับสาธารณะชน ทั้งยังมีความพยายามวางแผนอย่างต่อเนื่องที่จะสร้างความปรารถนาดี และความเข้าใจกันระหว่างองค์กรและสาธารณะชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งด้านความสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ ความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างองค์กร และกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็คือกลุ่มประชาชน ชุมชน หน่วยงานราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับในองค์กร

การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

ปัจจุบันสื่อในการประชาสัมพันธ์มีอยู่มากมาย อันเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก ทำให้เกิดสื่อรูปแบบใหม่ (New Media) ที่เน้นการส่งข้อมูลข่าวสารด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และล้ำหน้าสื่ออื่น ๆ และประชาชนสามารถติดตามเข้าไปดูได้ตลอดเวลา ดังนั้น การกำหนดประเภทของสื่อการประชาสัมพันธ์ ต้องคำนึงถึงสื่อที่เหมาะสม ที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือ (Tool) ส่งต่อข้อมูลข่าวสารทั้งข้อความ ภาพ เสียงจากผู้ส่งสาร (sender) ไปยังผู้รับสาร (receiver) ได้พร้อมกัน ทั้งนี้ ที่น่าสังเกตได้ว่า การนำเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ในหลายองค์กรผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งถือเป็นตัวกลางหนึ่งที่สำคัญที่นำมาเชื่อมต่อระหว่างผู้ใช้ภายในระบบผ่านหน้าเว็บไซต์ที่ตนเลือกผ่านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงระบบงานและข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลาที่ต้องการ

เทลเลอร์ และเคนท์ (Tylor and Kent, 2010 อ้างถึงใน อภิจักร์ พุกสวัสดิ์และกุลทิพย์ ศาสตรระจิว, 2556, หน้า 25) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นหนึ่งในช่องทางสื่อสารที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างองค์กร กลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงสาธารณชนทั่วไป งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือสื่อสาร และนักประชาสัมพันธ์ต้องรู้จักการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้ได้ผล ในอดีตสื่อกระแสหลักได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

โมนอวิช (Manovich, 2003 อ้างถึงใน วอดริฟ ฟูอิน และมอนท์ฟอรัท (Wardripic-Fruin Montfort, 2003, อ้างถึงใน ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์, 2554, หน้า 129) อธิบายว่า เทคโนโลยีเครือข่ายหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในช่วงทศวรรษที่ 20 คำว่า เทคโนโลยี ถูกนิยามว่า เป็นสื่อใหม่ที่ถูกจัดให้ผสมผสานเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายได้ (Networkable) ทำให้หนาแน่น (Dense) และบีบอัดสัญญาณ (Compressible) เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interactive) และมีความเป็นกลาง (Impartial) ดังนั้น คุณสมบัติของสื่อใหม่จึงไม่ได้หมายถึง รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วารสาร หนังสือ หรือสิ่งพิมพ์แบบเดิม

ไวท์ (White, 2012 อ้างถึงใน จุฑารัตน์ ศรีวณิช, 2558 หน้า 57) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นสื่อใหม่ที่มีพลังอำนาจที่ผู้คนนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย ปัจจุบันกลายเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน รวมถึงเป็นสื่อใหม่ที่องค์กรสามารถใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อความข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา และราคา

ถูกทำให้องค์กรหลายองค์กรในปัจจุบันนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ และสื่อสารองค์กร

ขวัญฤทัย สายประดิษฐ์ (2551, หน้า 43) กล่าวว่า คุณลักษณะของสื่อใหม่เป็นสื่อที่ตอบสนองความต้องการสารสนเทศต่อผู้รับสารได้มากที่สุด เพราะสื่อใหม่สามารถบรรจุเนื้อหาข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นระบบ ที่เอื้อต่อการค้นหาข้อมูลที่ต้องการง่าย อันจะส่งผลต่อขีดความสามารถในการเผยแพร่ข่าวสาร เข้าถึงข้อมูลผ่านเครือข่ายได้อย่างรวดเร็ว ผ่านระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการผสมผสานสื่อต่าง ๆ ที่เรียกว่าสื่อผสมผสาน สื่อออนไลน์ก็นำมาใช้ด้านการประชาสัมพันธ์ จึงควรคำนึงถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลักษณะที่พัฒนาได้ประโยชน์ในปัจจุบันและศักยภาพเพื่ออนาคต

เนื่องจากการเลือกใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การตัดสินใจเลือกสื่อสังคมออนไลน์ประเภทใดนั้น โดยเฉพาะ สื่อประเภทเครือข่ายสังคม (Social Network) ที่ผู้ใช้บริการสมัครเป็นสมาชิกสามารถติดต่อกับบุคคลอื่นได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และสามารถสร้างโปรไฟล์ของตนได้ ประกอบด้วย รูปภาพ ข้อมูลส่วนตัว และแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ในกลุ่มสมาชิกที่ตนสร้าง หรือต้องการเข้าร่วมกลุ่มที่น่าสนใจ และสามารถกดไลค์เพจ ที่ตนเองชื่นชอบได้ การเลือกใช้สื่อควรพิจารณาถึงความเหมาะสมว่าจะสามารถช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากหรือน้อยเพียงใด

การพิจารณาเลือกสื่อ ควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของสื่อที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ด้านเนื้อที่และเวลา (Space-Time) หากเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ต้องคำนึงถึงความเป็นสื่อเฉพาะด้าน “เนื้อที่” การพูดทางโทรศัพท์ วิทยุ คำนึงเฉพาะด้าน “เวลา” ส่วนการติดต่อธรรมดาทางโทรศัพท์และภาพยนตร์นั้น คำนึงถึง “เนื้อที่-เวลา”
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (Audience's participation) มีการเรียงลำดับสื่อที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุดไปจนน้อยที่สุด โดยสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ การสนทนาระหว่างบุคคล กลุ่มอภิปราย การประชุมที่ไม่เป็นทางการ โทรศัพท์ การประชุมที่เป็นทางการ ภาพยนตร์เสียงในฟิล์ม โทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง โทรเลข จดหมายโต้ตอบระหว่างบุคคล (ทั้งส่วนตัวและราชการ) จดหมายติดต่อทั่วไป (จดหมายราชการที่มีรูปแบบเป็นทางการ) หนังสือพิมพ์ ใบประกาศและภาพโฆษณา นิตยสาร หนังสือ
3. ด้านความเร็ว (Speed) สื่อที่มีความเร็วมากที่สุดคือ วิทยุและโทรทัศน์ และสื่อที่ช้าที่สุด คือ พกหนังสือ ซึ่งหากเปรียบเทียบลักษณะเหล่านี้ การติดต่อเผยแพร่ข่าวความเคลื่อนไหว ควรคำนึงด้านความเร็วสูง เพื่อเข้าถึงประชาชนเป้าหมายได้ศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด ก็ต้องใช้สื่อที่มีความเร็วต่ำ
4. ด้านความคงทน (Permanence) หนังสือจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีความคงทนถาวรมากกว่าสื่อใด ๆ วิทยุและโทรทัศน์จัดเป็นสื่อที่มีความคงทนน้อยที่สุด

ดังนั้นแนวคิดเรื่องการประชาสัมพันธ์สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยเลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวสาร เช่น หากต้องการความรวดเร็ว เข้าใจง่ายควรใช้การสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้จากโทรศัพท์มือถืออย่างทันท่วงที หรือด้านเนื้อหาอาจพิจารณาใช้การสื่อสารผ่านสิ่งพิมพ์ที่จะบันทึกเก็บไว้ได้ยาวนาน

2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์

เครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์

ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบการสื่อสารผ่านเว็บไซต์เครือข่ายสังคมที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกระดับ โดยเฉพาะเข้ามามีบทบาทในหลายองค์กร และถือเป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้สามารถสร้างข้อมูลส่วนตัวบนพื้นที่สาธารณะ หรือกึ่งสาธารณะภายในระบบที่มีขอบเขต ทั้งยังสามารถเชื่อมต่อกับรายการต่าง ๆ ของผู้ใช้ที่ยอมให้มีการแบ่งปันข้อมูลไปยังบุคคลต่าง ๆ ที่ติดต่อสื่อสารกัน สามารถเข้าชมหรือกีดขวางรายการเชื่อมของบุคคลอื่นภายในระบบได้ และสามารถตั้งชื่อของการเชื่อมต่อเหล่านั้นได้อย่างหลากหลาย (Boyd & Ellison, 2007 อ้างถึงใน วิมลพรรณ อาภาเวท สาวิตรี ชีวะสารณ์ และชาญ เดชอัศววง, 2554 หน้า 17)

ในเรื่องแนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาอธิบายในที่นี้ได้ ดังนี้

ซันเดน (Sunden, (2003), p. 3 หรือปี พ.ศ. 2546 อ้างถึงใน วิมลพรรณ อาภาเวท, สาวิตรี ชีวะสารณ์, และชาญ เดชอัศววง, 2554 หน้า 13) กล่าวว่า เว็บไซต์สื่อสังคมได้มีการพัฒนาหลากหลายรูปแบบ ซึ่งการนำเว็บไซต์ดังกล่าว ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวที่สามารถให้ผู้อื่นมองเห็นได้ สามารถเชื่อมต่อเพื่อนที่ใช้งานในเว็บไซต์สื่อสังคมเดียวกัน การกรอกข้อมูลส่วนตัวจะช่วยแยกแยะสถานะของผู้ใช้ในระบบ ทั้งยังสามารถลงรูปส่วนตัวของผู้ใช้เพื่อแสดงในเว็บไซต์สื่อสังคมได้ ในบางเว็บไซต์สื่อสังคมจะให้ผู้ให้บริการเพิ่มเนื้อหาที่เป็นมัลติมีเดีย หรือปรับแต่งหน้าตา หน้าทีแสดงข้อมูลส่วนตัวได้ เช่น เฟซบุ๊ก ได้มีการทำโปรแกรมประยุกต์ (Application) พิเศษมากมายเพื่อให้ผู้ให้บริการเพิ่มเติมข้อมูลส่วนตัวได้ เป็นต้น

อิทธิพล ปรีดีประสงค์ (2552) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นปรากฏการณ์ของการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลในโลกอินเทอร์เน็ต และยังหมายรวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย

กติกาสายเสนีย์ (2553) กล่าวว่า เครือข่ายสังคม (Social Network) คือ การที่ผู้คนสามารถทำความรู้จักกันผ่านเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงกันในทิศทางใดทางหนึ่ง หรือเรียกว่าเป็นเว็บไซต์เครือข่ายที่เชื่อมโยงผู้คนไว้นั่นเอง ตัวอย่างเว็บไซต์ที่เป็นโซเชียล เน็ตเวิร์ค เช่น Digg.com เป็นเว็บไซต์ที่เรียกว่าบุ๊กมาร์ค (Bookmark) ที่ได้รับความนิยมมาก โดยเว็บไซต์ Digg.com จะมีผู้คนช่วยแนะนำ URL เข้า

มาในเว็บและผู้อ่านจะช่วยให้คำแนะนำใน URL หรือชื่อนั้น ๆ เป็นต้น โดยเครือข่ายสังคม ที่คนไทยนิยมมากในปัจจุบันได้แก่ เฟซบุ๊ก และ ทวิตเตอร์ เป็นต้น

ศิริพร กนกชัยสกุล (2553) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมเป็นผลจากการพัฒนาเทคโนโลยีและเว็บรูปแบบใหม่ โดยผู้ใช้สามารถเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ความเป็นตัวตน และเขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ ผ่าน Blog หรือแสดงรูปภาพให้เพื่อน ๆ ได้รับข้อมูลปัจจุบัน (update) รวมถึงเปิดโอกาสให้มีการรู้จักกันผ่านเพื่อนของเพื่อน ก็คือ การใช้เครือข่ายของเพื่อนเพื่อทำความรู้จักกับบุคคลอื่นนั่นเอง นอกจากนี้ มีการเล่นเกมกับเพื่อนโดยส่งข้อความถึงกันได้ในเวลาเดียวกัน เห็นได้ว่า ผู้ใช้จะมีช่องทางติดต่อกันเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ผู้ใช้อาจยังสามารถสวณสิทธิ์เฉพาะบุคคลในสังคมเสมือนของตนได้

วิยะดา ฐิติมีชฌิมา (2554) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ พื้นที่สาธารณะที่คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสาร และแบ่งปันข้อมูลให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์มีหลากหลายประเภทได้แก่ เว็บบล็อก (Weblog) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า บล็อก (Blog) เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Sites) เช่น เฟซบุ๊ก เป็นต้น เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing Sites) และผลงาน เช่น ยูทูบ เว็บประเภท MicroBlog เช่น ทวิตเตอร์ (Twitter) และ วิกี (Wikis) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การใช้สังคมออนไลน์ที่ใช้งานทางอินเทอร์เน็ต ถือเป็นสื่อใหม่ประเภทหนึ่งที่ถูกใช้เป็นสื่อกลางระหว่างบุคคล บุคคลกับองค์กร หรือองค์กรกับองค์กร โดยได้รับความนิยมเป็นจำนวนมากจนเกิดเป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) ที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนไว้ด้วยกันบนหน้าเว็บไซต์และกลายเป็นแหล่งข้อมูล เนื้อหา รูปภาพ และความรู้ นำมาซึ่งประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นแบบส่วนตัว จำกัดกลุ่มผู้รับสาร ทั้งนี้ สื่อประเภทเครือข่ายสังคมที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ บล็อก ลิงค์อิน อินสตาแกรม ไลน์ เป็นต้น โดยสื่อเครือข่ายเหล่านี้ สามารถตั้งค่าบล็อกของผู้เขียนที่ต้องการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความคิดเห็น ข้อวิตกกังวลต่าง ๆ เป็นการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและกลุ่มบุคคล หรือบุคคลทั่วไปได้เป็นอย่างดี

ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ภาณุวัฒน์ กองราช (2554, หน้า 11) กล่าวถึงโลกสังคมออนไลน์ (Social Networking) ที่มีผู้ใช้นิยมใช้บริการเป็นจำนวนมาก เข้ามามีบทบาทต่อผู้ใช้ทั้งกลุ่มผู้ทำงาน และกลุ่มวัยรุ่นที่มีหลากหลาย เว็บไซต์ มีบริการผ่านเว็บที่เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างบุคคลแต่ละคนที่มีเครือข่ายสังคมของตนเองผ่านเน็ตเวิร์คอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเชื่อมโยงการบริการต่าง ๆ เช่น อีเมล เว็บบอร์ด บล็อก เป็นต้น เข้าด้วยกัน ทั้งยังมีมายสเปซ เฟซบุ๊ก ลิงค์อิน และอื่น ๆ มากมาย จึงได้มีการจัดประเภทของ

เว็บไซต์ในลักษณะเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็นประเภทเว็บไซต์ 7 ประเภท เช่น 1) ประเภทสร้าง เครือข่ายทางสังคม (Community) ได้แก่ เฟซบุ๊ก และ ทวิตเตอร์ 2) ประเภทเครือข่าย ที่เป็นแหล่งความรู้หรือให้ความรู้ (Data / Knowledge) ได้แก่ วิกิพีเดีย 3) เครือข่ายประเภทสื่อ (Media) ได้แก่ ยูทูบ 4) ประเภทเกมออนไลน์ ได้แก่ Raknarok 5) ประเภทฝากภาพ (Photo Management) ได้แก่ มัลติพลาย (Multiply) และ 6) ประเภทซื้อขาย (Business/Commerce) ได้แก่ อีเบย์ (ebay) และ 7) ประเภทอื่น ๆ ที่เป็นเว็บไซต์ที่ไม่สามารถจัดเข้าใน 6 ประเภทดังกล่าว งานวิจัยนี้จะพิจารณาสื่อเฟซบุ๊กเป็นหลักเพราะเฟซบุ๊กเป็นหลัก เพราะเฟซบุ๊กเป็นสื่อที่คนทั่วไปนิยมใช้ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพราะดูจากความนิยมที่ใช้งานมากที่สุด ดังภาพ 1.5

เฟซบุ๊ก (www.facebook.com) เปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2548 โดยมาร์ก ซักเกอร์เบิร์ก (Mark Zuckerberg) ที่เดิมเปิดให้ใช้งานเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเท่านั้น ต่อมาได้ขยายตัวออกไปสำหรับมหาวิทยาลัยทั่วสหรัฐอเมริกา เฟซบุ๊กเป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ ใช้เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ต่อมาไม่นานเครือข่ายออนไลน์นี้ มาร์ก และเพื่อน ๆ ช่วยกันปรับปรุงเพื่อรองรับผู้เข้าใช้ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ Zuckerberg ลาออกจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดย้ายไปอยู่แคลิฟอร์เนียเพื่อพัฒนาเฟซบุ๊กได้อย่างเต็มที่ ขยายรับสมาชิกมากกว่า 800 มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา 85% ของนักศึกษาที่สมัครเป็นสมาชิก และ 60% เป็นผู้เข้าใช้ ปัจจุบัน เฟซบุ๊กมีผู้ใช้ทั่วโลกเพิ่มขึ้นจนทำให้มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ รวมถึงภาษาไทยด้วย (ภาณุวัฒน์ กองราช, 2554 หน้า 2)

จาก รายงานผลสำรวจผู้ใช้สื่อออนไลน์ประจำปี 2562 (Marketingoops, 2562) สิ่งที่น่าสนใจ คือ คนไทยส่วนใหญ่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต และนิยมใช้ Social Media ผ่านมือถือ จากปัจจุบันมีเบอร์โทรศัพท์มือถือถึง 92.33 ล้านเลขหมาย ซึ่งมากกว่าประชากรไทยทั้งประเทศ นั่นหมายความว่าหลายคนถือมากกว่า 1 เลขหมาย โดยในจำนวนนี้ 57 ล้านคนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และสถิติยังบ่งบอกอีกว่า 55 ล้านคน เป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ 51 ล้านคนใช้งาน Social Media เป็นประจำ 49 ล้านคนใช้ Social Media ผ่านโทรศัพท์มือถือ ตามภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1: จำนวนผู้ใช้สื่อออนไลน์

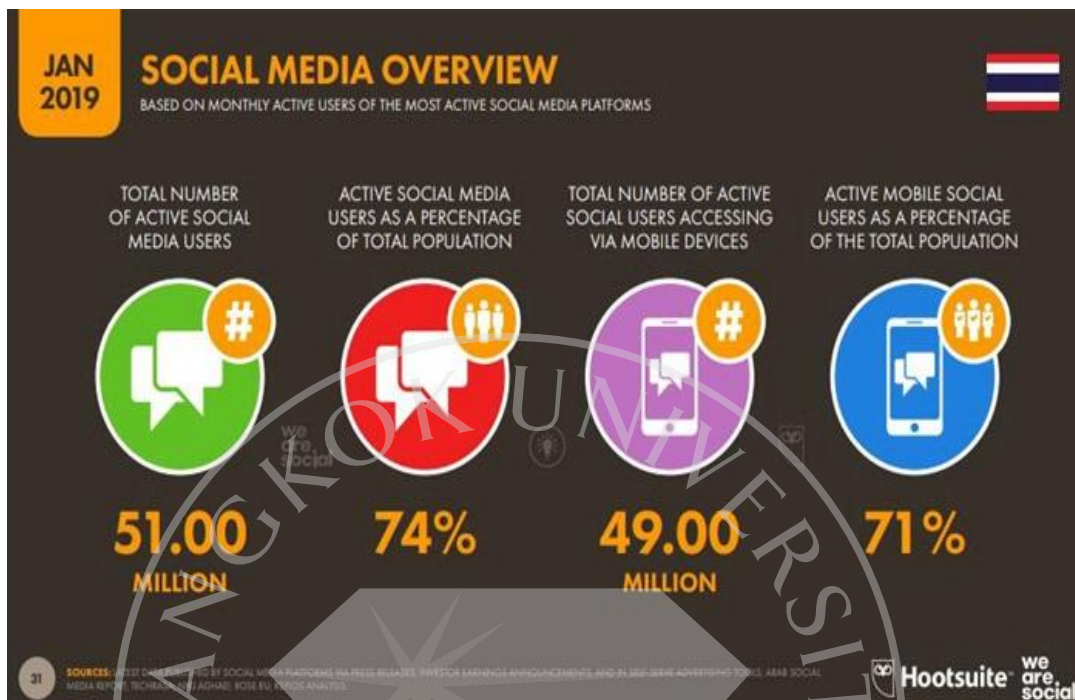

ที่มา: Marketingoops. (2562). ดึงค้นจาก

<https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>

ในด้านสถิติการใช้โซเชียลมีเดีย พบว่า คนไทย 51 ล้านคนใช้ Social Media และมากถึง 49 ล้านคน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ ใช้เวลาอยู่กับ Social Media โดยเฉลี่ย 3 ชั่วโมง 11 นาที คนไทยมี Social Network Account 10.5 บัญชีต่อคน สูงติด Top 5 ของโลก (อันดับ 1 อินเดีย 12.0 บัญชีต่อคน/อันดับ 2 อินโดนีเซีย 11.2 บัญชีต่อคน/อันดับ 3 เวียดนาม 10.8 บัญชีต่อคน/อันดับ 4 เท่ากับไทย คือ โคลัมเบีย 10.5 บัญชีต่อคน/อันดับ 5 ฟิลิปปินส์ 10.4 บัญชีต่อคน) ตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2: สถิติการใช้งานสื่อออนไลน์

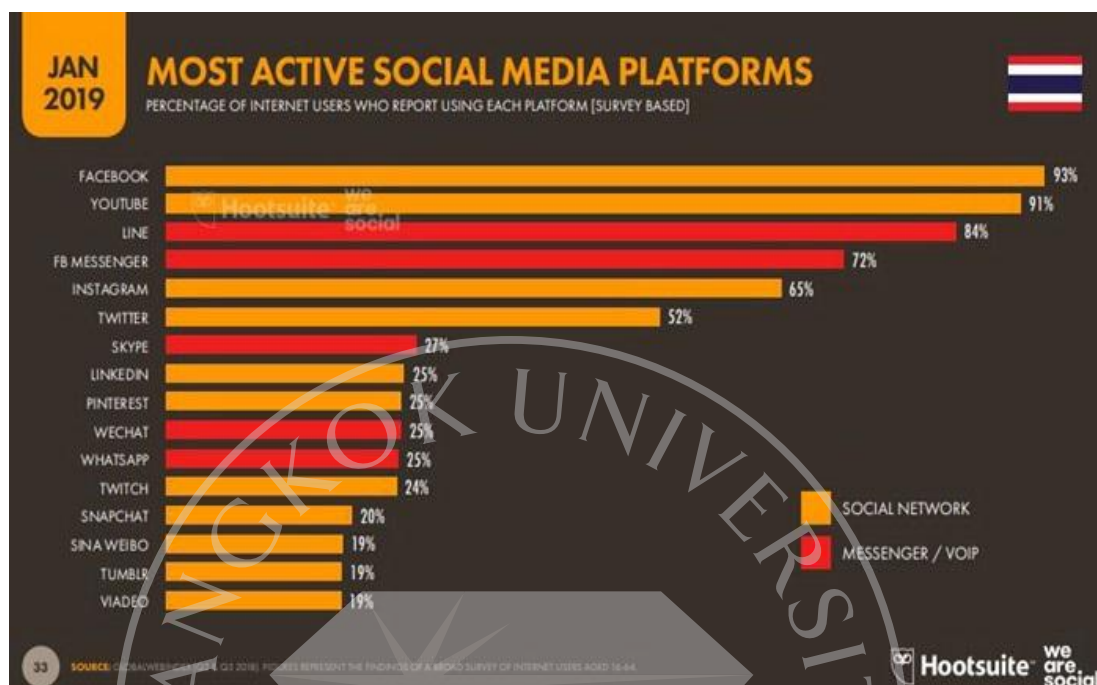

ที่มา: Marketingoops. (2562). สืบค้นจาก

<https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>

Top 10 ของ Social Network และ Messenger ยอดนิยมในไทย ได้แก่ Facebook, YouTube, LINE, Facebook Messenger, Instagram, Twitter, Skype, LinkedIn, Pinterest, WeChat, เมื่อเปรียบเทียบการเข้าถึง “โฆษณา” บนแพลตฟอร์มเครือข่ายสังคมออนไลน์ ต่าง ๆ พบว่า “Facebook” ยังคงเป็นแพลตฟอร์มที่คนไทยเข้าถึงโฆษณาบนสื่อสังคมออนไลน์ได้มากที่สุด ด้วยจำนวน 50 ล้านคน ตามมาด้วย Instagram 13 ล้านคน Twitter 4.7 ล้านคน Snap Chat 555,000 คน และ LinkedIn กว่า 2.4 ล้านคน

ภาพที่ 2.3: สัดส่วนการใช้งานสื่อออนไลน์แต่ละแพลตฟอร์ม

ที่มา: Marketingoops. (2562). สืบค้นจาก

<https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>

ดังนั้นการใช้เฟซบุ๊ก จะทำให้เข้าถึงประชาชนไทยมากที่สุด และมีแนวโน้มการใช้งานเฟซบุ๊กในวาระต่าง ๆ มากขึ้น เช่นการหาข้อมูลป้องกันภัยอาชญากรรม การป้องกันตนเองเมื่ออยู่บ้านคนเดียว เป็นต้น

การใช้เฟซบุ๊ก

ณัฐชา หน่อทอง (2551) กล่าวว่า การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้ถูกจัดเป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีความทันสมัย และมีบทบาทสำคัญต่อสังคมในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีความแตกต่างไปจากการสื่อสารแบบดั้งเดิม คือผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถที่จะโต้ตอบ สนทนา แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ แบ่งปันข้อมูลตลอดจนการสร้าง และเผยแพร่ข้อมูลใหม่สู่สาธารณชนได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงส่งผลให้เครือข่ายสังคมออนไลน์ กลายเป็นที่นิยมและเป็นวัฒนธรรมการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่มีอัตราการใช้งานที่เติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องได้ตลอดเวลา เสียค่าใช้จ่ายน้อยมาก ทำให้การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ถูกนำมาใช้เพื่อประกอบกิจกรรม และธุรกรรมต่าง ๆ อย่างมากมาย รวมทั้งในหลาย ๆ องค์กร

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ถือเป็นช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่เชื่อมต่อข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล หรือประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน เฟซบุ๊กเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ดังนั้น ผู้ส่งสาร (sender) (ทั้งภาครัฐและเอกชน) ควรมีความรู้และเข้าใจศักยภาพของเฟซบุ๊ก เพื่อกำหนดวาระข่าวสาร ตีกรอบประเด็นและสามารถติดตาม ฝ่าสังเกตุ หรือเป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นของสาธารณชน รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ รวดเร็ว กว้างไกล และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้เฟซบุ๊ก

ซีห์ คลาร์่า (2553, หน้า102-103) กล่าวว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มคนที่รวมกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นพื้นที่สาธารณะในการแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ในกลุ่มคนที่มีความชอบ หรือความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกที่สนใจไม่มากนัก มักอยู่ในวงจำกัด ซึ่งเว็บไซต์ เครือข่ายสังคม เป็นเว็บที่ผู้ใช้สามารถเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคลทั้งในชีวิตส่วนตัว และในชีวิตการทำงาน โดยมีจำนวนมากขึ้นทุกที ดังนั้น การรักษาความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น ต้องให้คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนคอยติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา การคงความสัมพันธ์ (Keeping in touch) จะต้องใช้เวลา และการวางแผน ในทางตรงกันข้าม เครือข่ายสังคม ได้รับการออกแบบให้เป็นการสื่อสารแบบเชิงรับ (Passive Communication) มีข้อความส่งถึงกันเพื่อแสดงสถานะ การแจ้งเตือน ที่ติดต่อถึงกันได้บนเฟซบุ๊ก ซึ่งสื่อถึงกันด้วยภาพ มีความเคลื่อนไหว สืบค้นง่าย และอัปเดตได้ตลอดเวลา

เอมิกา เหมมินท์ (2556) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนทำงานใน กรุงเทพมหานคร พบว่าเฟซบุ๊ก เป็นเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่คนทำงานให้ความนิยมในการเป็นสมาชิกมากที่สุด เนื่องจากเฟซบุ๊ก ช่วยสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อนเก่าและเพื่อนใหม่ สามารถส่งข้อความแลกเปลี่ยนความสนใจซึ่งกันและกัน โดยเฟซบุ๊กมีการจัดรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถสื่อสารกันได้อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ผลการศึกษานี้ พบว่า คนทำงานส่วนใหญ่มักใช้เครือข่ายติดต่อสื่อสารและพบปะกับเพื่อนบ่อยที่สุด จะเข้ามาอัปเดต ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวในสถานการณ์ที่กำลังเป็นกระแสนิยมบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เข้าไปโพสต์ข้อความ เรื่องราวที่น่าสนใจ และฝากข้อคิดเห็นตลอดจนคอมเมนต์บทความที่น่าสนใจบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เข้าไปค้นหาข้อมูลข่าวสารไม่ว่าสินค้าหรือบริการ หรือเข้าไปส่งต่อความรู้ต่าง ๆ (Share) บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปยังเพื่อน และคลิกข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อเห็นข่าวสารจากการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เข้าไปกดไลค์ (Like) (ถูกใจ) หรือแสดงความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากการศึกษา

ยังแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมต่าง ๆ บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความนิยมของผู้ใช้

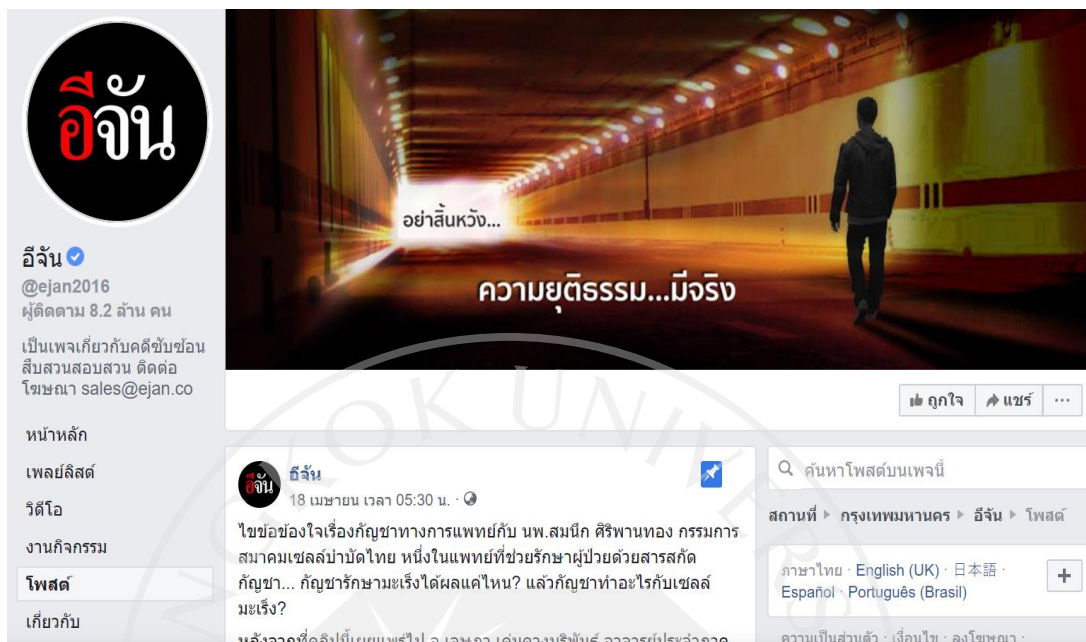
Pallis (2011, อ้างถึงในระวิ แก้วสุกใส และ ชัยรัตน์ จุสปาโล. (2556)) อธิบายถึงลักษณะเครือข่ายสังคมออนไลน์ ว่าเป็นศูนย์กลาง ในการให้บุคคล ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ผู้ใช้แต่ละคน เชื่อมต่อกับรายชื่อของผู้อื่นโดยการแชร์ต่อ ๆ กันไป และเป็นที่ยอมรับของเครื่องมือหลากหลาย ที่สร้างความรู้สึกของความเป็นชุมชนอย่างไม่เป็นทางการและด้วยความสมัครใจ สื่อสังคมออนไลน์ ในปัจจุบัน ที่มีผู้ใช้สามารถมีการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างอิสระ และสามารถสร้างกลุ่มความสนใจขึ้นได้เอง เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) มายสเปซ (Myspace) และไซด์เวิร์ลด์ (Cyworld) ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้ สามารถเข้าถึงผู้ใช้ได้โดยเชื่อมต่อกับโทรศัพท์มือถือ กล่าวได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์ประเภท เฟซบุ๊ก เป็นเว็บไซต์หนึ่งที่มีเชื่อมโยงผู้คนได้หลากหลาย และมีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลที่เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ คนจึงสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก แชร์ข้อมูล และมีปฏิสัมพันธ์กัน ประเด็นนี้จึงเป็นบทบาทที่น่าสนใจที่ประชาชนทั่วไปสามารถใช้เฟซบุ๊กในการร่วมมือประชาสัมพันธ์เรื่องต่าง ๆ ได้ เช่น เรื่องข่าวสารบ้านเมือง รวมถึงการแจ้งเตือนอาชญากรรม

เพจอีจัน

เพจอีจัน เป็นเพจตัวอย่างที่สื่อสารข่าวอาชญากรรมในเฟซบุ๊ก เป็นที่นิยมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยมีผู้ติดตามถึง 8.2 ล้านคน โดยเพจอีจันเกิดขึ้นเนื่องจากแนวคิดของผู้จัดตั้งที่มองว่าสถานการณ์ทางด้านการเกิดอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไป คนร้ายมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการก่ออาชญากรรม และด้วยกำลังพลของตำรวจมีอยู่น้อย เมื่อเทียบกับ ประชากรของประเทศไทยที่มีถึง 70 กว่าล้านคน จะมีวิธีการทำอย่างไร จะให้ข้อมูลการป้องกันเหตุต่าง ๆ ไปถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มทุกคน ถ้าพูดถึงความนิยมเพจที่น่าเสนอข่าว เช่น หม่อมโพธิ์ดำ (ปัจจุบัน ปิดตัวเองลง) และเพจอีจัน นำเสนอข่าวผ่านเฟซบุ๊ก แฟนเพจ เฟซบุ๊กซึ่งได้รับความนิยมมากในประเทศไทยจึงถือว่าเป็นตัวเลือกหนึ่งในการส่งข้อมูลผ่านไปให้กับประชาชน ในขณะนี้เพจที่มีลักษณะในการป้องกันอาชญากรรมที่ได้รับความนิยมอย่างมากดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ เพจอีจัน เหตุผลที่เพจเป็นที่ไว้วางใจ และนิยมมากขึ้น (โพสต์ทูเดย์, 31 พฤษภาคม 2560) ด้วยเหตุผลบางประการคือ

ภาพที่ 2.4: หน้าเพจอีจันในเฟซบุ๊ก

ที่มา : เพจอีจัน. (2562). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/ejan2016/>

1. ประชาชนรู้สึกไว้วางใจ ฟังพาได้

เพราะองค์กรสื่อ สื่อมวลชน เป็นสถาบันที่ดำรงอยู่ได้ เพราะผลประโยชน์ และต้องรักษาความสัมพันธ์กับองค์กรข่าว แหล่งข่าว (ยอมความกันได้ และ อาจถูกฟ้องร้องจากกฎหมายหมิ่นประมาทได้) สื่อมีกระบวนการตรวจสอบ การบรรณาธิการ หากประชาชนส่งข้อมูลไปแล้ว สื่อไม่ลง (เพราะเหตุผลหลายอย่าง เช่น องค์กรสื่อ มีธง มีสายสัมพันธ์ทางอำนาจและผลประโยชน์ต้องปกป้องพิทักษ์เอาไว้เพื่อสร้างรายได้และกำไร) ทำให้ประชาชนเริ่มหมดหวังกับการมองสื่อเป็นที่พึ่ง แต่เพจเหล่านี้ ทำด้วยความสมัครใจ เพราะอยากช่วยและมองเห็นความไม่ถูกต้อง มองเห็นความเดือดร้อน และคนที่ถูกรังแก ความรู้สึก "อยากช่วย" นี้ จึงบริสุทธิ์และทรงพลัง ทำให้ผู้คนศรัทธา (แต่ก่อนสื่อก็ทำ แต่หลัง ๆ สื่อกลายเป็นองค์กรที่มีแต่ผลประโยชน์ และการเลือกข้างมากเกินไป ไม่ค่อยยืนอยู่ข้างประชาชน และหลัง ๆ องค์กรสื่อกลายเป็นกระบอกเสียงของชนชั้นนำ พรรคการเมือง ลัทธิ ความเชื่อของนายทุนมากไป)

2. ความเป็นนิรนาม

แอดมินไม่เปิดเผยตัวตน ทำให้คนที่มาขอความช่วยเหลือไว้วางใจในแนวคิดของเพจมากกว่า การประเมินความน่าเชื่อถือของคนทำเพจและความน่าไว้วางใจมาจาก “บรรยากาศของเพจ” ที่ถูก

เพจ และสมาชิก คนอ่าน นิยมชมชอบ หรือแสดงความคิดเห็นโต้ตอบ วิกิพจนานุกรมของเพจได้อย่างเสรี เพจเหล่านี้ “สนใจแค่ว่า” คนที่ส่งข้อมูลมา น่าเชื่อถือเพียงพอจากหลักฐาน และจะ “ปกปิดอัตลักษณ์” ของผู้ชี้เบาะแส หรือแจ้งข้อมูลมาเหมือนกัน (ต่างคน ต่างนิรนาม ในตลาดมืดของข้อมูล) ทำให้สามารถมอบความไว้วางใจซึ่งกันและกันได้

3. การใช้ภาษาตรงไปตรงมา

การใช้ภาษาตรงไปตรงมาทำให้บรรยากาศการสนทนาสื่อสาร “ดูเป็นกันเอง เท่าเทียมกัน” ไม่มีชนชั้น ไม่มีระดับทางสังคม และดูจริงใจ เท่าเสมอภาคกัน

4. เพจไม่รีรอที่จะโพสต์ช่วยลูกเพจ หรือคนที่ส่งข้อมูลความเดือดร้อนมาในอินบ็อก

คนทำเพจไม่ต้องรอพื้นที่ข่าว ไม่ต้องรอปิดหน้าหนึ่งเหมือนหนังสือพิมพ์ หากข้อมูลที่ได้มามีความจริง น่าเชื่อถือ เป็นหลักฐานชัดเจน เพจก็ใส่ข้อมูลเลยทันที เพื่อเจตนาช่วยเหลือโดยไม่รีรอ

5. การระดมตรวจสอบข้อมูล

เพจใช้แนวคิด “สังคมร่วมกันตรวจสอบ สอดส่อง” ทำให้เพจมี “ศักยภาพจากสมาชิก” ค่อนข้างมาก เพราะ ลูกเพจเหล่านี้เปรียบเสมือน สายตา คอยสอดส่อง เสาะหา ตรวจสอบข้อมูล ข่าวสาร เจื่อน่าต่าง ๆ มาให้แอดมิน

6. รู้จุดยืนแน่ชัดแล้วก่อนเข้าร่วม

เพจ มีความคิด และจุดยืนทางการเมือง สังคม ชัดเจน ผู้คนจะชอบ เพราะไม่ต้องมาลังเล หรือสงสัยในตัวเพจ ดังนั้น จึงทำให้ทิศทางการโพสต์ มีแนวทางที่ชัดเจน ไม่เล่นข้าง ดังนั้นเพจใดก็ตามที่มีจุดยืนชัดเจน ก็ย่อมที่จะทำให้ลูกเพจเลือกกดสมัครติดตามได้ไม่ยาก

7. จับอารมณ์ของคนชั้นกลางได้

คนทำเพจเหล่านี้ มีอาชีพ รายได้ ฐานะทางการเงินมั่นคง และเป็นชนชั้นกลาง ที่อยู่กับข้อมูล ข่าวสารมาก เก่งการใช้สื่อและโซเชียลมีเดีย ที่สำคัญ คือ จับอารมณ์ ตรรกะ มุมมอง และค่านิยมทาง ศีลธรรม จริยธรรมของชนชั้นกลางได้ (คือ เรื่อง ความเท่าเทียม การปฏิบัติตามกฎหมาย ความยุติธรรม และความถูกต้อง)

8. มีการสื่อสารสองทาง

เพจพวกนี้ มักสื่อสารกับลูกเพจตลอดเวลา (ไม่เหมือนเพจองค์กรสื่อ ที่แอดมินมักไม่ตอบ และเน้นการสื่อข่าวทางเดียว) ทำให้เพจเหล่านี้มีระดับความมีปฏิสัมพันธ์สูงมาก (จากการ engagement & interaction)

9. ประชาชนไม่ไว้ใจหน่วยงานรัฐ (ตำรวจ และเจ้าหน้าที่)

หลาย ๆ เรื่อง เป็นที่มาของความตราหมา จากการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ล่าช้า ไม่เป็นธรรม ไม่ยุติธรรม ต่อเจ้าทุกข์ และสื่อมวลชนก็ไม่นำเสนอเรื่องนี้ ทำให้ความไว้วางใจ มีให้เพจ

เหล่านี้ (เพราะยืนยันด้วย ประวัติการโพสต์ การนำเสนอของเพจ) เวลาที่เพจโพสต์ผิดไป เพจจะขอโทษ เพราะไม่มีหน้าตา ชื่อเสียงทางสังคม ทำให้คนทั่วไปรู้สึกพึงพิงได้มากกว่าหน่วยงานของรัฐ

10. จุดประเด็นติดก๊พอแล้ว

เป้าหมายของเพจ คือ การจุดประเด็น กระแส ที่ดูเหมือนจะหายไปในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน หรือจมหายไปกับกระบวนการยุติธรรมของสังคมไทย ดังนั้นการโพสต์ (ด้วยข้อมูลที่แอดมินของเพจมี) และด้วยกระแสนิตโลก แสดงความเห็น และการแชร์ จึงทำให้เพจ “จุดกระแสติด” บนหน้านิวส์ฟีด ไลน์ ที่จะ “ฝากประเด็นต่อ” ให้กับสื่อมวลชนไปสืบ ชุตคีย์ หรือที่เคยปกปิด ก็ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับเพจอีจัน สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการสร้างเพจเพื่อประชาสัมพันธ์ และป้องกันอาชญากรรมให้ประชาชนทราบได้

นอกจากนี้ มีนักวิชาการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น

วนิษา แก้วสุข (2557) ศึกษา เรื่องการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการบริการกรณีศึกษามูลนิธิเพื่อสุนัขยกรไ้ ปี พ.ศ. 2557 โดยพบว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา 1-4 ครั้งต่อปี โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เปิดรับข่าวสารประเภทเฟซบุ๊ก ซึ่งมีระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับมูลนิธิเพื่อสุนัขยกรไ้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยรวมต่อวันน้อยกว่า 1 ชั่วโมง และใช้ที่พักอาศัยในการเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด สรุปผลทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารของผู้บริจาคแตกต่างกัน มีการตัดสินใจในการบริจาคให้กับมูลนิธิเพื่อสุนัขยกรไ้แตกต่างกัน ในขณะที่ลักษณะทางประชากร ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารประเภทเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสาร และสถานที่ในการเปิดรับข่าวสารของผู้บริจาคแตกต่างกัน มีการตัดสินใจในการบริจาคให้กับมูลนิธิเพื่อสุนัขยกรไ้ไม่แตกต่างกัน

อภิชาจ พุกสวัสดิ์ และกุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ (2556) ศึกษาเรื่องการประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแสสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกระดับในปัจจุบัน สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในงานประชาสัมพันธ์และมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมสูงขึ้นในอนาคต องค์กรใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์องค์กร สินค้า และการบริการ เพื่อช่วยเสริมสื่อประชาสัมพันธ์ดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแสสื่อสังคมออนไลน์ควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งประเด็นเนื้อหาที่นำเสนอ ตลอดจนรูปแบบของการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อนำมาซึ่งชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และการสนับสนุนองค์กร

วิยะดา ฐิติมีชฌิมา (2554) ศึกษาเรื่อง เครือข่ายสังคมออนไลน์ แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และ

จริยธรรม พบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่ถือเป็นพื้นที่สาธารณะที่คนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสาร และแบ่งปันข้อมูล มีอยู่หลายประเภท ได้แก่ เว็บไซต์บล็อก เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ ไมโครบล็อก วิกี และโลกเสมือน เป็นต้น การปรากฏตัวของเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมไปทั่วโลก เว็บไซต์สังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน คือ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ กลายเป็นเครื่องมือส่งข้อความ และรายงานข่าว ยูทูบกลายเป็นแหล่งเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนคลิปวิดีโอที่ใหญ่ที่สุด เกมออนไลน์กลายเป็นแหล่งบันเทิงที่สร้างทั้งความบันเทิงและรายได้ทางธุรกิจที่มีมูลค่ามหาศาล เครือข่ายสังคมออนไลน์มีทั้งประโยชน์และโทษ ประเด็นที่สังคมให้ความสำคัญ คือ เรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัว มารยาท และจริยธรรมในการใช้งาน การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ถูกต้อง คือ มีมารยาทและจริยธรรม คือ ใช้อย่างพอดี คือคิดก่อนเขียน ถูกต้องเหมาะสมและสร้างสรรค์

Mari Sakiyama, Deborah Koetzle Shaffer, and Joel D. Lieberman (2011) กล่าวว่า หน่วยงานของตำรวจชุมชนของสหรัฐ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร หรือ “เฟซบุ๊ก” ในเกือบทุกชุมชนของประเทศกันมากขึ้น โดยผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานตำรวจของสหรัฐ ใช้สื่อออนไลน์เฟซบุ๊กอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานตำรวจในสหรัฐต่างใช้สื่อออนไลน์เฟซบุ๊กมาใช้ในการสื่อสาร โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างตำรวจและประชาชนเพื่อป้องกันเหตุร้าย

Manuel Jose Damasio, Patricia Dias, and Jose Gabriel Andrade (2012) กล่าวว่า แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือสำหรับการประชาสัมพันธ์ในระดับผู้ประกอบการ หรืออาชีพต่าง ๆ โดยเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กรซึ่งสื่อออนไลน์เฟซบุ๊กได้ถูกนำมาใช้ในทางปฏิบัติมากขึ้น ท่ามกลางการนำเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่มาใช้ทั้งในองค์กร และด้านวิชาการ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ถือเป็นการเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเผยแพร่ข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก และใช้ได้ซ้ำ ๆ บ่อยครั้ง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ในยุคใหม่นี้ มีแนวคิดการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการปฏิบัติงานและในงานด้านประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำให้เกิดคำจำกัดความใหม่ขึ้นโดยใช้ชื่อว่า การสื่อสารองค์กร (Organizational Communication)

2.3 แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์กับการมีส่วนร่วมกับประชาชน

Cohen & Unhoff (1977 อ้างใน ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2546) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้คือ 1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) 2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) 4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 5) การใช้กลไกทางกฎหมาย ในรูปแบบนี้ แม้ไม่ใช่รูปแบบ

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องสิทธิและการใช้สิทธิของประชาชนเมื่อเห็นว่าเกิดความไม่โปร่งใสหรือความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ

โดยจากสื่อบข่าว โซเชียลมีเดียสู่อาชญากรรม (คมชัดลึก, 28 มกราคม 2555). ได้กว้างถึง พ.ต.อ.สรรค์หกิจ บำรุงสุขสวัสดิ์ ผกก.สน.หัวหมาก ที่เพิ่งมาประจำอยู่ที่ สน.หัวหมากในปีพ.ศ. 2554 ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีจำนวนประชากรหนาแน่นกว่าพื้นที่อื่น ๆ จากพื้นที่เพียง 18 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรตามทะเบียนราษฎรอยู่ประมาณ 8 หมื่นคน แต่จากการตรวจสอบจำนวนประชากรในพื้นที่จริงนั้นมีประชากรแฝงอยู่ราว 3 แสนคน เนื่องจากพื้นที่นี้ มีมหาวิทยาลัย สถานศึกษา และหอพักจำนวนมาก แลยังมีศูนย์กีฬา และสนามกีฬาที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เมื่อมีการเปรียบเทียบการเกิดคดีพื้นที่ สน.หัวหมาก มักจะมีสถิติคดีเกี่ยวกับทรัพย์และทำร้ายร่างกาย เกิดขึ้นบ่อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ

ปกติแล้วอัตรากำลังพลตำรวจอยู่ที่ราว 300 คน หากเทียบสัดส่วนกับประชากรในพื้นที่ก็คงดูไม่ทั่วถึง พ.ต.อ.สรรค์หกิจ บำรุงสุขสวัสดิ์จึงเริ่มโครงการ “โซเชียลเน็ตเวิร์ก ลดอาชญากรรมอย่างจริงจังต่อเนื่อง” นับว่าเป็นโรงพักแรก ๆ ที่นำระบบการสื่อสารโซเชียลเน็ตเวิร์กทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ มาใช้ในโรงพัก โดยได้รับการสนับสนุนเงินจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบค) เพื่อจัดจ้างเจ้าหน้าที่ 3 คนมาสับเปลี่ยนกันดูแลระบบโซเชียลเน็ตเวิร์ก ตลอด 24 ชั่วโมง

หลังจากประชาสัมพันธ์โครงการนี้ออกไปมีประชาชนในพื้นที่ สน.หัวหมาก หลายพันรายเข้ามาเป็นเครือข่าย เพื่อแจ้งข่าวสารเบาะแสด่าง ๆ ตลอด 3 เดือนที่ผ่านมา ช่วยทำให้ปัญหาอาชญากรรมของ สน.หัวหมากลดลง เนื่องจากมีชาวสังคมออนไลน์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว เข้ามาแจ้งเบาะแสด่าง ๆ โดยเฉพาะ การซื้อ-ขายยาเสพติดในพื้นที่ที่มีสถิติการจับกุมมากขึ้นเท่าตัว

แนวคิดโครงการเครือข่ายสังคมโซเชียลแจ้งเบาะแสดอาชญากรรม นับว่าเป็นโครงการที่ยอดเยี่ยม โรงพักสามารถดึงเอามวลชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและตรวจสอบกันเอง อาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการต่อยอดแก้ปัญหาอย่างบูรณาการสอดคล้องกับแนวคิดของ Ray Surrlette (2015) กล่าวว่า เมื่อสื่อสังคมออนไลน์แพร่หลาย การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่สุดคือผู้บริโภคเนื้อหาสามารถเป็นผู้ผลิตเนื้อหาด้วยตนเองได้ในศตวรรษที่ 21 การอ่านหนังสือพิมพ์ และการดูโทรทัศน์ถูกแทนที่ด้วยประสบการณ์โพสต์ ทวิต และส่งต่อ ผู้รับสารจึงกลายเป็นผู้ส่งสารที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์ ในความเป็นจริงทางสังคมสื่อใหม่นี้ ประชาชนไม่เพียงติดตามอาชญากรรมและความยุติธรรมเท่านั้น แต่ยังมีส่วนร่วมและเพิ่มการแสดงของตัวเองในการสังเกตอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

Ray Surrlette (2015) กล่าวว่าสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลให้ผู้ต้องหาโพสต์คำสารภาพก่อนเกิดอาชญากรรม วิดีโอของตัวเองในการกระทำความผิดและมีหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดทาง

อาชญากรรมหลังการเกิดอาชญากรรม สื่อสังคมออนไลน์แบบไดนามิกที่ผลักดันผู้กระทำความผิดเพื่อโพสต์การแสดงอาชญากรรมของพวกเขายังมีอิทธิพลต่อการรักษาผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเพื่อให้ 'การทำร้ายผู้มีส่วนได้เสีย' ยังเป็นความเป็นจริงใหม่และเพิ่มองค์ประกอบความอภัยคอดสูหาธารณะ ให้ตกเป็นเหยื่อการลงโทษทางอาญาในกระบวนการผู้ตกเป็นเหยื่ออับอาย การโพสต์วิดีโอออนไลน์เกี่ยวกับการก่อการร้ายและเว็บไซต์ของกลุ่มผู้ก่อการร้ายหลายแห่งเป็นตัวอย่งที่แสดงให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาใช้ในการสร้างการ ก่อการร้ายทางออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้ชมหลาย ๆ คน

Ray Surette (2015) กล่าวว่าผลกระทบหลักของการมีส่วนร่วมของสื่อทางสังคมในการ บังคับใช้กฎหมายคือการเพิ่มและขยายการเฝ้าระวัง สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ไดอารี่ส่วนตัว อัลบั้มภาพและภาพยนตร์จากบ้านของคนนับล้าน การแสดงความสมัครใจที่ไม่พึง ประสงค์จากผู้กระทำความผิดยังส่งผลให้มีการโพสต์ข้อความจำนวนมาก ผู้กระทำความผิดจะโพสต์ ฉากต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความชัดเจนและเปิดเผยบางครั้งก็โอ้อวด ในการแสดงเหล่านี้ ตำรวจ หลอกลวงเพื่อล่อบุคคลที่ไม่รู้จะทำหน้าที่เป็นนักล่าในการกระทำความผิดที่บ้านที่กไว้อย่างแอบแฝง

Ray Surette (2015) กล่าวว่า ในระบบความยุติธรรมทางอาญาข้อมูลแบบเดิม ๆ มีอยู่ใน รูปแบบข้อความไม่มีตัวตนและเป็นกระดาษและไปในทิศทางเดียวกับหน่วยงานความยุติธรรมทาง อาญาอย่างไม่เห็นชัด อย่างไรก็ตาม สื่อสังคมออนไลน์มีเนื้อหาหลากหลายรูปแบบดิจิทัลแบบองค์รวม อารมณ์และภาพที่โดดเด่น เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์ได้ขยายการเข้าถึงและเปลี่ยนแปลงลักษณะ ของข้อมูลอาชญากรรมและความยุติธรรม สื่อสังคมออนไลน์ได้สร้างประเด็นและโอกาสในความ ยุติธรรมทางอาญา การนำเสนอทางสื่อสังคมออนไลน์จะเปลี่ยนแปลงวิธีการที่อาชญากรรมกระทำโดย ผู้กระทำผิดกรณีถูกประมวลผลโดยหน่วยงานความยุติธรรมทางอาญา และประชาชนเรียนรู้ความ ยุติธรรมโดยประสบการณ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ของตัวอย่างจากนักข่าวไทย

สื่อสังคมออนไลน์สร้างทั้งประเด็นและโอกาสในความยุติธรรมทางอาญา เมื่ออาชญากรรมมี มากขึ้น ประสิทธิภาพและความยุติธรรมคือระบบความยุติธรรมทางอาญาทั่วโลกจะต้องมีการจัดการ อาชญากรรมให้ได้

2.4 แนวคิดเรื่องการป้องกันอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

ในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้อธิบาย ความหมายของคำว่า "อาชญากรรม" คือ การกระทำ หรือความประพฤติดันถือว่าเป็นความผิดโดยผู้กระทำจะต้องรับโทษ ตามกฎหมาย

สุนิสสา อินอุทัย (2557 หน้า 9) ได้กล่าวว่า อาชญากรรม หมายถึง การกระทำผิดทางอาญา

โดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติไว้ว่า เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ชัดเจน เช่น ความผิดฐานลักทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น การพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดจะเรียกว่าเป็นอาชญากรรมนั้น ก็ต้องแล้วแต่การพิจารณาของสังคมนั้น ว่าในขณะนั้นมีกฎหมาย กำหนดไว้ชัดเจนว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดทางอาญา และผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายหรือไม่

สุดสงวน สุธีสร (2547, หน้า 8) ให้ความหมายว่าอาชญากรรมว่า เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นเรื่องที่น่ากลัว และร้ายแรงเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืน หรือขัดต่อตัวบทกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ และผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการลงโทษตามตัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้ในขณะนั้น

พรชัย ชันติ (2543, หน้า 11 อ้างถึงใน พเยาว์ ศรีแสงทอง, 2554 หน้า 7) กล่าวว่าอาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ฝ่าฝืนข้อห้ามที่กฎหมายอาญาบัญญัติไว้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ ทั้งนี้ผู้กระทำมีเจตนาละเมิดหรือละเว้นในสิ่งที่กฎหมาย อาญาบังคับให้กระทำ ซึ่งหากผู้กระทำไม่มีเหตุผลมาแก้ตัวที่สมเหตุสมผลก็จะถูกลงโทษ ในความผิดที่ได้กระทำ ซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายอาญา

สรุป อาชญากรรมจึงหมายถึงการกระทำที่ผิด กฎหมายก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นเรื่องที่น่ากลัว และร้ายแรง ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรจะต้องได้รับการลงโทษตามตัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้ในขณะนั้น

ปัญหาอาชญากรรมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมโดยตรง ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาที่ร้ายแรงและเป็นอันตรายต่อสังคม มีผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีมากควบคู่กับความเจริญก้าวหน้าของสังคมและเทคโนโลยี สังคมที่มีความเจริญเติบโตขึ้นเท่าใด อาชญากรรมก็เจริญเติบโตเป็นเงาตามตัว มีรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้กระทำผิดทั้งหลาย ต่างคิดหาวิถีหา ช่องทางหลบเลี่ยงกฎหมายพยายามร่วมกันคิดเบียดเบียนคนอื่นด้วยการรวมกลุ่มจึงทำให้ อาชญากรรมเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น จากอดีตที่ผ่านมาจะมองข้ามถึง สาเหตุของการเกิดอาชญากรรม และวิธีการป้องกันเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า กล่าวคือเสนอการกระทำ ผิดที่ปรากฏขึ้นทุกวัน ตามสื่อต่าง ๆ

แนวทางการป้องกันและควบคุมปัญหาอาชญากรรม

สถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ หลายประการ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหา

แรงงาน ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เช่นปัญหาการเกิดอาชญากรรม ชิง วิ่งราว จี้ ปล้น ปัญหายาเสพติด มีแนวโน้มสูงมาก ดังนั้น แนวทางหรือหลักการในการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมจึงมีความจำเป็น เพื่อนำมาใช้ควบคู่กับการทำงานของตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ตำรวจจึงต้องรู้จักการประยุกต์หรือปรับตัวในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้ “ถูกจุดและตรงประเด็น” (พลตำรวจโท ศรีวรารักษ์ รั้งสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช, 2557).

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จึงต้องใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ ที่จะไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ดังนั้น การขจัดต้นเหตุการณ และขจัดโอกาสที่จะกระทำผิด ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจที่สำคัญที่สุด ตั้งแต่พระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่พระราชทานให้กับข้าราชการตำรวจในเรื่องรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชน ที่ว่า “การจับผู้ร้ายนั้นไม่ถือเป็นความชอบ เป็นแต่นับว่าผู้นั้นได้กระทำการครบ ถ้วนแก่หน้าที่นั้น แต่จะถือเป็นความชอบต่อเมื่อได้ปกครองป้องกันเหตุร้ายให้ชีวิต และทรัพย์สินสมบัติของข้าแผ่นดินในท้องที่นั้น อยู่เย็นเป็นสุขพอสมควร” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2560, หน้า 14)

โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครที่เสมือนเป็นจุดศูนย์กลางที่มีห้าง ร้านค้า บริษัทต่าง ๆ ทำให้มีประชาชน และผู้ใช้แรงงานเข้ามาอยู่อาศัยจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องตระหนักด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้น การป้องกันอาชญากรรมทั่วไป มีแนวคิดหลักการทฤษฎีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมากมาย การแก้ปัญหอาชญากรรมดังกล่าว ต้องมุ่งเน้นการปฏิบัติงานในเชิงรุกให้มากขึ้น จึงได้นำ “ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)” มาใช้อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมได้อย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย

2.4.1 ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)” เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งสามารถนำไปใช้ การแก้ไข ปัญหา อาชญากรรมทางกายภาพ ทั้งด้านการป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม โดยได้อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมไว้ว่า ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ของสามเหลี่ยม 3 ด้าน คือ

ภาพที่ 2.5: ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime triangle theory)

ที่มา: พลตำรวจโท ศรีวราร์ รังสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช. (2557). สืบค้นจาก <https://www.docdroid.net/Y1rfchX/crime-triangle-theory.pdf>

1. ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด
 2. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของ ที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ
 3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม
- เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนั้นในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละ

พื้นที่ ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender) ต้องพยายามลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) เช่น การเฝ้าระวังบุคคลพันโทที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ การกำหนดมาตรการควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการที่จะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม การระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ การจับกุมผู้กระทำความผิดตามหมายจับ การสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแหล่งซ่อนสมุขของผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มาตรการตีวงสุรา การปิดล้อมตรวจค้น การไปประจักษ์เหตุอย่างรวดเร็วของสายตรวจ เพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ และปัญหาการว่างงาน เป็นต้น

2. ด้านเหยื่อ (Victim) หรือเป้าหมาย (Target) ผู้เสียหายหรือเหยื่อ หรือประชาชนทั่วไป ต้องรู้จักการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนหรือสังคม ตำรวจจะต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม หรือไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การแต่งตัว การใส่เครื่องประดับหรือของที่มีค่า การหลอกลวงของคนร้ายในลักษณะต่าง ๆ โดยอาจจะจัดเป็นโครงการตำรวจเตือนภัย โครงการตรวจเยี่ยมประชาชน (Knock Door) หรือโครงการ D.A.R.E ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ครูตำรวจเข้าช่วยป้องกันภัยยาเสพติดให้นักเรียน เป็นต้น

3. ด้านโอกาส (Opportunity) โอกาสที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัย เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุ ตำรวจต้องพยายามหาวิธีการเพื่อที่จะตัดช่องโอกาสของคนร้ายดังกล่าว โดยแยกออกเป็น

1) เวลา ต้องพยายามตัดช่องโอกาสในเรื่องเวลาที่จะเกิดเหตุ โดยมุ่งเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ (Show off Force) การตั้งจุดตรวจค้น เป็นต้น

2) สถานที่ สำหรับเรื่องการตัดช่องโอกาสในเรื่องสถานที่นั้น สามารถกระทำได้หลายวิธี และมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Crime Control Through Environmental Design) เป็นวิธีการปรับสภาพแวดล้อมและใช้ประโยชน์สภาพแวดล้อมในการลดโอกาสการก่ออาชญากรรม เช่น การสร้างรั้วหรือสิ่งกีดขวางมิให้ผู้กระทำผิดเข้าถึงบริเวณสิ่งของหรือบุคคล โดยเพิ่มความเสี่ยงที่คนร้ายจะถูกตรวจพบหรือถูกจับกุมมากยิ่งขึ้น หรือการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีแนวโน้มจะเกิดอาชญากรรม (พื้นที่เสี่ยง) ตามหลักทฤษฎีหน้าต่างแตก (Broken Windows Theory)

โดยจะต้องรีบเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าว การจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยตาม โครงการพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) หรือโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) การใช้สัญญาณเตือนภัย ทั้งนี้ตำรวจจะต้องเข้าไปจัดการ ให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตามโครงการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) โดยมุ่งเน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยการทำให้องค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป ตามหลักการของทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจมีเป้าหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงเห็นควรที่ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงาน ควรนำแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ชี้แจงทำความเข้าใจกับตำรวจ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหาอาชญากรรม ได้บรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างความพึงพอใจแก่พี่น้องประชาชนทั่วไป

สำหรับมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยสรุปอาจแบ่งออกเป็น 5 มาตรการ ดังนี้คือ

1. โดยตำรวจ หมายถึงการป้องกันอาชญากรรมในหน้าที่ของตำรวจ เช่น การจัดสายตรวจ ออกตรวจ การตั้งจุดตรวจค้น
2. โดยเจ้าของพื้นที่ หมายถึง เจ้าของพื้นที่ในแต่ละพื้นที่ต้องให้ความสนใจในการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น ในพื้นที่ของตนเอง เช่น ห้างสรรพสินค้า หมู่บ้าน สถานที่ทำงาน หน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นต้น
3. โดยผู้ใช้พื้นที่ หมายถึง ประชาชนโดยทั่วไปที่เข้าไปใช้พื้นที่ต่าง ๆ จะต้องรู้จักระมัดระวังในการป้องกันตนเอง เช่น การแต่งตัว การประดับของมีค่าติดตัว
4. โดยหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานราชการ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม เช่น องค์กรบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง เป็นต้น
5. โดยใช้เทคโนโลยี หมายถึง การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการป้องกันอาชญากรรม เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) สัญญาณเตือนภัย

ตติยา ปัฐยาวัต นพนัย วรณเมือก สุพิชญา สาสิริรัตน์ และ กันตภณ ศรีวารินทร (2561) ศึกษาเรื่องความหวาดกลัวอาชญากรรมของของวัยรุ่นหญิงไทย ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามกับนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 จำนวน 208 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมนักศึกษาหญิงมีความหวาดกลัว

อาชญากรรมร้อยละ 54.94 อยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่นักศึกษาหญิงมีพฤติกรรมการตอบโต้ อาชญากรรมมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมอันเป็นหลักประกันด้านการสูญเสีย ร้อยละ 64.93 ส่วน พฤติกรรมที่ตอบโต้อาชญากรรมน้อยที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมแสวงหาข้อมูล ร้อยละ 48.34 อาจเป็น เพราะนักศึกษาหญิงเห็นว่าอาชญากรรมเป็นเรื่องที่ไกลตัว ไม่น่าสนใจ และเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ

ปราโมทย์ จันท (2558) ศึกษาเรื่องแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมใน เขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาล บางโพธิ์พวง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้า ความหมาย รูปแบบและ ลักษณะของอาชญากรรม ที่ก่อให้เกิดการประกอบอาชญากรรมรวมถึงปัญหาอาชญากรรมและการ ป้องกันแนวทาง แก้ไขปัญหาอาชญากรรมเพื่อทำการวิเคราะห์แนวทางที่มีประสิทธิภาพ ต่อการ ป้องกันกับแนวทางแก้ไขปัญหา อาชญากรรมเพื่อทำการวิเคราะห์ โดยใช้การสัมภาษณ์ เชิงลึก เลือกลง โดยคัดเลือกบุคคล หรือผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร โดยคัดเลือกบุคคล หรือสื่อแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มที่พักอาศัย ในเขตพื้นที่ สถานีตำรวจนคร บางโพธิ์พวง โดยให้ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้กระทำผิด นอกจากนี้ การวิจัยนี้ พบว่า 1) ปัญหาอาชญากรรมสาเหตุเกิดจากการชักชวนของเพื่อน การกระทำความผิด และปัญหาครอบครัว การมีรายได้น้อย และปัญหาการว่างงาน 2) ปัญหา อาชญากรรมเกิดจากสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยแออัด และความยากจน ขาดความระมัดระวังในการ เดินทาง การป้องกันทรัพย์สิน การติดยาเสพติด ข้อชี้แนะแนวทางการแก้ไขในการก่อเหตุ อาชญากรรม โดยจัดให้มีจุดตรวจ สายตรวจตามจุดเสี่ยง และให้ความรู้แก่ประชาชน ตลอดจนชุมชน ต่าง ๆ และเยาวชน และเอาใจใส่บุตรหลานให้เป็นคนดี ซึ่งจะไม่ไปก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมใน อนาคต การแก้ปัญหาควรให้ความรู้ และการอบรมอาชีพ เพื่อให้มีงานทำ มีรายได้จะได้ไม่ไปกระทำ ผิด และป้องกันทรัพย์สินไว้ใกล้จุดเสี่ยง ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้ง่าย และไม่นำทรัพย์สินมีค่า ติดตัวเมื่อต้องเดินทางและการไม่นำทรัพย์สินของตนเองไปไว้ในจุดเสี่ยง และควรมีการตรวจตรา ติด กล้องวงจรปิด และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และช่วยกันตรวจตรา และแจ้งข่าวเมื่อพบผู้ต้อง สงสัยที่กระทำความผิดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สุนิสา อินุทัย (2557) ศึกษาเรื่อง การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของ ประชาชนในเขต พื้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการป้องกัน ตนเองไม่ให้ตก เป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชน และเปรียบเทียบระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ ตกเป็นเหยื่อ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมน้อยกว่าการละ เว้นการกระทำเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และเมื่อเปรียบเทียบระดับการ ป้องกันตนเองพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีการป้องกันตนเอง ไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนหญิงมี

การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่าชาย และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี และประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น และประชาชนที่อาชีพเป็นพนักงานเอกชนมีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ต่ำกว่าประชาชนที่มีอาชีพอื่น ๆ แต่ประชาชนที่มาสถานภาพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัย ในชุมชนแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีประสบการณ์ การเกิดอาชญากรรมไม่แตกต่างกับญาติพี่น้อง (อาศัยต่างครอบครัว) มีการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ยุพดี ฐิติกุลเจริญ (2537, หน้า 3) กล่าวว่า ปัจจัยสี่ของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของมนุษย์ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายความต้องการในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมนุษย์จะได้อยู่ร่วมกันติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งการสื่อสารถือเป็นพื้นฐานในการสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดความสัมพันธ์ของคนในสังคม ปัจจุบันการสื่อสารมีความสำคัญมากขึ้นตามความต้องการของมนุษย์ ทั้งยังซับซ้อนและจำนวนคนที่เพิ่มมากขึ้นในสังคม

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจัดได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจของมนุษย์ ต่อการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของตน ความต้องการข่าวสารจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อบุคคลนั้น ๆ ต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้การสื่อสารเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้รับมีความทันสมัย และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น ดังที่ชาร์ลส์ เค อัทคิน (Charles k. Atkin, 1973 หน้า 208; อ้างถึงใน วีรวรรณ แซ่จ้าว, 2557 หน้า 10) ได้กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมาก ย่อมมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย

อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านมาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตน ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร (กิติมา สุรสนธิ, 2533, หน้า 46-47)

ดังนั้น การเปิดรับสื่อของผู้รับสารมีความคาดหวังจากสื่อว่า การบริโภคข่าวสารจากสื่อจะช่วยตอบสนองความต้องการของตนได้ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือเปลี่ยนแปลงนิสัย และพฤติกรรมบางอย่าง ต่อการเลือกบริโภคสื่อ มิใช่เป็นการเปิดรับสื่ออย่างเลื่อนลอย หรือเป็นผลจากการชักจูงจากผู้ส่งสารแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยผู้รับย่อมมีวัตถุประสงค์ และความตั้งใจในการใช้

ประโยชน์จากสื่อมวลชนด้วยเหตุผลที่ต่างกันจากการเปิดรับสื่อหรือการใช้สื่อที่เลือกสรรแล้ว

โจเซฟ ที แคลปเปอร์ (Klapper J.T, 1960 หน้า 19-25) อ้างถึงใน ปริชญา ภูวสิน, 2549) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนกระบวนการเลือกรับข่าวสารหรือเปิดรับข่าวสารของบุคคลจากสื่อต่าง ๆ เปรียบเสมือน เครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งกระบวนการเลือกสรรในการเปิดรับข่าวสารประกอบด้วย 4 ขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสาร (Selective Exposure) เป็นขั้นแรกของกระบวนการกลั่นกรอง ในการเลือกช่องทางการสื่อสาร (Channel) บุคคลนั้น จะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วยกันหลายช่องทางตามความถนัด ความชำนาญ และความสนใจของผู้รับสาร เช่น บางคนเลือกชมข่าวทางโทรทัศน์ มากกว่าการอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ หรือบางคนชำนาญการใช้อินเทอร์เน็ต บุคคลนั้นก็มักจะเลือกใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

2. การเลือกข้อมูลข่าวสารตามความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสรรในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารตามความคิดเห็น ความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีมาก่อน เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance)

3. การเลือกรับรู้และตีความหมายของข่าวสาร (Selective Perception and Interpretation) เป็นขั้นตอนที่บุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารและให้ความสนใจข้อมูลข่าวสารนั้นแล้ว ก็เชื่อว่าผู้รับสารจะรับข่าวสารทั้งหมดตามเจตนาของผู้ส่งสารเสมอไป เพราะคนเรามักเลือกรับรู้และตีความหมายเนื้อหาของข้อมูลนั้น ตามทัศนคติ ความเชื่อ และประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ

4. การเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารที่ได้เปิดรับ (Selective Retention) เป็นกระบวนการเลือกสรรในการเปิดรับข่าวสารขั้นสุดท้าย กล่าวคือ ผู้เปิดรับสารนั้น จะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการข้อมูลข่าวสารนั้น ข่าวสารที่เลือกและจดจำนั้นมักที่มักมีเนื้อหาที่สนับสนุนความต้องการ ความคิด ทัศนคติ ค่านิยมและความเชื่อของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ก่อนแล้วให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น ให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในโอกาสต่อไป

โจเซฟ และโดมินิก (Joseph & Dominick, 1999 อ้างถึงใน สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์, 2545) ได้กล่าวว่า ผู้รับสารมีสิทธิเลือกเปิดรับสารที่ตนต้องการ ทั้งนี้ผู้รับสารต่างมีเหตุผลในการเลือกเปิดรับที่ต่างกัน โดยจำแนกได้ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อความรู้ หมายถึง การที่ผู้รับสารอาจต้องการรับข่าวสารเพื่อสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในด้านความอยากรู้ และความต้องการได้รับการยอมรับว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจส่วนประกอบสังคม ในการรับรู้ผ่านสื่อในรูปแบบที่ต่างกัน คือ

- 1.1 ข่าวสาร ไม่ว่าจะ เป็นภายใน หรือภายนอกสังคม
- 1.2 ความรู้ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ด้านวิชาการ หรือความรู้รอบตัว
- 1.3 ความบันเทิง

2. เพื่อความหลากหลาย ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป คือ

2.1 การกระตุ้นอารมณ์ เป็นการเปิดรับข่าวสาร เพื่อแสวงหาความเข้าใจ ความสนุกสนาน ความตื่นเต้น ทั้งนี้ เพื่อความต้องการลดความเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวัน

2.2 การพักผ่อน เป็นการเปิดรับสื่อเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดที่มีมากเกินไป หรือลดความเร่งรีบในชีวิตประจำวันให้น้อยลง

3. เพื่อประโยชน์ทางสังคม หมายถึง ความจำเป็นของบุคคลที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม คือ การเปิดรับสื่ออาจเป็นการแสดงถึงการยอมรับการสมาคมในสังคม และความผูกพันต่อผู้อื่น หรือระหว่างบุคคลในสังคม ซึ่งอาจแสดงออกได้ ดังต่อไปนี้

3.1 การใช้ภาษาร่วมสมัย ผู้รับสารหรือผู้เปิดรับสื่อ อาจประสงค์เพื่อต้องการความทันสมัย โดยการแสดงออกถึงการใช้ภาษา เช่น คำพูด ความเข้าใจต่อค่านิยมใหม่ ๆ เพื่อแสดงความเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยใช้สื่อเป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล การใช้ภาษาร่วมสมัย มักปรากฏได้ชัดเจน ในกลุ่มวัยรุ่นกับโฆษณา เป็นต้น

3.2 สื่อมวลชนสัมพันธ์ในสังคมเมื่อมีความก้าวหน้ามากขึ้น คนเราอาจยิ่งรู้สึกโดดเดี่ยวมากขึ้น เนื่องจากเวลาที่จำกัดได้ถูกนำไปใช้เพื่อการแข่งขัน และการประกอบอาชีพ มนุษย์ต้องการอยู่ในสังคม แต่การสมาคมของมนุษย์ด้วยกันนั้น ถูกจำกัดด้วยสังคมที่ก้าวหน้าแบบอุตสาหกรรม มนุษย์จึงใช้สื่อมวลชนเป็นเพื่อนแทน หรืออย่างน้อยก็ใช้สื่อแสวงหามิตร เช่น สังคมในชุมชนเมืองอย่างกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งประชาชนเมืองมักอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นเพื่อนมากกว่าการคบกับเพื่อนบ้านด้วยกัน

4. การผลจากสังคม มีลักษณะตรงข้ามเพื่อประโยชน์ทางสังคม กล่าวคือในการเปิดรับสื่อ หรือการเข้าหาสื่อ นั้น ก็เป็นการหลีกเลี่ยงงานประจำที่สร้างความเบื่อหน่ายในชีวิต จึงทำให้คนเราต้องรีบเร่งในการทำงาน และเข้าหาความบันเทิงใจ เช่น การเปิดรับในการเล่นเกมนอนไลน์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล

ทอด้ ฮันท์ และเบรนท์ ดี รูเบน (Todd Hunt and Brent d. Ruben, 1993 หน้า 65 อ้าง

ถึงใน ประมะ สตะเวทิน, 2541 หน้า 122-124) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับ ข่าวสารของบุคคลไว้ดังนี้

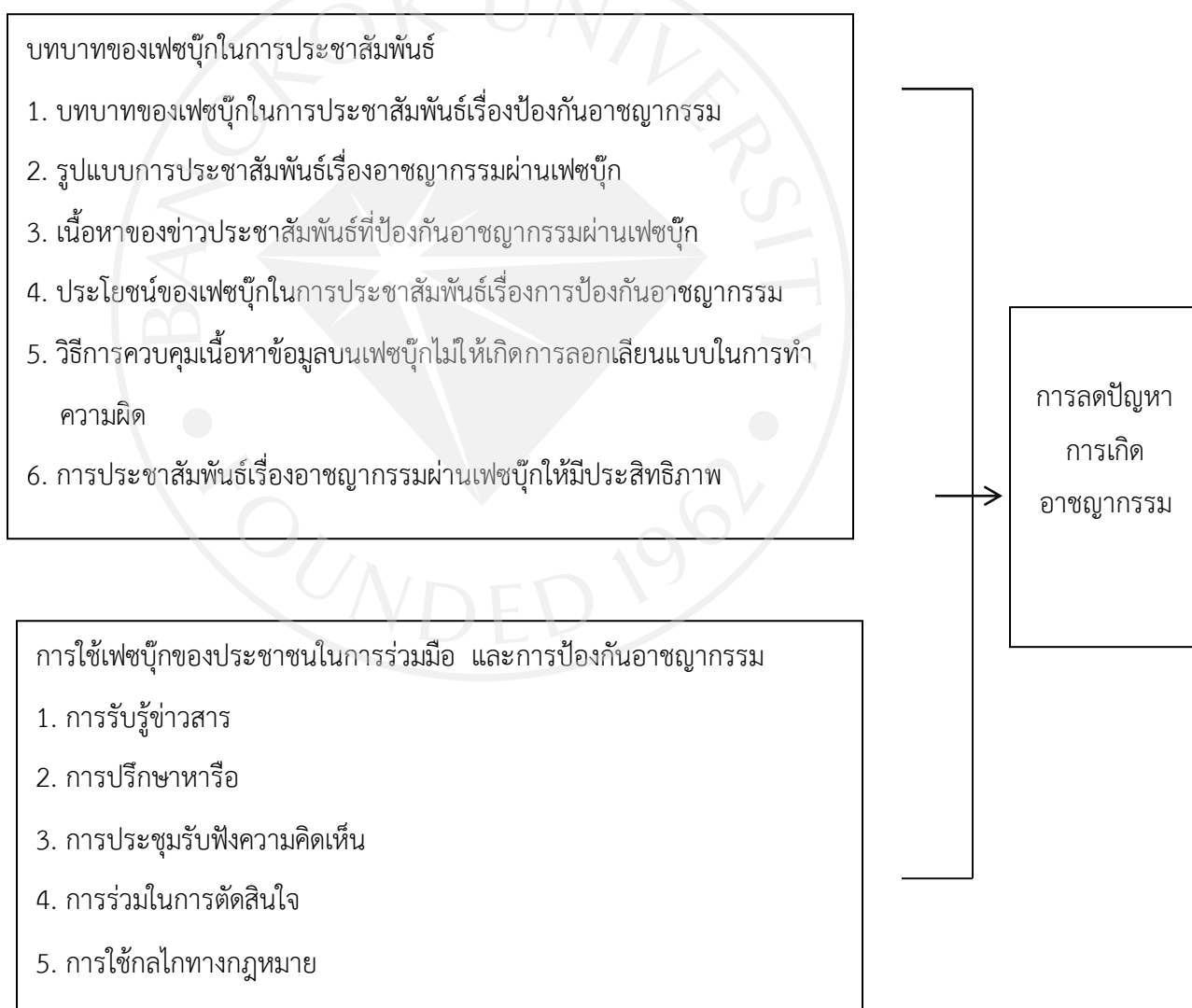
1. ความต้องการ (Need) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งในกระบวนการเลือกของมนุษย์ คือความต้องการ ความต้องการทุกอย่างของมนุษย์ทั้งความต้องการทางกายและใจทั้งความต้องการระดับสูงและความต้องการระดับต่ำ ย่อมเป็นตัวกำหนดการเลือกของเรา เราเลือกตอบสนองความต้องการของเรา เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ต้องการ เพื่อแสดงรสนิยม เพื่อการยอมรับในสังคม เพื่อความพอใจ
2. ทักษะคิดและค่านิยม (Attitude and Values) ทักษะคิด คือความชอบและมีใจโน้มเอียง(Preference and Predisposition) ต่อเรื่องต่าง ๆ ส่วนค่านิยม คือหลักพื้นฐานที่เรายึดถือ เป็นความรู้สึกที่ว่าเราควรจะทำหรือไม่ควรทำอะไรในการมีความสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมและคนซึ่ง ทักษะคิดและค่านิยมมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมายและการเลือกจดจำ
3. เป้าหมาย (Goal) มนุษย์ทุกคนมีเป้าหมาย มนุษย์ทุกคนกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตทั้งในเรื่องอาชีพ การเข้าสมาคม การพักผ่อน เป้าหมายของกิจกรรมต่าง ๆ ที่เรากำหนดขึ้นนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สื่อมวลชน การเลือกข่าวสาร การเลือกตีความหมาย และการเลือกจดจำเพื่อสนองเป้าหมายของตน
4. ความสามารถ (Capability) ความสามารถของเราเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งรวมทั้งความสามารถด้านภาษามีอิทธิพลต่อเราในการที่จะเลือกรับข่าวสาร เลือกตีความหมาย และเลือกเก็บเนื้อหาของข่าวนั้นไว้
5. การใช้ประโยชน์ (Utility) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เราจะให้ความสนใจและใช้ความพยายามในการที่จะเข้าใจ และจดจำข่าวสารที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
6. สไตล์ในการสื่อสาร (Communication Style) การเป็นผู้รับสารของเรานั้นส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับสไตล์ในการสื่อสารของเรา คือ ความชอบหรือไม่ชอบสื่อบางประเภท ดังนั้นบางคนจึงชอบฟังวิทยุ บางคนชอบดูโทรทัศน์ บางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น
7. สภาวะ (Context) สภาวะในที่นี้หมายถึง สถานที่ บุคคล และเวลาที่อยู่ในสถานการณ์ การสื่อสาร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเลือกของผู้รับสาร การมีคนอื่นอยู่ด้วย มีอิทธิพลตรงต่อการเลือกใช้สื่อและข่าวสาร การเลือกตีความหมายและเลือกจดจำข่าวสาร การที่เราต้องถูกมองว่าเป็นอย่างไร การที่เราคิดว่าคนอื่นมองเราอย่างไร เราเชื่อว่าคนอื่นคาดหวังอะไรจากเรา และการที่คิดว่าคนอื่นคิดว่าเราอยู่ในสถานการณ์อะไร ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการเลือกของเรา
8. ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ในฐานะของผู้รับสาร ผู้รับสารแต่ละคนพัฒนานิสัยการรับสารอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในการรับข่าวสารของเรา เราพัฒนา

ความชอบสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง รายการประเภทใดประเภทหนึ่ง ดังนั้นเราจึงเลือกใช้สื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตีความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และเลือกจดจำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากแนวคิดเรื่องการเปิดรับข่าวสารนี้สามารถนำไปถามผู้รับสารเกี่ยวกับอาชญากรรมอย่างไร ช่องทางใด เรียนรู้วิธีป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ เรียนรู้วิธีการป้องกันตัวอย่างใด หรืออาจเป็นผู้ที่ประสบเหตุ แล้วนำมาถ่ายทอดถึงการป้องกันตนเอง

2.6 กรอบแนวคิดวิจัย

ภาพที่ 2.6: กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาการวิจัยเรื่อง บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกัน
อาชญากรรม สามารถแบ่งการศึกษาตามระเบียบวิธีการดำเนินงานวิจัยได้ดังนี้

- 3.1 ประเภทงานวิจัย
- 3.2 แหล่งข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล

3.1 ประเภทงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาโดยการ
สัมภาษณ์และศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ เพื่ออธิบายถึง แนวทางในการนำไป
พัฒนารูปแบบและเนื้อหาเพื่อการประชาสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรมบนเพจเฟซบุ๊ก โดยจะ
นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ผล เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 แหล่งข้อมูล

3.2.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร

ข่าวอาชญากรรมจากเพจเฟซบุ๊กชื่อเพจอีจัน ซึ่งเป็นเพจที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับคดี
อาชญากรรมที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวจำนวน 10 ข่าว มาใช้ในการวิเคราะห์
รูปแบบการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

เรื่องที่ 1 เพราะหนู คบกับแฟน เก่าเขา

เรื่องที่ 2 กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉนดที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950

ล้านบาท

เรื่องที่ 3 เอ้า!!! ไล่ฟันเราทำไม ยังไม่ได้ทำอะไรเลย

เรื่องที่ 4 ไม่เซ็ด! ไม่จ๋า!

เรื่องที่ 5 ทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ! จับไทย 5 มาเล 10 ของกลางเพียง

เรื่องที่ 6 ขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่

เรื่องที่ 7 3 นักศึกษาสาว ม.ดง แจ้งความอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้นห้องเรียน แอบถ่าย
ใต้กระโปรง

เรื่องที่ 8 ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!!

เรื่องที่ 9 ทนายรณรงค์ เดินทางถึงพญาเข้าช่วยเหลือน้องฟอสจากคดีเสียชีวิต

เรื่องที่ 10 ไม่ลิ่งเล ! ทูบ BMW ช่วยลูก

ซึ่งแต่ละข่าวจะถูกนำมาวิเคราะห์ว่าในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมมีการนำเสนอรูปแบบ
ข้อความ การจัดวางภาพ หรือวิดีโอ และอื่น ๆ ที่แตกต่างกันอย่างไร ข่าวที่ถูกคัดมาเป็นข่าวที่อยู่ใน
ความสนใจของประชาชนในปี พ.ศ 2561 เป็นระยะเวลา 1 ปี และนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นโครง
คำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2 แหล่งข้อมูลบุคคล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้
วิธีการดำเนินวิจัยแบบ “สัมภาษณ์แบบเจาะลึก”(In-Depth Interview) เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล และกระบวนการเจาะข้อมูลเชิงลึกตามแนวทางการกลยุทธ์การสื่อสารแบรนด์บุคคลซึ่ง
ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มตำรวจ 2 ท่าน เป็นผู้รู้ด้านกฎหมาย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเรื่องการ
ประชาสัมพันธ์ ได้แก่

ท่านที่ 1 คุณ อ. ผู้กำกับการ กลุ่มงานสนับสนุนคดีเทคโนโลยี: ปฏิบัติการโต้ตอบในเชิงรุก
โดยฉับพลันทางอินเทอร์เน็ต และสนับสนุนคดีเทคโนโลยี กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทาง
เทคโนโลยี

ท่านที่ 2 คุณ ศ. เป็นอาจารย์ ชั้นสัญญาบัตร 3 คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

2) ทนายความหรือนักกฎหมาย จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

ท่านที่ 1 คุณ จ. เป็นทนายอิสระ มีประสบการณ์ดูแลคดีอาชญากรรมมานานกว่าสิบปี

ท่านที่ 2 คุณ ก. เป็นนักกฎหมายทั่วไป

3) กลุ่มสื่อมวลชน ที่มีบทบาทในการสื่อสารข่าวสารอาชญากรรม จำนวน 4 ท่าน ได้แก่

ท่านที่ 1 แอดมินเพจอีจัน เป็นผู้รับผิดชอบทำเพจอีจันที่มีผู้ติดตามกว่า 8.2 ล้านคน (เพจอี
จัน, 16 เมษายน 2562) ที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมมากกว่า 20
ปี

ท่านที่ 2 คุณ ต. เป็นผู้สื่อข่าวอาชญากรรมที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

ท่านที่ 3 คุณ อ. เป็นผู้สื่อข่าวอาชญากรรมที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

ท่านที่ 4 คุณ ส. เป็นผู้สื่อข่าวอาชญากรรมที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี

4) กลุ่มประชาชนทั่วไป ที่เป็นผู้รับสารและผู้ส่งสารข้อมูลด้านอาชญากรรมจากเพจอีจัน หรือเพจอื่น ๆ จำนวน 10 คน ได้แก่

- ท่านที่ 1 นาง พ (นาง พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 2 นาย ก (นาย ก, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 3 นางสาว ว (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 4 นาย ฟ (นาย ฟ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 5 นาย ท (นาย ท, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 6 นาย ป (นาย ป, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 7 นางสาว ผ (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 8 นาย ช.1 (นาย ช.1, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)
- ท่านที่ 9 นาย ข (นาย ข ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2562)
- ท่านที่ 10 นาย ช.2 (นาย ช.2, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษากาการวิจัยนี้ ใช้เครื่องมือ 2 แบบในการวิเคราะห์ผลการศึกษา โดย

1. การวิเคราะห์รูปแบบการประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมของเพจอีจัน โดยแบ่งเนื้อหาในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ คลิปวิดีโอ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการประชาสัมพันธ์ข่าวที่เกี่ยวกับคดีอาชญากรรม

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) บนเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ผู้วิจัยจะนำเนื้อหาที่ได้มากำหนดเป็นโครงคำถาม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กับแหล่งข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งจะแบ่งคำถามในการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่

1. คำถามเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วย

- 1.1 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เรื่องป้องกันอาชญากรรม
- 1.2 รูปแบบการประชาสัมพันธ์เรื่องอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก
- 1.3 เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ที่ป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก
- 1.4 ประโยชน์ของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันอาชญากรรม
- 1.5 วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำผิด

1.6 การประชาสัมพันธ์เรื่องอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

2. คำถามเกี่ยวกับการใช้สื่อเฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วย

2.1 การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)

2.1.1 คุณเคยรู้ไหมว่าเฟซบุ๊กได้มีการนำเสนอเรื่องอาชญากรรม หรือการป้องกันอาชญากรรม ช่วยระบุ

2.1.2 คุณรับรู้เรื่องอะไรบ้างจากเฟซบุ๊กนั้น

2.1.3 คุณรับรู้แล้วมีผลอย่างไรกับคุณ เช่น ระวัง หรือแชร์ต่อให้เพื่อน ๆ หรืออื่น ช่วยยกตัวอย่าง

2.1.4 คุณรับรู้ว่าอาชญากรรมนั้นอันตราย คุณคิดว่าคุณจดจำไว้เพื่อป้องกันตนเองหรือคนในครอบครัว หรือไม่ อย่างไร

2.1.5 มีเพื่อนหรือคนรู้จักที่รับรู้เรื่องอาชญากรรมจากเฟซบุ๊กไหม แล้วเขาทำอย่างไร

2.2 การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

2.2.1 เมื่อคุณได้ข้อมูลจากเฟซบุ๊กเรื่องอาชญากรรม คุณได้คุย ปรึกษาหารือกับใครอย่างไรบ้าง

2.2.2 การปรึกษาหารือของคุณคุย เรื่องอะไรเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เห็นบนเฟซบุ๊ก และคุณส่งต่อให้ใคร บ้าง ช่วยอธิบาย

2.2.3 คุณจะส่งข้อมูลอาชญากรรมที่คุณรู้มา บอกใครหรือปรึกษาใคร ช่วยยกตัวอย่าง เช่น มีเด็กถูกลักพาตัวโดยพี่เลี้ยงเด็ก คุณจะปรึกษาใคร หรือปรึกษาดำรวจ หรือหาช่องทางบนเฟซบุ๊กสื่อสารออกไป ช่วยอธิบาย

2.3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)

2.3.1 ในสังคมที่คุณอยู่ คุณมีส่วนร่วมในการสื่อสารเรื่องอาชญากรรมหรือไม่ มีการคุยและฟังความคิดเห็นอย่างไร มีการคิดถึงการสร้างเฟซบุ๊ก เพื่อชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมไหม หรือใครควรเป็นผู้สร้าง หรือมีการคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.3.2 มีการสื่อสารเสนอความคิดเห็นเรื่องอาชญากรรม การป้องกันภัย ความร่วมมือช่วยเหลือกันหรือไม่ อย่างไร ช่วยอธิบาย

2.4 การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

2.4.1 คุณมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องการสื่อสารการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ ถ้ามีคุณทำอย่างไร ช่วยยกตัวอย่าง

2.4.2 คุณคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการป้องกัน
อาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กหรือไม่ ถ้ามี ทำอย่างไร ช่วยอธิบาย

2.4.3 ประเด็นหรือเรื่องอาชญากรรมอย่างไรที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ เพราะเหตุใด

2.5 การใช้กลไกทางกฎหมาย

2.5.1 คุณคิดว่า การใช้กลไกทางกฎหมายและนำเสนอผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกัน
อาชญากรรม ควรทำหรือคนรู้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.5.2 การใช้กลไกทางกฎหมายที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก คุณคิดว่าจะได้ผลในการ
ป้องกันอาชญากรรม และคนกลัวกฎหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด ช่วยอธิบาย

2.5.3 คุณคิดว่ากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรม หรือข้อมูลด้านกฎหมายแบบใด
ที่ประชาชนควรทราบ และสามารถนำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก ขวดยอธิบาย

2.5.4 คุณคิดว่ากลไกทางกฎหมายที่เสนอผ่านเฟซบุ๊กให้ประชาชนทราบ มีส่วน
ทำให้อาชญากรรมลดลง หรือไม่ หรือคนกลัวการทำความผิดหรือไม่ ขวดยอธิบาย

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในกระบวนการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการเข้าถึงข้อมูล และการรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ส่วนคือ
การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field
Data)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (Review Data)

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาจากเอกสาร บทความ ทฤษฎี
หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย และสร้างเครื่องมือวิจัยให้
ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยศึกษาจากการวิเคราะห์เฟซบุ๊กเพจ
จีน ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเก็บข้อมูลจากเนื้อหา (Content) ข่าว
อาชญากรรมที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊กเพจจีน ตั้งแต่ เดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2561 จนถึงเดือนธันวาคม
2561 จำนวน 10 ข่าว เพื่อนำมาลงรหัสสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหา (Coding Sheet) และทำการ
วิเคราะห์ข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data)

ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักโดยตรงแบบตัวต่อตัว (Face-to-Face Interview) กับกลุ่ม
ตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตำรวจ กลุ่มนักกฎหมาย กลุ่มสื่อมวลชน และกลุ่มประชาชนทั่วไป

ทั้งหมด 18 ท่าน โดยใช้สถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกเป็นหลัก และอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในระยะเวลาระหว่างเดือนมกราคม-เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนละประมาณ 1 ชั่วโมงหรือมากกว่า 1 ชั่วโมง ซึ่งก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียดของกระบวนการวิจัยในครั้งนี้แก่ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจ จากนั้นจึงจะเริ่มการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่ได้จัดเตรียมไว้ ระหว่างการสัมภาษณ์เชิงลึก จะมีการบันทึกข้อมูลเสียง โดยต้องได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลก่อนการบันทึกข้อมูลเสียงอย่างถูกต้อง เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.5 การพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ในกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้คำนึงถึงจริยธรรมด้านความเป็นมนุษย์กับผู้ให้ข้อมูล โดยการขอความอนุเคราะห์ในการสมัครใจให้สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่เกี่ยวข้องในการวิจัย โดยที่ผู้วิจัยจะสามารถเปิดเผยข้อมูลตามที่ผู้ให้ข้อมูลได้อนุญาตแล้วเท่านั้น ในส่วนของข้อมูลที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บไว้เป็นความลับ และไม่นำไปเผยแพร่ต่อ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล ในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวเฉพาะบุคคล ได้แก่ ชื่อ สถานภาพ จะต้องมีการขออนุญาตเพื่อนำมาอ้างอิงในการเผยแพร่งานวิจัยด้วยเช่นกัน

3.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูปของถ้อยคำหรือภาษาข้อความที่ได้จากการจดบันทึกขณะสัมภาษณ์ เป็นการบรรยายและบอกเล่าความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นจึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological Analysis) (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2555) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาจัดแยกเป็นหมวดหมู่ แบ่งเป็นประเภทในแต่ละประเด็น ให้ครบทุกประเด็น จากผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด
2. วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลหาความเชื่อมโยงของข้อมูลที่ได้จากแต่ละผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อหาประเด็นที่เห็นด้วยร่วมกัน หรือประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกัน
3. สรุปสาระสำคัญที่ได้จากข้อมูลเป็นข้อค้นพบสำหรับการศึกษารุ่นนี้ และทดสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4 บทวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการวิจัยนี้เรื่อง บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกัน
อาชญากรรม เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการ
ประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กของเพจอีจัน เพื่อนำมาวิเคราะห์รูปแบบการ
ประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม
ซึ่งสามารถแบ่งการแสดงผลการวิเคราะห์ออกเป็นแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

- 4.1 การประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก กรณีเพจอีจัน
- 4.2 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม
- 4.3 การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม

4.1 การประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก กรณีเพจอีจัน

จากกรณีเพจอีจัน มีแนวทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมอย่างไร ให้เป็นที่
สนใจและมีผู้ติดตามมากกว่า 8.2 ล้านคนในเฟซบุ๊ก ซึ่งมีจุดที่น่าสนใจดังนี้

- 1) รูปภาพ การระบุจุดประสงค์ของการทำเพจ ว่า “อย่าสิ้นหวัง ความยุติธรรม มีจริง” ซึ่ง
เมื่อผู้เข้ามาอ่านจะสามารถเข้าใจว่า เฟซบุ๊กแฟนเพจอีจันเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเรียกร้องความ
ถูกต้องให้เกิดในสังคม และเป็นการตีแผ่ความจริงให้คนในสังคมรับรู้และลุกขึ้นมาเรียกร้องความเป็น
ธรรมให้กับผู้เสียหาย หรือที่เรียกว่าจุดกระแสให้เกิดขึ้น ให้เป็นประเด็นดังในสังคม
- 2) ข้อความ ข้อความสั้น ๆ กระชับ สีข้อความดึงดูดความสนใจ สื่อสารให้เห็น ว่าใครทำอะไร
ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และสื่อสารให้ชวนติดตาม พร้อมทั้งข้อความประชาสัมพันธ์ให้รับทราบข้อมูล
อื่นจาก อีจันในรูปแบบอื่นในเฟซบุ๊กทุกครั้ง ทุกโพสต์ และทุกข่าว เช่น “อย่าลืม!!! กดติดตามเพจด้วย
นะ จะได้ไม่พลาดโพสต์ของเรา อีจันมีกลุ่มนะ กดเข้ากลุ่มลับ อีจัน FC กลุ่มของคนใจ ๆ ได้ที่นี่
<https://www.facebook.com/groups/ejanfc/> ติดตามข่าวอื่น ๆ ได้ใน www.ejan.co ติดตาม #
อีจัน ใน YouTube > <https://www.youtube.com/Ejannews>” (เพจอีจัน, 2562)
- 3) รูปภาพ เป็นรูปที่ดึงดูดความสนใจผู้ชม สามารถอธิบายว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไร

ภาพที่ 4.1: ตัวอย่างภาพข่าวเรื่องจับ “ไอ้กาย” ฆ่าเผาเด็กหญิงอายุ 14 ปี

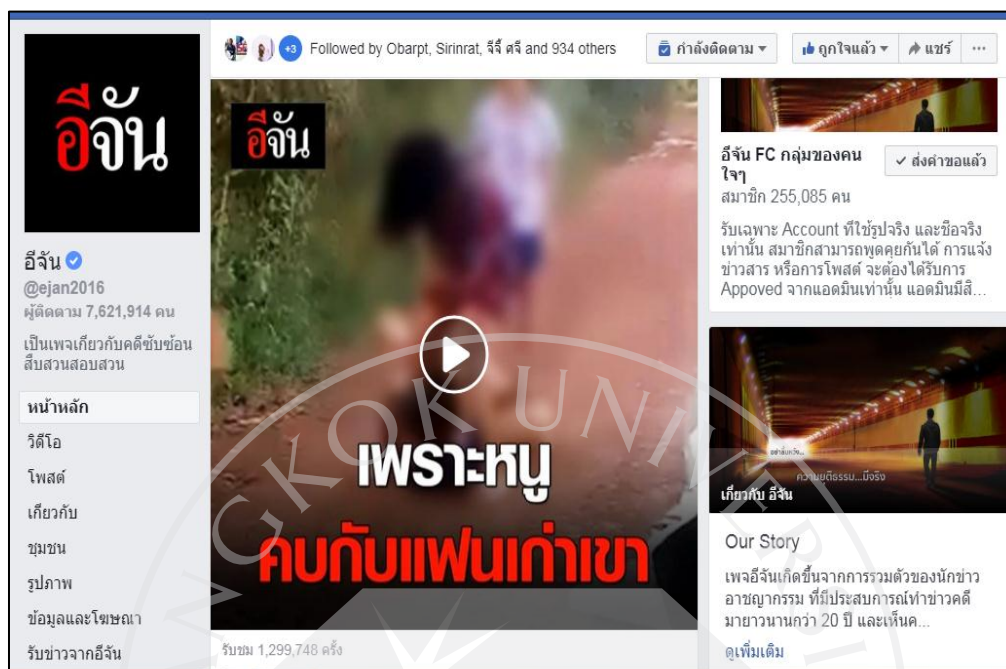

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/photos/a.638419792985697/1343440302483639/>

4) คลิปวิดีโอ เป็นคลิปวิดีโอ สั้น ๆ เล่าเรื่อง เข้าใจง่าย มีเสียง Sound ทำให้รู้สึกตื่นเต้นและน่าสนใจเป็นวิดีโอที่ดึงดูดความสนใจผู้ชมสามารถอธิบายเหตุการณ์ และรายละเอียดของข่าวที่น่าสนใจ และน่าติดตาม

ภาพที่ 4.2: ตัวอย่างคลิปข่าวเรื่องเพราะหนู คบกับแฟนเก่าเขา

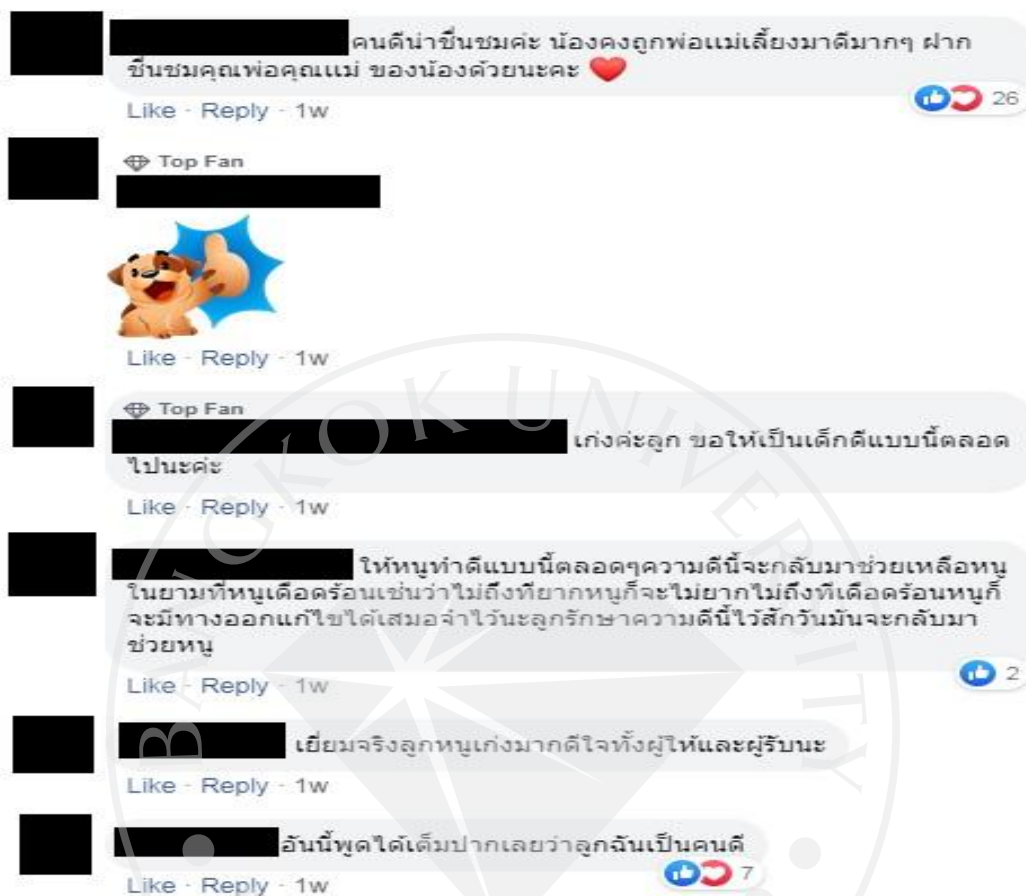

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/videos/vb.634784363349240/512413169239011>

5) แสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ผู้ติดตามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในหน้าเฟซบุ๊ก
แฟนเพจอีจัน ยกตัวอย่าง

ภาพที่ 4.3: ชื่นชมเด็กชาย เจอสร้อยทองฝั่งเพชร หน้า 4 บาท คีนเจ้าของ

ที่มา: เพจอีจัน. (2019). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1380555362105466>

6) ข้อความสำหรับส่งข่าว แจ้งเบาะแส และรับข่าว ส่วนตัวจากแอดมิน เช่น “อย่าลืม!!! กดติดตามเพจด้วยนะ จะได้ไม่พลาดโพสต์ของเรา อีจันมีกลุ่มนะ กดเข้ากลุ่มลับ อีจัน FC กลุ่มของคนใจ ๆ ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/groups/ejanfc/> ติดตามข่าวอื่น ๆ ได้ใน www.ejan.co ติดตาม #อีจัน ใน YouTube > <https://www.youtube.com/Ejannews>” (เพจอีจัน, 16 เมษายน 2562)

7) มีโปรไฟล์โลโก้แสดงตัวตนของเพจอีจัน เป็นข้อความตัวอักษร

ภาพที่ 4.4: โลโก้เฟซบุ๊กแฟนเพจอีจัน

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก <https://web.facebook.com/ejan2016>

ผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวทั้ง 10 เรื่องเป็นข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 ที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวอาชญากรรม การนำเสนอข่าว ประชาสัมพันธ์ และนำไปเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ที่เชี่ยวชาญและรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องอาชญากรรม

เรื่องที่ 1 เพราะหนู คบกับแฟน เก่าเขา

เนื้อเรื่องย่อ จากกรณีมีคลิป เด็กหญิงถูกรุมทำร้าย และจับคนน้ำที่แพร่ออกไปในโลกโซเชียลจนเป็นที่สนใจ แม่และเด็กหญิงที่ถูกกรุมทำร้ายเปิดใจว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สาเหตุคาดว่ามาจากปมขู้สาวที่มีมาเนิ่นนาน โดยน้องมายด์ ผู้เสียหาย เล่าว่า ไม่เคยโต้ตอบและไม่คิดว่าเพื่อนสนิทจะเป็นคนล่อลวงไปให้ ถูกกลุ่มคู่อริทำร้าย จนบาดเจ็บ เส้นเลือดในสมองอักเสบ ทางด้านตำรวจบอกว่าเอาผิดคู่อริไม่ได้ เพราะยังเป็นเยาวชน ทำได้แค่ลงบันทึกประจำวัน แม่จึงไม่ได้ติดตามเรื่องต่อ เพราะไม่รู้กฎหมาย แต่พอได้เห็นคลิปที่ลูกสาวตนเองถูกรุมทำร้ายก็ทำใจไม่ได้ และอยากขอความเป็นธรรมให้กับลูกสาวที่ถูกกระทำ พร้อมทั้งอยากให้กลุ่มคู่อริได้รับบทลงโทษเพื่อเป็นบทเรียนต่อการกระทำที่รุนแรงครั้งนี้

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 2 พ.ย. 2561 เวลา 09.00 น. เนื้อเรื่องเป็นการบอกเล่าความรู้สึกของแม่ และเด็กผู้ถูกทำร้ายร่างกาย เป็นการเผยแพร่ความจริงที่โหดร้ายที่เกิดขึ้นในสังคม

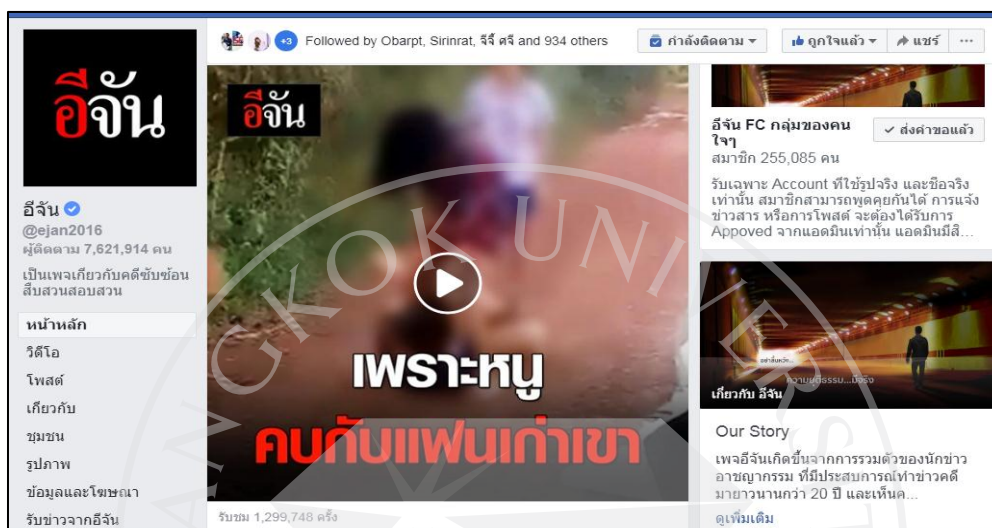
การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ ภาพ และวิดีโอ

ข้อความ: เป็นการบอกเล่า ความรู้สึกของของแม่ และเด็กหญิงผู้เสียหาย และบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตามลำดับ

ภาพ: ไม่มี

วิดีโอ: เป็นการสัมภาษณ์เด็กหญิง ผู้ถูกรุมทำร้าย และนำคลิปวิดีโอ มาใส่ให้เห็นถึงการกระทำที่รุนแรง ซึ่งไม่ควรเกิดขึ้นในเด็ก เสียง (Sound) ทำให้รู้สึกตื่นเต้นและน่าสนใจ ซึ่งมีการปิดหน้าผู้เสียหายชัดเจน

ภาพที่ 4.5: ข่าวเรื่องเพราะหนู คบกับแฟนเก่าเขา

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/videos/vb.634784363349240/512413169239011/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: โพสต์เมื่อวันที่ 2 พ.ย. 2561 เวลา 8.30 น. จำนวนที่คนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 220 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 32,000 คน แชร์ ข้อมูลจำนวน 501 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยกุยเสนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความประพฤตินี้ไม่เหมาะสมของเยาวชนในปัจจุบัน เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งกล่าวว่า “วัยรุ่นสมัยนี้ไม่เหมือนสมัยเก่าพ่อแม่เรา อายุ 15 แมนยังไม่มา วัยรุ่นยุคใหม่ยุค 4.0 เป็นแมนแต่ ป.4 อะไร ๆ มันก็เปลี่ยนแปลง”

2) พูดถึงกฎหมายเมืองไทย ซึ่งควรจะปรับโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำ เช่น เยาวชนที่ผ่านการทำผิด ไม่มีการรับโทษ แต่ไปควบคุมความประพฤติ คนโพสต์จึงเสนอให้เยาวชนได้รับโทษตามความผิด เนื่องจากเยาวชนในปัจจุบันทำผิดมากขึ้นและไม่สำนึกที่ตนได้กระทำความผิด สรุป เป็นเรื่องเยาวชนประพฤตินั้นไม่เหมาะสม และคนติดตามโพสต์ข้อความให้เยาวชนที่ทำผิดควรรับโทษตามความผิด

เรื่องที่ 2 กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉมที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950 ล้านบาท
เนื้อเรื่องย่อ กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉมที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950 ล้านบาท
 หลังนายวิเชียร ชาวพิทักษ์วงศ์ ผู้เสียหาย ได้เข้ามาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน กองปราบ ให้ช่วย
 ดำเนินคดีนางสาว ศิริพรรณ บุญชนะ กับพวก ที่ได้ร่วมกันปลอมโฉมที่ดินที่นายวิเชียร ครอบครอง
 อยู่ใจกลางเมืองหัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ มูลค่าความเสียหายประมาณ 950 ล้านบาท
เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 2 พ.ย. 2561 เวลา 14.30 น. เนื้อเรื่องเป็นการสื่อสารให้ชวนติดตามถึง
 พฤติกรรมการโกงของคนมีสี ที่รับราชการ

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ ภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สีข้อความดึงดูดความสนใจ และสื่อสารให้ชวนติดตามถึงพฤติกรรม
 การโกงของคนมีสี ที่รับราชการ “จับแก๊งคนมีสี ปลอมโฉมที่ดิน”

ภาพ: เป็นภาพถ่ายอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้ น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่าน
 รายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมี
 รายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด
วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.6: ข่าวเรื่อง กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉมที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950
 ล้านบาท

The screenshot shows a Facebook post from the page 'อีจัน' (Ejan). The post text reads: 'กองปราบเข้าจับกุม แก๊งคนมีสีปลอมโฉมที่ดิน หลอกขาย เสียหายมูลค่า 950 ล้านบาท' (Anti-Money Laundering Unit arrests a gang of scammers who sold fake land titles, causing a loss of 950 million Baht). Below the text is a video thumbnail with the title 'จับแก๊งคนมีสี ปลอมโฉมที่ดิน' (Arresting a gang of scammers who sold fake land titles). The post also includes a link to the full article on the Ejan website: 'https://www.facebook.com/groups/ejanfc/...'. The post is from the page 'อีจัน' (@ejan2016) and has 255,085 likes.

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1172080786286259/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: โปสต์วันที่ 2 พ.ย. 2561 เวลา 14.30 น. จำนวนที่คนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 23 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 1,800 คน แชร์ ข้อมูล จำนวน 28 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบราชการว่าที่มีการคอร์รัปชัน โกง เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “พวกถือกฎหมายทำผิดต้องประหารอย่างเดียวยถึงจะถูก”

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายไทยไม่รุนแรงเพราะมีการขอภัยโทษ เช่น การลงโทษกรณีที่มีการปลอมแปลงเอกสาร เมื่อศาลตัดสินจำคุก แต่สุดท้ายมีการขอภัยโทษ ทำให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นโทษ เช่น ผู้ชายอีกคนกล่าวว่า “ปลอมแปลงเอกสารที่ดินติดคุกกันนานละแต่ไทยเรามีภัยโทษเดี๋ยวกี่หลุด??”

สรุป อ่านแล้ววิเคราะห์ข่าวและโปสต์ เช่น คนมีอำนาจทำผิดเอง จะใช้กฎหมายอย่างไร

เรื่องที่ 3 เอ้า!!! โไลฟนเราทำไม ยังไม่ได้ทำอะไรเลย

เนื้อเรื่องย่อ มีลูกเพจ ขับรถมอเตอร์ไซค์ไปทำงาน กลับโดนวัยรุ่นขับรถตามถาม "มึงเรียนไหน" ก่อนจะโดนไลฟน โชคดีตั้งสติทัน หนีเข้าปั๊ม แต่ก็ยังโดนฟันจนบาดเจ็บ

เนื้อเรื่องและเวลา: โปสต์วันที่ 2 พ.ย. 2561 เวลา 09.30 น. เนื้อหาเป็นการประชาสัมพันธ์ ใครรู้เบาะแส ผู้ก่อเหตุทั้ง 8 ราย โปรดให้ข้อมูลได้ที่ สถานีตำรวจเสมดำ

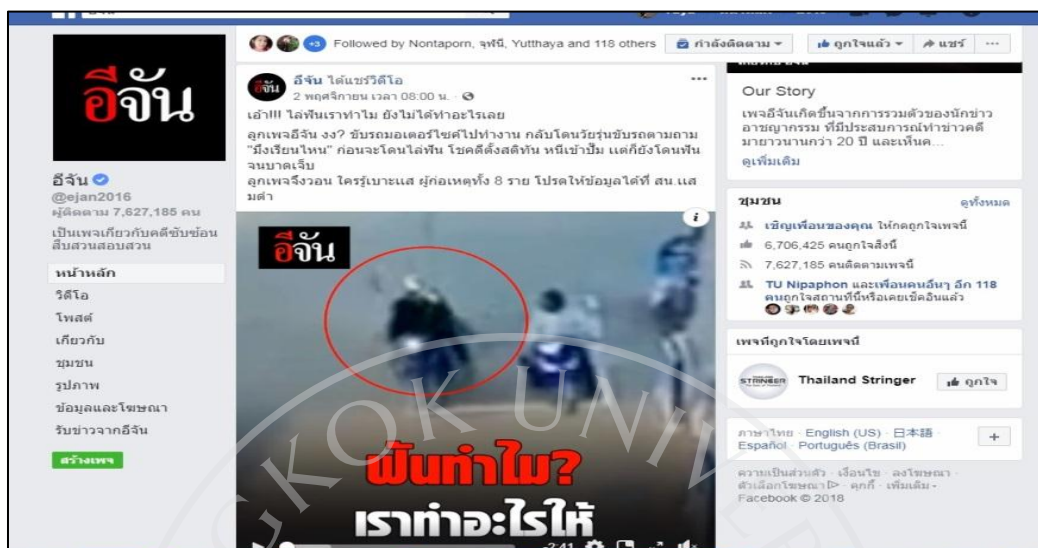
การโปสต์: จะแบ่งเป็น ข้อความ และวิดีโอ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สื่อสารถึงการบอกให้ทราบในเรื่องของเบาะแส ผู้ก่อเหตุทั้ง 8 ราย ก่อเหตุไลฟนผู้อื่น

ภาพ: ไม่มี

วิดีโอ: เป็นการสัมภาษณ์ ทางเสียง และใส่ภาพผู้ถูกทำร้าย และคลิปวิดีโอ จากกล้องวงจรปิด

ภาพที่ 4.7: ข่าวเรื่อง เอ้า!!! ไส้พินเราทำไม ยังไม่ได้ทำอะไรเลย

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1171611909666480/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 809 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 6,000 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 1,000 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอกรอบความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของ เยาวชน เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “นี่ยัยครับ เยาวชน วัยกำลังเรียน เอาผิดไม่ได้เน๊ะ ผู้เสียหายยังไม่ตาย กฎหมายมีโทษน้อย ก็ให้เอาผิดกับผู้ปกครองไปเลย ชดใช้ค่าเสียหายให้ผู้เสียหาย เพราะเป็นความผิดของผู้ปกครองครับ ปกครองไม่ได้ สั่งสอนไม่เป็นก็ไม่นำไปทำให้เค้าเกิดมานะครับ”

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายไทย ไม่รุนแรง เช่น ผู้ชายอีกคนกล่าวว่า “บอกแล้วบอกเล่าว่ากฎหมายบ้านเรากับเรื่องเหล่านี้มันอ่อนเหมือนกล้วยสุก เลยไม่มีใครกลัว คิดจะฟันใครก็ได้จับได้ก็แค่รับสารภาพจบ...”

สรุป เมื่อวัยรุ่นรวมกลุ่มกันมักจะใจร้อน เห็นประชาชนผ่านมาเป็นคู่อริจึงตามทำร้าย โดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

เรื่องที่ 4 ไม่เช็ด! ไม่จ้ำ!

เนื้อเรื่องย่อ ตำรวจ สน.แสมดำ นำกำลังล้อมจับกุมตัว นายปิยพันธ์ พิมพ์ดี อายุ 32 ปี ในป่าหญ้า กลางซอยแสมดำ 5 แยก 4 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กทม.หลังก่อเหตุกระชากตัวสาวโรงงาน เข้าไปในปรกชฎู ก่อนใช้กำลังกระชากเอากระเป๋าสะพาย ที่ภายในมีข้าวของเครื่องใช้ รม น้ำ และอาหารที่ผู้เสียหายนำติดไปทำงาน ก่อนจะวิ่งหลบหนีไป

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 1 พ.ย. 2561 เวลา 20.30 น. เนื้อเรื่องเป็นการ นำเสนอการ แฉลงการณ์จับกุมผู้ต้องหาคดีข่มขืน

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สีสื่อความดึงดูดความสนใจ และสื่อสารให้ชวนติดตามถึงพฤติกรรม การของผู้ต้องหาคดีข่มขืนที่ก่อเหตุซ้ำซาก

ภาพ: เป็นภาพถ่ายอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่าน รายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมี รายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อหาที่เพชบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.8: ข่าวเรื่อง ไม่เช็ด! ไม่จ้ำ!

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1171515253009479/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 146 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 5,200 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 118 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องหา เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “แบบนี้เขาเรียกว่า เลว โดยสันดาน ไม่น่าปล่อยมันออกมาจากคุกเลย ออกมาก็ทำความเดือดร้อนให้คนอื่นอีก เลวจริง ๆ ” (นาย พ [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายไทยไม่รุนแรง เช่น ผู้ชายอีกคนกล่าวว่า “โทษมันคงเบาไปเลยไม่หลายจำกลับไปคราวนี้ต้องจัดชุดใหญ่ไฟกระพริบแบบออกมาแล้วไม่คิดจะทำซ้ำอีก” (นาย ต, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

สรุป เนื่องจากผู้ก่อเหตุทำผิดมาก่อนคือข่มขืน แล้วหนีคดีมา และครั้งนี้มาก่อเหตุชิงทรัพย์ เป็นการที่ก่ออาชญากรรมซ้ำ และไม่กลัวต่อกฎหมาย ทำให้ก่ออาชญากรรมอีก

เรื่องที่ 5 ทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ! จับไทย 5 มาเล 10 ของกลางเพียง

เนื้อเรื่องย่อ เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการประจำศูนย์ ศปอส.ตร. สืบสวนทราบว่า มีกลุ่มชาวมาเลเซียได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย เพื่อตั้งศูนย์คอลเซ็นเตอร์เพื่อใช้ในการหลอกลวงคนจีน ได้วันและมาเลเซีย โดยจะเข้ามาทางด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย ทางด่านนอก ต.สำนักขาม อ.สะเตา จว.

สงขลา โดยมีชายชาวมาเลเซียชื่อ “นายอาคุณ” เป็นหัวหน้าขบวนการ แก๊งคอลเซ็นเตอร์

เนื้อเรื่องและเวลา: โปสต์วันที่ 1 พ.ย. 2561 เวลา 19.30 น. เนื้อเรื่องเป็นการนำเสนอการจับแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สี่ข้อความดึงดูดความสนใจ สื่อสารถึงการบอกให้ทราบว่า ได้ทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติได้แล้ว

ภาพ: เป็นภาพถ่ายอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.9: ข่าวเรื่อง ทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ! จับไทย 5 มาเล 10 ของกลางเพียง

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1171410299686641/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 10 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 1,300 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 25 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอกรอบความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องหาว่ามีอีกหลายประเทศ เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “ไม่มีแค่ไทย ในอังกฤษก็เยอะ เพียงแต่รูปแบบมันจะต่างกันหน่อย แต่มันแฮคเข้าระบบเก่ง ฝรั่งนี้จะคิดว่าเรากลัวกฎหมายของมันจนหงอ!” (นางสาว ส, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

2) ความคิดเห็นชื่นชมเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้หญิงอีกคนกล่าวว่า “ดีคะ อายัดทรัพย์มันด้วย ล้างบางให้หมด นาน ๆ จะเห็นการจับกุม...” (นาย P, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

สรุป เป็นอาชญากรข้ามชาติ เกิดขึ้นมาตั้งแต่ และอาจเกิดขึ้นเรื่อย ๆ และอาจมีกลไกรูปแบบใหม่ที่คนอาจยังไม่รู้ และจะมีการสื่อสารป้องกันล่วงหน้าอย่างไร จะป้องกันอย่างไร ไม่ให้คนตกเป็นเหยื่อ

- 1) ทางแอดมินเพจจะมีวิธีการสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปทราบอย่างไร เพราะการปลอมแปลงหลอกเงิน ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ (แจ๊งเต็อน)
- 2) เฟซบุ๊ก และผู้เป็นแอดมินเฟซบุ๊กจะอย่างไร

เรื่องที่ 6 ขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่

เนื้อเรื่องย่อ เมื่อเวลา 21.00 น. วันที่ 31 ตุลาคม 2561 เกิดเหตุรถกระบะไม่ทราบทะเบียนชนรถมอเตอร์ไซค์แล้วหนี ที่หน้าบึงชี ถนนเลียบบคลองสาม จ.ปทุมธานี ซึ่งรถกระบะคันดังกล่าวขับมาด้วยความเร็ว ชนมอเตอร์ไซค์ราว 3 คัน ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 3 ราย และเสียชีวิต 1 ราย ทราบชื่อผู้เสียชีวิตคือ นางสาวลลิตา มะกาแก้วหรือ น้องฟ้า วัย 17 ปี

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 1 พ.ย. 2561 เวลา 13.30 น. เนื้อเรื่องเป็นการขอเบาะแส กระบะชนแล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่

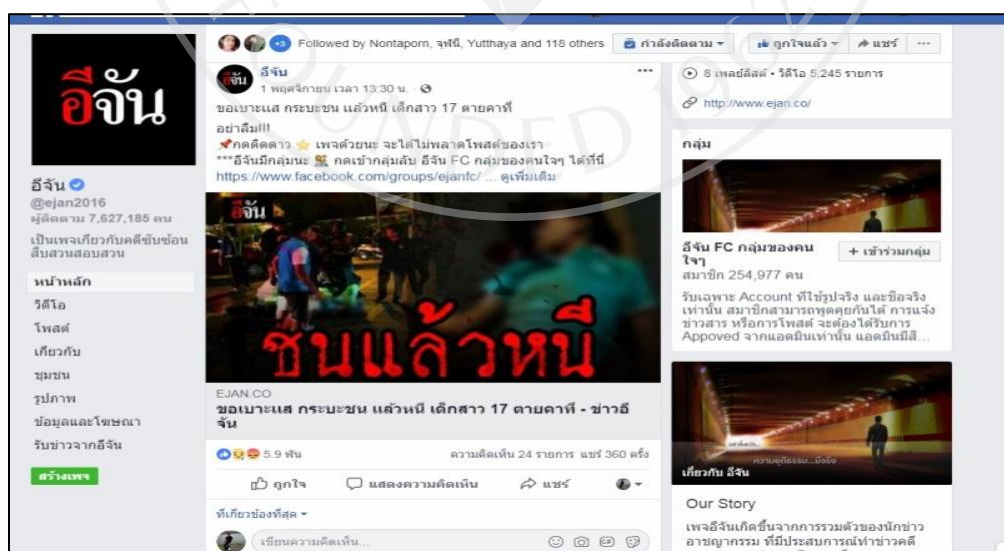
การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สื่อสารถึงการขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่ ใช้ข้อความว่า “ชนแล้วหนี”

ภาพ: เป็นภาพถ่ายอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อหาที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.10: ข่าวเรื่อง ขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1171301216364216/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 22 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 5,600 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 254 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความประพฤติกษที่คนขับที่ไม่มีจิตสำนึก เช่น ผู้หญิงคนหนึ่งกล่าวว่า “เวรกรรมมีจริง มันหนีไปไม่ได้ตลอดหรอก เกลียดนัก พวกชนแล้วหนีสงสารคนที่ไม่รู้เรื่องด้วย แล้วต้องมาช่วยเพราะพวกชนแล้วหนี” (นางสาว ป, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

2) พุดถึงกฎหมายเมืองไทยซึ่งควรจจะปรับ เช่น “เมื่อไรกฎหมาย ขนส่ง จะแก้ไขบทลงโทษพวกชนแล้วหนี ไม่ว่าจะขึ้นขึ้นเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม ประการแรกเลยคือ ถอนใบอนุญาตขับขี่ทุกประเภทตลอดชีวิต สังคมคนใช้รถใช้ถนนจะได้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น” (นาย จ, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

สรุป ประชาชน จะมีส่วนร่วมอย่างไร หรือแจ้งเบาะแสดผ่านเฟซบุ๊กเกี่ยวกับคนที่ขับชนแล้วหนีให้ำคนผิดมาลงโทษและเป็นบทเรียนไม่ให้กระทำความผิดแล้วหนีลอยนวลไปได้

เรื่องที่ 7 3 นักศึกษาสาว ม.ด่ง แจ้งความอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้นห้องเรียน แอบถ่ายใต้กระโปรง

เนื้อเรื่องย่อ วันที่ 2 พ.ย. 2561 นักศึกษาสาว ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ 3 คน เข้าแจ้งความตำรวจ สภ.ภูพิงคราชนิเวศน์ อ.เมืองเชียงใหม่ ให้ดำเนินคดีกับอาจารย์หนุ่ม วัยประมาณ 30 ปี ที่ใช้แท็บเล็ตแอบถ่ายใต้กระโปรงนักศึกษาขณะเซ็นชื่อในห้องเรียนของมหาวิทยาลัย

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 3 พ.ย. 61 เวลา 11.00 น. เนื้อเรื่องเป็นการเสนอข่าว ว่ามีนักศึกษาสาว ถูกอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้นห้องเรียน แอบถ่ายใต้กระโปรง

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สีข้อความดึงดูดความสนใจ และสื่อสารให้ชวนติดตามถึงพฤติกรรมอาจารย์ที่น ที่แอบถ่ายใต้กระโปง นักศึกษาสาว

ภาพ: เป็นภาพตัวอย่างแสดง จากลิงค์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.11: ข่าวเรื่อง 3 นักศึกษาสาว ม.ด่ง แจ้งความอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้นห้องเรียน แอบถ่ายใต้กระโปรง

ที่มา: เพจอีจัน.(2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1172760699551601/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 19 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 3,400 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 42 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอกรอบความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์ที่เห็น เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “แค่อยากรู้ว่าทางมหาลัยจะจัดการกับคนเลว ๆ แบบนี้ด้วยวิธีไหน ไล่ออกแล้วจับเข้าคุกไปต้นสนด่านสักหน่อยนะ แล้วต้องมีมาตรการว่าชื่อนามสกุลนี้ จะไปเป็นอาจารย์ที่ไหนไม่ได้อีก ต่อให้มันเปลี่ยนชื่อด้วย เพราะบุคคลแบบนี้เป็นคนอันตรายต่อเยาวชนมาก ๆ ” (นาย ช,[นามสมมติ] 3 พฤศจิกายน 2018)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับนศ.สาวสมัยนี้ เช่น “นักศึกษาสาว จะเรียกว่าแอบถ่ายใต้ไหมครับ แข่งกันสั้นอย่างกับใส่กน.มามหาลัย อ.คงไม่แอบหรือครับเจาะจงมากกว่า เพราะนศ.บางคนก็เจาะจงสั้นเช่นกัน” (นางสาว ป,[นามสมมติ], 3 พฤศจิกายน 2018)

สรุป เพจบุ๊ก จะต้องเตือนหรือบอกกล่าวให้เหยื่อทราบการระวังป้องกันตนเอง และอย่าเปิดโอกาสให้คนร้ายหาช่องทางในการทำผิด

เรื่องที่ 8 ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!!

เนื้อเรื่องย่อ พ่อเลี้ยง ก่อเหตุ ช่มชืดลูกเลี้ยงพิการวัย 35 ปี ทันทที่ผู้เป็นแม่รู้เรื่อง รีบแบกลูกสาวพิการ ขึ้นโรงพักเพื่อแจ้งความเอาผิดสามีตัวเองทันที ซึ่งหลังได้รับแจ้ง ตำรวจก็รวบตัวพ่อเลี้ยงมาดำเนินคดีทันที

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 1 พ.ย. 2561 เวลา 09.00 น. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับพ่อเลี้ยง ก่อเหตุ ช่มชืดลูกเลี้ยงพิการวัย 35 ปี

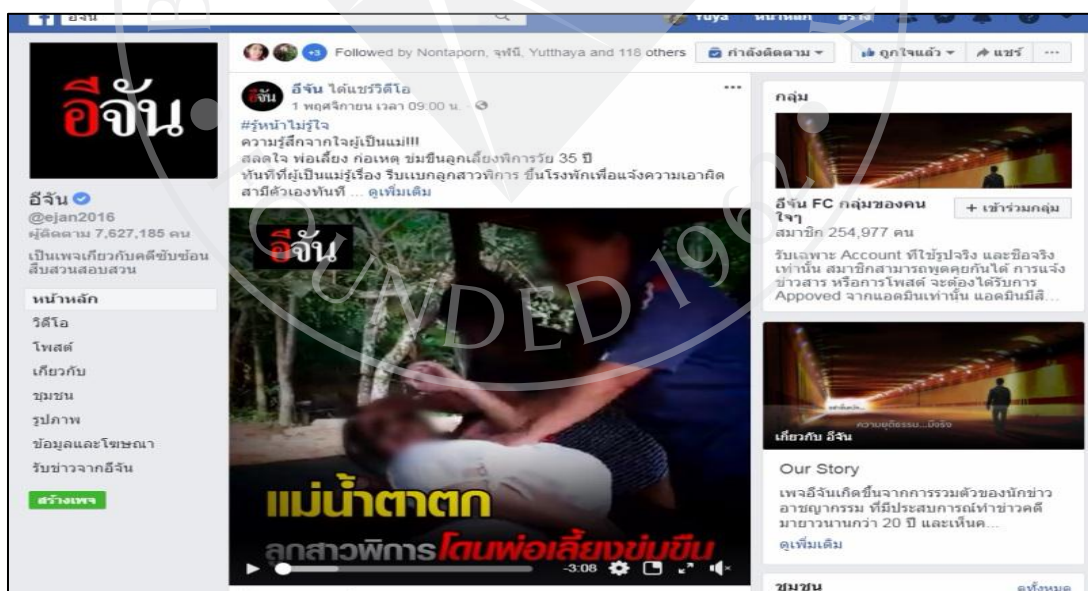
การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และวิดีโอ

ข้อความ: เป็นการบอกเล่า ความรู้สึกของของแม่ ที่ลูกสาวตัวเองโดนพ่อเลี้ยงช่มชืด

ภาพ: ไม่มี

วิดีโอ: เป็นการสัมภาษณ์แม่ ของผู้ถูกช่มชืด และ แสดงละครจำลองเหตุการณ์ เสียง Sound ทำให้รู้สึกตื่นเต้นและน่าสนใจ

ภาพที่ 4.12: ข่าวเรื่อง ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!!

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1171168043044200/>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 272 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 6,800 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 368 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องหา เช่น ผู้ชายในเพจอีจันกล่าวว่า “เห็นข่าวแบบนี้แล้วหดหู่มาก คนทุกวันนี้ยิ่งเหมือนสัตว์เดรฉาน” (นาย ส, [นามสมมติ], 3 พฤศจิกายน 2018)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายไทยไม่รุนแรง เช่น ผู้หญิงอีกคนกล่าวว่า “ข่มขืน = ประหาร ขอให้กฎหมายเอาผิดกับคนพวกนี้ที่เถอะคะ ขอร้องเถอะคะ” (นางสาว ป, [นามสมมติ], 3 พฤศจิกายน 2018)

สรุป ประชาชน หรือคนบ้านใกล้เรือนเคียง จะมีส่วนร่วมอย่างไรหรือช่วยกันสอดส่องหรือแจ้งเบาะแสอย่างไรให้กับทางตำรวจและ ทางแอดมินเฟซบุ๊กจะอย่างไรให้ช่วยเหลือทัน หรือสื่อสารอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้เหตุการณ์ข่มขืน หรือทำร้ายคนที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

เรื่องที่ 9 นายรณรงค์ เดินทางถึงพิทยาเข้าช่วยเหลือแม่น้องฟอสจากคดีเสียชีวิต

เนื้อเรื่องย่อ วันนี้ 31 ต.ค. 61 เวลา 13.00 น. ที่ศาลจังหวัดพิทยา นายรณรงค์ แก้วเพชร หนายความชื่อดังเดินทางมาพร้อมด้วยนางจอมศรี ชมพูพันธ์ อายุ 43 ปี มารดาของน้องฟอส เดินทางมาขอตรวจสำนวนคดีที่ศาลจังหวัดพิทยา และยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชม. ก่อนออกมาจากข้างนอกศาลจังหวัดพิทยา

เนื้อเรื่องและเวลา: โปสต์วันที่ 31 ต.ค. 2561 เวลา 20.00 น. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวของนายรณรงค์ แก้วเพชร หนายความชื่อดัง เข้าช่วยเหลือแม่น้องฟอสจากคดีเสียชีวิต ยิงคู่รักฟอส-สพาย จนเสียชีวิต ด้วยสาเหตุผิดความรักจากน้องสพาย โดยขอตรวจสำนวนและความคืบหน้าของคดี

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: ข้อความสั้น ๆ กระชับ สื่อสารถึงนายรณรงค์ แก้วเพชร หนายความชื่อดัง เข้าช่วยเหลือแม่น้องฟอสจากคดีเสียชีวิต ยิงคู่รักฟอส-สพาย จนเสียชีวิต ด้วยสาเหตุผิดความรักจากน้องสพาย โดยขอตรวจสำนวนและความคืบหน้าของคดี

ภาพ: เป็นภาพตัวอย่างแสดง จากลิงค์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้นจะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.13: นายรณรงค์ เดินทางถึงพญาเข้าช่วยเหลือแม่มองฟอสจากคดีเสียชีวิต

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก <https://www.ejan.co/news/5bd989fa0359b>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 9 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 2,000 คน แชร์ข้อมูลจำนวน 15 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยนอกรอบความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคดีนี้ เช่น ผู้หญิงในเพจอีจันกล่าวว่า “ไหนตอนนั้นบ้านฟอสบอกฟอสเป็นกระเทย ไม่ใช่คู่รักกัน” (นางสาว น, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับทนาย เช่น “บอกทนายด้วยคุณไปผิดโรงพักเหตุเกิดที่เขาซีจันท์เขตท้องที่ ส.ภ.นาจอมเทียน ไม่ใช่พญา” (นาย บ, [นามสมมติ], 1 พฤศจิกายน 2018)

สรุป คดีนี้เป็นความหึงหวงและความเข้าใจผิดที่เกิดขึ้นจากผู้ชายที่มีคนรักเข้าใจผิดว่าคนรักไปยุ่งเกี่ยวกับเพื่อนชายของเธอทำให้เกิดการวางแผนฆ่าหญิงสาว

- 1) แอดมินเพจมักจะมีส่วนบอกให้ผู้หญิงทั่วไปเข้าใจการวางตัวตนอย่างไร ในกรณีที่เกิดการหึงหวง และภัยอาจถึงตนเอง และอาจถึงเพื่อน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2) คนที่กำลังจะก่ออาชญากรรมฆ่าคนที่ลืมนึกว่าการวางแผนฆ่าคนทำลายครอบครัวอย่างไร

เรื่องที่ 10 ไม่ลังเล ! ทูบ BMW ช่วยลูก

เนื้อเรื่องย่อ แม่อุ้มลูกลงมาสั่งส้มตำ แล้วอุ้มเข้าไปในโลตัส ชื่อของเสร็จก็ออกมาเอาส้มตำ หลังจากนั้นได้อุ้มลูกเปิดประตูด้านข้างคนขับ และวางลูกไว้ ก่อนจะเดินอ้อมไป เพื่อจะไปเปิดประตูด้านคนขับ แต่ปรากฏว่าประตูรถซึ่งเป็นไฟฟ้า ล็อกอัตโนมัติ

เนื้อเรื่องและเวลา: โพสต์วันที่ 14 มิ.ย. 2562 เวลา 20.48 น. เนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับ แม่ไม่ระวัง อุ้มลูกนั่งในรถ ชื่อของ ประตูเกิดล็อกอัตโนมัติ

การโพสต์ จะแบ่งเป็น ข้อความ และภาพ

ข้อความ: เป็นภาพตัวอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้น จะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อหาที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

ภาพ: เป็นภาพตัวอย่างแสดง จากลิงก์เว็บไซต์ มีตัวหนังสือโปรยให้น่าสนใจ ซึ่งถ้าผู้ที่มาชมสนใจ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมโดยสามารถกดเข้าไปอ่านรายละเอียดข่าวในเว็บไซต์ อีจันต่อได้เลย ซึ่งในนั้น จะมีรายละเอียดข่าว รูปภาพ เพิ่มเติม อีกด้วย เพราะเนื้อหาที่เฟซบุ๊กนั้นมีจำกัด

วิดีโอ: ไม่มี

ภาพที่ 4.14: เจ้ามือวงแชร์มือหลุดวุ้น&อาย มอบตัวตำรวจ

ที่มา: เพจอีจัน. (2018). สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/ejan2016/posts/1358848237609512>

การมีส่วนร่วมของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็น: ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ ยอดคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นจำนวน 35 คน และมีการกดแสดงอารมณ์ 1,000 แคร์ข้อมูล จำนวน 44 ครั้ง ผู้ที่แสดงความคิดเห็นใช้ภาษาคุยเสนอความคิดเห็นผ่านเพจเกี่ยวกับ

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การให้ข้อมูลการโกงแชร์ ที่เป็นรายอื่น เช่น ผู้หญิงในเพจอีจันกล่าวว่า “มีอีกคนนะ เท้าแชร์ อายุ แค่ 21 แต่โกงเงินลูกแชร์ ซื้อบ้านซื้อรถได้ แจ้งความแล้ว ไรก็แล้ว ไม่ได้เงิน แถมลอยหน้าลอยตาเที่ยวต่างประเทศอดเงินเป็นก้อน” (นางสาว ย, 16 พฤศจิกายน 2018)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือ เช่น “ให้ไปแจ้งความ ที่สถานีตำรวจ และขอให้เป็น บทเรียน” (นาย ส, [นามสมมติ], 16 พฤศจิกายน 2018)

สรุป เหตุการณ์นี้เป็นการเตือนสติสอนใจให้ พ่อ แม่ ที่ประมาทไม่ระวัง ทั้งลูกไว้ในรถ จะเกิดความเสียหาย ต่อทรัพย์สิน และหากช่วยเหลือไม่ทัน ผลที่ตามมา ก็คือ สูญเสียชีวิตของบุคคลผู้ที่เป็นที่รัก คือ ลูกได้

1) แอดมินเพจบุ๊กจะมีส่วนบอกให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ว่าความประมาท เป็นสาเหตุของการ สูญเสีย ไม่ว่าจะทาง ทรัพย์สิน ไปจนถึง ชีวิต ดังนั้นควรดำเนินตนให้อยู่ในความไม่ประมาท

2) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ถูกคิด ให้เกิดความระวัง ไม่ประมาท หรือหากเกิดเหตุการณ์ขึ้น วิธีการช่วยเหลือควรทำอย่างไร

สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก กรณีเพจอีจัน

1. รูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

1.1 การพาดหัวข่าวให้ดูน่าสนใจ เช่น ข่าว “เพราะหนู คบกับแฟนเก่าเขา” ทำให้สนใจ เปิดข่าว เพื่อดูรายละเอียดเพิ่มเติม

1.2 การนำเสนอเป็นคลิปวิดีโอประกอบภาพ และมีบทบรรยายประกอบสั้น ๆ ทำให้ เข้าใจง่าย เช่น ข่าว “นายรณรงค์ เดินทางถึงพิทยาเข้าช่วยเหลือแม่น้องพอสจากคดีเสียชีวิต”

1.3 การปิดบังใบหน้าของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและรักษาความปลอดภัยของ แหล่งข่าว เช่น ข่าว เรื่อง ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!! สลดใจ พ่อเลี้ยง ก่อเหตุ ช่มชู้นลูกเลี้ยงพิการวัย 35 ปี ทันทที่ผู้เป็นแม่รู้เรื่อง รีบแบกลูกสาวพิการ ขึ้นโรงพักเพื่อแจ้งความเอาผิดสามีตัวเองทันที

1.4 เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นจากผู้รับข่าวสาร ทำให้มีการแสดงอารมณ์ร่วม ผ่านทั้งการคอมเมนต์หรือไลค์ รวมทั้งมีการแชร์ข่าวต่อเป็นจำนวนมาก

2. เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

2.1 มีการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ทั้งตัวผู้เสียหายและญาติ เพื่อนำเสนอ ข่าวในหลาย ๆ ด้าน เช่น ข่าว “ความรู้สึกจากใจผู้เป็นแม่!!!” ที่สัมภาษณ์กับแม่ของผู้เสียหายถึงเรื่อง ที่เกิดขึ้น

2.2 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้ประชาชนรับรู้หรือเตือนภัยแนวทางของอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเอง เช่น ข่าว “3 นักศึกษาสาว ม.ด่ง แจ้งความอาจารย์หนุ่มใช้แท็บเล็ตวางพื้นห้องเรียน แอบถ่ายใต้กระโปรง” ให้นักศึกษาสาวคนอื่นระมัดระวังตัวเองจากเหตุที่คาดไม่ถึงแม้จากคนที่ตนเชื่อที่ น่าจะไว้ใจได้ เช่น ตัวอย่างข่าวเรื่องทลายแก๊งคอลเซ็นเตอร์ข้ามชาติ! จับไทย 5 มาเล 10 ของกลาง เพียบ ชี้ให้เห็นภาพว่าคนร้ายมีวิธีการหลอกลวงโดยการเปิดเว็บไซต์หรือเปิดโปรแกรมเฟซบุ๊กโดยให้ โอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร เพื่ออ้างว่าร่วมทำบุญ สร้างพระ สร้างวัด “เนื้อหาข่าวแจ้งเตือนประชาชน กรณี การหลอกลวงของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ที่ระบอบในสังคม เป็นรูปแบบการเตือนภัยและชี้ให้ ประชาชนระมัดระวังไม่ตกเป็นเหยื่อ เช่น ศูนย์คอลเซ็นเตอร์ แจ้งว่า คนร้ายจะมีวิธีในการหลอกลวง โดยการ เปิดเว็บไซต์หรือเปิดโปรแกรมเฟซบุ๊ก เพื่อชักชวนเหยื่อให้ร่วมทำบุญ จัดสร้างพระ สร้างวัด จัดงานทำบุญต่าง ๆ หรือบางครั้งจะหลอกให้เหยื่อทำบุญเพื่อเสริมดวงชะตาหรือเพื่อสะเดาะเคราะห์ เมื่อเหยื่อหลงเชื่อก็จะโอนเงินไปให้โดยโอนผ่านบัญชีธนาคารที่กลุ่มขบวนการจัดเตรียมไว้ เมื่อเหยื่อ โอนเงินแล้ว คนร้ายก็ปิดเว็บไซต์และเฟซบุ๊ก” (เพจอีจัน, 1 พฤศจิกายน 2562)

2.3 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้คนเกิดความหวาดกลัวต่อบอทลวงโทษ เพื่อไม่ให้เกิดก่อให้เกิด คดีอาชญากรรม

3. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

3.1 เป็นสื่อกลางในสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน รวมถึงการตามหาเบาะแสที่เกี่ยวข้อง เช่น ข่าว “ขอเบาะแส กระบะชน แล้วหนี เด็กสาว 17 ตายคาที่” ซึ่งหากประชาชนที่มีเบาะแส สามารถแจ้งมาทางเพจ เพื่อนำส่งให้ตำรวจได้

3.2 เป็นสื่อกลางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแจ้งข่าวสาร เช่น ผู้เสียหาย ร้องเรียนผ่านอีจัน นำเสนอข่าว ระวัง...แชร์ออนไลน์ แชร์รูปแบบใหม่ยุค 4G แชร์ที่หลายคนร่วมกลุ่ม เล่นกันผ่านทางโซเชียลต่าง ๆ ทั้งเฟซบุ๊ก ไลน์ ที่น่ากลัวคือ หลายคนไม่รู้จักกันมาก่อน แล้วคุณ จะไว้ใจได้อย่างไรว่า (เพจอีจัน, 12 ธันวาคม 2018)

4. วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด

4.1 ข่าวที่เป็นเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น ข่าว “เพราะหนู คบกับแฟน เก้าเขา” ที่ไม่ แสดงคลิปภาพตอนทำร้ายกัน เพจเฟซบุ๊กอีจันนำเสนอโดย เป็นการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย มีการปิดหน้า ปิดตาของ ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นเยาวชน และผู้ปกครองในขณะที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งรายละเอียดจะมีการให้ ข้อคิดแก่เยาวชน การกระทำโดยทำร้ายร่างกายเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ควรให้อภัยกันและหลีกเลี่ยงการ ทำร้ายผู้อื่น เพราะเรายังเป็นเด็กและยังมีอนาคตอีกไกล ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญ ในการสั่งสอน บุตร หลาน

5. การประชาสัมพันธ์เพื่ออาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

5.1 นำเสนอเรื่องใกล้ตัว หรือเป็นเรื่องที่เกิดบ่อย ๆ เพื่อป้องกันภัยหรือรู้แนวทางดำเนินการ เช่น ข่าว “ไม่ลังเล! ทูบ BMW ช่วยลูก” ที่เกิดเหตุลักษณะนี้หลายครั้ง แนวต้องทุบกระจกเพื่อปลดล็อครถ หรือ เรื่องราวเด็กหายที่มูลนิธิกระจกเงา ได้สร้างเนื้อหาการแจ้งประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กทวิตเตอร์ ยูทูบ เป็นต้น

จากสรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก กรณีเพจอีจัน ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

การวิเคราะห์เฟซบุ๊กแฟนเพจจะนำไปเป็นแนวทางสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มตำรวจ กลุ่มนักกฎหมาย กลุ่มสื่อมวลชน และกลุ่มประชาชน เพื่อตอบวัตถุประสงค์เกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก

4.2 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมจากผู้ให้ข้อมูลหลักและประชาชน รวม 18 คน สามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้ดังนี้ คือ กลุ่มตำรวจ 2 คน กลุ่มนักกฎหมาย 2 คน กลุ่มสื่อ 4 คน และกลุ่มประชาชน 10 คน อันดับแรก ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลที่ได้จากตำรวจ เรียงลำดับไปถึง ประชาชน และจะสรุปข้อมูลที่เป็นประเด็นเหมือนและต่างกันในตอนสรุปข้างท้ายของส่วนที่ 2

1. กลุ่มตำรวจ

กลุ่มตำรวจทั้งสองท่าน มีมุมมองต่อบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์

ผู้ให้ข้อมูลหลัก กล่าวว่า เฟซบุ๊กเป็นเสมือนเครื่องมือ ในการเผยแพร่เรื่องราวได้ เรื่องข้อมูลอาชญากรรมต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายประชาชนให้ได้รับทราบ สร้างการรับรู้ให้ประชาชนสนใจและติดตาม โดย 1) เป็นพื้นที่สาธารณะเปิดกว้างให้คนแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น การเคลื่อนไหวทางสังคม โดยเฉพาะอาชญากรรม เพราะเป็นเรื่องผลกระทบของประชาชนเอง 2) คนสามารถแจ้งเบาะแสผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจอีจันทางอินบ็อกซ์ เช่น มีการแจ้งเรื่องโดนหลอกขายข้าวเหนียวกรวดเอ แต่ถูกหลอก ผู้เสียหายจึงแจ้งไปทางอินบ็อกซ์เพจอีจัน และตำรวจได้มีการประสานงานกับเพจอีจัน และ 3) เป็นแหล่งอ้างอิงที่ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล

“ในปัจจุบันการใช้สื่อเปลี่ยนไปจาก สื่อหลัก มาเป็นสื่อสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กเป็นสื่อออนไลน์ ที่ได้รับความนิยมสูง และข้อสำคัญ คือ ประหยัด เข้าถึงคนได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้ผู้นำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์เป็นจำนวนมาก และ อาชญากรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในวงกว้าง ดังนั้นเมื่อยุคการใช้สื่อเปลี่ยนไป เฟซบุ๊กจึงเป็นที่นิยมของในมุมของสื่อมวลชนด้วย มีการนำเสนอภัยอาชญากรรมที่เกิดกับประชาชนเป็นประจำทุกวัน เพราะมันกระทบกับตัวประชาชนเองจึงได้รับความสนใจ เช่นข่าวฆ่ากันตาย ข่าวการหลอกลวง ข่าวเตือนภัยต่าง ๆ แจ่มเบาะแสรอาชญากรรมยกตัวอย่าง คือ เพลงเฟซบุ๊กอีจัน ที่ได้รับความนิยม ดังนั้น บทบาทเฟซบุ๊กจึงถือได้ว่าเป็นเสมือนเครื่องมือ ในการเผยแพร่เรื่องราวอาชญากรรมต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายประชาชนให้ได้รับทราบ สร้างรับรู้ให้ความสนใจ/ติดตาม และสามารถทำให้เข้ามามีส่วนร่วมได้ คือการแสดงความคิดเห็น (คุณ อ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

“การแจ้งข่าวสารปัจจุบันมีหลายช่องทาง สมัยนี้ทุกคนมีสิทธิเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งทางไลน์ เฟซบุ๊ก มีเฟซบุ๊กไลฟ์ เพลง เว็บไซต์ต่าง ๆ ต้องยอมรับแล้วว่าเรามีสังคมอีกสังคมหนึ่ง นอกจากที่เราใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามปกติแล้ว เรามีสังคมออนไลน์ มีการส่งข่าวสารข้อมูลผ่านทางช่องทางออนไลน์กันอยู่เป็นประจำทุกวัน ผลตอบรับด้านการรับรู้ คือรับรู้แน่นอน แต่ข้อเสียคือข้อมูลที่ส่งทางช่องทางออนไลน์ มีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริง เท็จ หลอกลวง รวมไปถึงข้อมูลที่ก่อให้เกิดความปั่นป่วนแก่ประชาชน ดังนั้น ถ้าพูดถึงผลตอบรับด้านประสิทธิภาพ แน่แน่นอน การส่งข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ผู้รับได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นแน่นอน แต่ถ้าเปรียบเทียบในด้านประสิทธิผล คือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ ต้องมีปัจจัยมาประกอบคือ แหล่งอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์” (คุณศ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

2. รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตำรวจ กล่าวถึงรูปแบบการประชาสัมพันธ์เรื่องอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก โดยเสนอรูปแบบดังนี้ คือ

2.1 การนำเสนอเนื้อหา ต้องอ้างอิงแหล่งข่าว ใช้การย่อเนื้อหา มีภาพประกอบระบุ ลิงค์ที่มาของข่าวต้นฉบับเพื่ออ้างอิง เนื้อหาถ้อยคำที่เหมาะสม ไม่รุนแรง

2.2 เลือกภาพประกอบที่ดี กลั่นกรองภาพ ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ และระบุที่มาของภาพด้วย สื่อควรคำนึงถึงจริยธรรม ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน เช่น ด้านภาพของเหยื่อและผู้กระทำผิด โดยเฉพาะเหยื่อผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชน

2.3 ควรมีไฟล์วิดีโอที่เหมาะสม ขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป เช่น ไม่เกิน 2-3 นาที

“รูปแบบในการนำเสนอควรขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของข่าว ถ้าเป็นการแชร์มาก็ควรใช้วิธีย่อ

ความ ใส่ภาพประกอบ แล้วระบุ URL ของข่าวต้นฉบับเพื่ออ้างอิงแต่กรณีที่เป็นข่าวที่ทำขึ้นเอง ก็ควร คัดเลือกภาพประกอบที่ดี แต่ต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือระบุแหล่งที่มาของภาพด้วย สำหรับการส่งไฟล์ หรือวิดีโอประกอบนั้นไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไปเพราะผู้อ่านอาจไม่สะดวกได้” (คุณ อ., ตำรวจ, การ สือสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

“รูปแบบการนำเสนออาชญากรรม ผู้นำเสนอควรมีการถ่วงน้ำหนัก และเนื้อหาคำพูด หมายถึงบางครั้งการโพสต์ภาพที่เกี่ยวกับอาชญากรรม เป็นภาพที่น่าหวาดกลัว มีความรุนแรง เนื้อหา ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ก้าวร้าว รุนแรง ตลอดจนยูแรงแจจนอาจทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบางภาพที่เป็นการละเมิดสิทธิของเจ้าของภาพ เห็นหน้าของผู้เสียหายหรือผู้กระทำผิดที่ชัดเจน ทั้งที่เจ้าตัวไม่อยากจะเปิดเผยใบหน้า เหล่านี้เป็นเรื่องการละเมิดสิทธิ แม้จะไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฯ แต่การที่ทำให้เขาเสียหาย มีความอับอาย ก็เป็นเรื่องที่ไม่สมควร คนใช้สื่อก็ควรคำนึงถึงศีลธรรมจรรยาในส่วนนี้ด้วย” (คุณ ศ., ตำรวจ, การ สือสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

3. เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

เนื้อหาที่ควรประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กคือ

3.1 เนื้อหาเป็นเรื่องที่คนสนใจ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน

5 บรรทัด

3.2 เนื้อหาที่เป็นหลักกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การแชร์ การโพสต์ข้อมูล

3.3 แนวทางการป้องกันอาชญากรรม คือการให้ประชาชนรู้จักป้องกันตนเอง เช่น จากสิ่งแวดล้อม แสงสว่างในชุมชน ต้องให้ประชาชนได้รู้ว่ามีคนนอกจากผู้ตกเป็นเหยื่อเอง โอกาสที่ ผู้กระทำความผิดจะลงมือประกอบด้วยปัจจัยแวดล้อม เช่น เวลา ความมืด เปลี่ยว การห่างไกลจาก สถานีตำรวจ เป็นต้น

“เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ควรจะเป็นเนื้อหาที่ชัดเจน ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไหร่ สามารถยืนยันแหล่งที่มาได้ เข้าใจง่าย ไม่ยาวจนเกินไป ไม่ควรเกิน 5 บรรทัด มีคำโปรยหัวให้ น่าสนใจ และเป็นเรื่องที่สังคมสนใจ” (คุณ อ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

“นอกจากเนื้อหาข่าวสารเพื่อนำเสนอให้ประชาชนทราบ และป้องกันตนเองจาก อาชญากรรมแล้ว สิ่งที่ควรนำเสนออีกคือ หลักกฎหมายความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ การแชร์ การโพสต์ข้อมูล ที่จะเป็นความผิด ควรมีการให้ความรู้เพิ่มเติม จริง ๆ ก็เป็นการ ลดภาระงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างหนึ่ง คือประชาชนมีความรู้ ก็จะระวัง ไม่กระทำความผิดกฎหมาย เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ระวังระวังในการโพสต์ การแชร์ข้อมูล แนวทางการป้องกันอาชญากรรม การ

ป้องกันตนเอง การป้องกันโดยสิ่งแวดล้อม สถานที่ เช่น แสงสว่างในชุมชน ต้องให้เขาได้รู้ว่านอกจากตัวเหยื่อเองแล้ว ช่องโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะลงมือประกอบด้วยปัจจัยแวดล้อม เช่น เวลา ความมืด เปลี่ยว ความห่างไกลจากเจ้าหน้าที่หรือสถานีตำรวจ จึงต้องมีป้อมยาม หรือตู้สายตรวจ สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่ต้องเสนอผ่านสื่อเพิ่มเข้าไป” (คุณศ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

4. วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด
วิธีการควบคุมเนื้อหา คือ ก่อนที่จะเผยแพร่สู่ประชาชน คือ 1) ควรตรวจสอบข้อมูลให้ดี
2) หลีกเลี่ยงเนื้อหาที่น่าเสนอขั้นตอน วิธีการกระทำความผิด เพราะอาจเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ
3) ควรนำเสนอข้อมูลที่เป็นไปในเชิงการป้องกันภัย 4) ควรนำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ เข้าใจง่าย

“ควรตรวจสอบ ให้ความสำคัญกับเนื้อหา และพึงระมัดระวังอย่างสูง ในการนำเสนอเนื้อหาในเฟซบุ๊ก ก่อนที่จะเผยแพร่สู่ประชาชน หลีกเลี่ยงเนื้อหาที่น่าเสนอขั้นตอน วิธีการกระทำความผิด เพราะอาจเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ ควรนำเสนอข้อมูลที่เป็นไปในเชิงการป้องกันภัย เพื่อให้ตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำความผิด ควรนำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ เข้าใจง่าย เช่น บอกวิธีป้องกันภัยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ให้เด็กถูกล่อลวงไป หรือกรณีที่ไม่ให้คุยและไว้ใจคนแปลกหน้า” (คุณ อ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

5. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม
การนำเสนอสารผ่านเฟซบุ๊กนั้น การป้องกันอาชญากรรมสามารถทำได้

5.1 ถ้าผู้ดูแลแอดมินจัดการเนื้อหาและดูแลข้อมูลได้อย่างระมัดระวัง และแจ้งข่าวสารที่เตือนภัยอาชญากรรม เช่น ให้เจ้าหน้าที่รู้เท่าทันวิธีการประกอบอาชญากรรมใหม่ ๆ เช่น การโจรกรรมผ่านแอปธนาคารบางธนาคารมีจุดอ่อน ทางตำรวจจะแนะนำให้ธนาคารนั้นทำการปรับปรุง

5.2 การบอกให้ประชาชนทราบถึงความไม่รู้ และทำให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อ เช่น ฉ้อโกง การถูกหลอกให้โอนเงิน การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ลักขโมย ชิงปล้น เป็นต้น

“กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) ได้รับแจ้งเบาะแส และแจ้งเหตุจำนวนมาก ทำให้เจ้าหน้าที่รู้เท่าทันวิธีการประกอบอาชญากรรมใหม่ ๆ และสามารถขับเคลื่อนมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพได้ เช่น การโจรกรรมผ่านแอปธนาคารบางธนาคารมีจุดอ่อน ทาง ปอท. ก็แจ้งและแนะนำให้ธนาคารนั้นทำการปรับปรุง เป็นต้น” (คุณ อ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

“การใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ ทำให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ ลดช่องโอกาสในการประกอบอาชญากรรม โดยไม่ยอมให้ตนเองต้องตกเป็นเหยื่อ อันนี้สามารถลดปัญหาอาชญากรรมได้จริง เพราะสาเหตุหนึ่งที่คนตกเป็นเหยื่อคือเกิดจาก

ความไม่รู้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม เช่น ฉ้อโกง การถูกหลอกให้โอนเงิน การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ลักขโมย ชิงปล้น” (คุณศ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“เชื่อว่าถ้าผู้ดูแลมีวิจารณญาณและรับทราบข้อควรปฏิบัติ จะมีส่วนช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้เนื่องจากสามารถสร้างกระแสได้เกิดการตื่นตัวได้อย่างรวดเร็ว” (คุณ อ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 พฤษภาคม 2562)

6. การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า การประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ และมีแหล่งอ้างอิงถูกต้อง

“ด้านประสิทธิภาพ แนนอน การส่งข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ผู้รับได้รับข้อมูลข่าวสารนั้น แนนอน แต่ถ้าเปรียบเทียบในด้านประสิทธิผล คือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ ต้องมีปัจจัยมาประกอบคือ แหล่งอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์” (คุณ ศ., ตำรวจ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

2. กลุ่มนักกฎหมาย

กลุ่มนักกฎหมายทั้งสองท่าน มีมุมมองต่อบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์

ในปัจจุบัน โซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายมากขึ้น และเป็นผู้ประชาสัมพันธ์โดยตรง โดยการแชร์ไปให้เพื่อนหรือครอบครัวรับทราบข่าวสาร แต่ข้อมูลข่าวสารที่แชร์กันมานั้น อาจจะเป็นทั้งเรื่องเท็จและเรื่องจริง ดังนั้น ต้องมี 1) แหล่งอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลต้องเป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือ และ 2) วิจารณญาณของผู้รับข่าวสารแต่ละคนต้องรู้จักการกรองข่าวสาร อย่งไรก็ตาม ปัจจุบันนายบางท่านมีการใช้เฟซบุ๊กในการสื่อข่าวสารด้านอาชญากรรม แต่เป็นเพียงการให้ข้อมูลของอาชญากรรมที่ผิวเผินเท่านั้น เช่น แต่ไม่สามารถให้ข้อมูลลงลึกขั้นตอนกระทำความผิดได้ เพราะอาจเป็นพฤติกรรมเลียนแบบ

“การแจ้งข่าวสารปัจจุบันมีหลายช่องทาง สมัยนี้ทุกคนมีสิทธิเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งทางไลน์ เฟซบุ๊ก มีเฟซบุ๊กไลฟ์ เพจ เว็บไซต์ต่าง ๆ ต้องยอมรับแล้วว่าเรามีสังคมอีกสังคมหนึ่ง นอกจากที่เราใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามปกติแล้ว เรามีสังคมออนไลน์ มีการส่งข่าวสารข้อมูลผ่านทางช่องทางออนไลน์กันอยู่เป็นประจำทุกวัน ผลตอบรับด้านกรรับรู้ คือรับรู้แน่นอน แต่ข้อเสียคือ ข้อมูลที่ส่งทางช่องทางออนไลน์ มีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริง เท็จ หลอกหลวง รวมไปถึงข้อมูลที่ก่อให้เกิดความปั่นป่วนแก่ประชาชน ดังนั้น ถ้าพูดถึงผลตอบรับด้านประสิทธิภาพ แนนอน การส่งข้อมูลทางสื่อ

ออนไลน์ ผู้รับได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นแน่นอน แต่ถ้าเปรียบเทียบในด้านประสิทธิผล คือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ ต้องมีปัจจัยมาประกอบคือ แหล่งอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์” (คุณ จ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“เฟซบุ๊ก ทุกวันนี้จะมีพวกทนายส่วนหนึ่ง อาจารย์ นักวิชาการ ให้ข้อมูลในส่วนของ อาชญากรรม แต่ไม่สามารถเจาะเข้าไปถึงเบื้องลึกของจิตใจของผู้กระทำเพราะอาจเกิดการพฤติกรรม เลียนแบบและการกระทำความผิดได้” (คุณ ก., นักกฎหมาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2562)

2. รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

รูปแบบการนำเสนออาชญากรรม ผู้นำเสนอ ควร 1) มีการลั่นกรองภาพ และเนื้อหา คำพูด เช่น การโพสต์ภาพที่น่าหวาดกลัว มีความรุนแรง เนื้อหาล้อค่าที่ไม่เหมาะสม ก้าวร้าว รุนแรง ตลอดจนขมขื่นอาจทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง และ 2) ต้องระวังการละเมิดสิทธิของ เจ้าของภาพ เห็นหน้าของผู้เสียหายหรือผู้กระทำผิดที่ชัดเจน ทั้งที่เจ้าตัวไม่อยากจะเปิดเผยใบหน้า เหล่านี้เป็นเรื่องการละเมิดสิทธิ

“เฟซบุ๊กเป็นสื่อโซเชียลที่เป็นสื่อกระแสรอง แต่มีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันก็ทุกเพศ ทุกวัย ไม่มีข้อจำกัดใด ๆ ไม่ใช่แค่เด็ก ๆ หรือวัยรุ่นเท่านั้นที่จะเล่นสื่อออนไลน์เหมือนสมัยก่อน ดังนั้น การประชาสัมพันธ์เรื่องอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กจึงเป็นวิธีการที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้มาก ให้ ตระหนักรู้ และเกิดความระแวงระวังตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ แต่รูปแบบการนำเสนออาชญากรรม ผู้นำเสนอควรมีการลั่นกรองภาพ และเนื้อหาคำพูด หมายถึงบางครั้งการโพสต์ภาพที่เกี่ยวกับ อาชญากรรม เป็นภาพที่น่าหวาดกลัว มีความรุนแรง เนื้อหาล้อค่าที่ไม่เหมาะสม ก้าวร้าว รุนแรง ตลอดจนขมขื่นอาจทำให้เกิดความไม่พอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง หรือบางภาพที่เป็นการละเมิดสิทธิของ เจ้าของภาพ เห็นหน้าของผู้เสียหายหรือผู้กระทำผิดที่ชัดเจน ทั้งที่เจ้าตัวไม่อยากจะเปิดเผยใบหน้า เหล่านี้เป็นเรื่องการละเมิดสิทธิ แม้จะไม่ใช่ความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ฯ แต่การที่ทำให้เขาเสียหาย มีความอับอาย ก็เป็นเรื่องที่ไม่สมควร คนใช้สื่อก็ควร คำนึงถึงศีลธรรมจรรยาในส่วนนี้ด้วย” (คุณจ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

2. เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

การประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กที่ดี ควรเป็น 1) เนื้อหาข่าวสารเพื่อนำเสนอให้ประชาชนทราบ ป้องกันตนเองจากอาชญากรรม เช่น ไม่ควรเดินในที่มืด และเปลี่ยว และ 2) รูปแบบการกระทำ ความผิดและลักษณะของพฤติกรรมคนร้าย

อย่างไรก็ตาม นักกฎหมายอีกท่านเห็นว่าเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊ก ไม่สามารถลง

ลึกได้เพราะอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบผู้ทำผิด

“แนวทางการป้องกันอาชญากรรม การป้องกันตนเอง การป้องกันโดยสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ เช่น แสงสว่างในชุมชน ต้องให้เขาได้รู้ว่่านอกจากตัวเหยื่อเองแล้ว ช่องโอกาสที่ผู้กระทำความผิดจะลงมือประกอบด้วยปัจจัยแวดล้อม เช่น เวลา ความมืด เปลี่ยว ความห่างไกลจากเจ้าหน้าที่หรือสถานีตำรวจ จึงต้องมีป้อมยาม หรือตู้สายตรวจ สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่ต้องเสนอผ่านสื่อเพิ่มเข้าไป นอกจากข้อมูลข่าวสารที่เป็นรูปแบบการกระทำความผิด ลักษณะพฤติกรรมคนร้าย” (คุณ จ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“จากประสบการณ์ที่ได้มีโอกาสไปอบรมผู้ต้องหาในเรือนจำ ที่ใกล้จะพ้นคดีนั้น เขาก็จะใช้ Facebook ในการดูว่าอาชญากรรมเขาทำกันอย่างไร จนกลายเป็นที่เรียนรู้ของพวกเขามากขึ้น ไม่ใช่เป็นการป้องปราม รวมไปถึงการนำเสนอของสื่อเองที่มีการแนะนำแนวทางการก่ออาชญากรรมเสียเอง อย่างเช่น พวกตัวอย่างยาต่าง ๆ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ล้วนมีที่มาจาก Facebook เป็นส่วนใหญ่” (คุณ ก., นักกฎหมาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2562)

3. วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด
วิธีการควบคุมเนื้อหาบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบการทำความผิดนั้น หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวข้องกับการทำเฟซบุ๊กนั้น ควรศึกษาข้อมูล ผลดีหรือผลเสีย และพิจารณาอย่างรอบคอบที่จะเผยแพร่ข้อมูลนั้น ๆ ผู้เผยแพร่ข้อมูลต้องรู้จักการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์ให้ได้

“เสนอให้หน่วยงานที่มีหน้าควบคุมเพิ่มความใส่ใจในการมองผลบวก และผลลบให้มาก ๆ เพราะว่าส่วนราชการการที่มีอำนาจในการควบคุม เขาไม่ได้มองในเรื่องนี้ในการควบคุมอาชญากรรมหรือป้องปราม หรือผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้น ส่วนใหญ่เขามองในด้านธุรกิจอย่างเดียว คือ ส่วนราชการที่มีหน้าที่ควบคุม เพราะว่าอย่างตำรวจเศรษฐกิจ หรือตำรวจที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องพวกนี้ รวมไปถึงส่วนราชการที่ควบคุมตรงนี้ เขาไม่มีการมุ่งเน้นอะไรตรงนี้เลย” (คุณ จ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“จากประสบการณ์ที่ได้มีโอกาสไปอบรมผู้ต้องหาในเรือนจำ ที่ใกล้จะพ้นคดีนั้น เขาก็จะใช้เฟซบุ๊ก ในการดูว่าอาชญากรรมเขาทำกันอย่างไร จนกลายเป็นที่เรียนรู้ของพวกเขามากขึ้น ไม่ใช่เป็นการป้องปราม รวมไปถึงการนำเสนอของสื่อเองที่มีการแนะนำแนวทางการก่ออาชญากรรมเสียเอง อย่างเช่น พวกตัวอย่างยาต่าง ๆ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ล้วนมีที่มาจาก เฟซบุ๊ก เป็นส่วนใหญ่” (คุณ ก., นักกฎหมาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2562)

5. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

ประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์เรื่องอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กคือ 1) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

การให้ความรู้ ทำให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรม 2) เน้นความสัมพันธ์ในครอบครัว เจาะกลุ่มเป้าหมายไปที่เยาวชน (เพื่อให้ไม่ไปติดเพื่อนที่จะพากันไปในการกระทำผิด) และ 3) เฟซบุ๊กสามารถนำเสนอสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม และผลที่จะตามมา

“การใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ ทำให้ประชาชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ ลดช่องโอกาสในการประกอบอาชญากรรม โดยไม่ยอมให้ตนเองต้องตกเป็นเหยื่อ อันนี้สามารถลดปัญหาอาชญากรรมได้จริง เพราะสาเหตุหนึ่งของคนตกเป็นเหยื่อคือเกิดจากความไม่รู้ ไม่ว่าจะเป็นคดีอะไรก็ตาม เช่น ฉ้อโกง การถูกหลอกให้โอนเงิน การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ลักขโมย ชิงปล้น ความผิดต่อชีวิตร่างกาย ถ้าประชาชนรู้ไม่ทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อ ก็ลดช่องโอกาสในการก่ออาชญากรรม” (คุณ จ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“การแจ้งข่าวสารปัจจุบันมีหลายช่องทาง สมัยนี้ทุกคนมีสิทธิเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งทางไลน์ เฟซบุ๊ก มีเฟซบุ๊กไลฟ์ เพจ เว็บไซต์ต่าง ๆ ต้องยอมรับแล้วว่าเรามีสังคมอีกสังคมหนึ่ง นอกจากที่เราใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามปกติแล้ว เรามีสังคมออนไลน์ มีการส่งข่าวสารข้อมูลผ่านทางช่องทางออนไลน์กันอยู่เป็นประจำทุกวัน ผลตอบรับด้านการรับรู้ คือรับรู้แน่นอน แต่ข้อเสียคือ ข้อมูลที่ส่งทางช่องทางออนไลน์ มีทั้งข้อมูลที่เป็นความจริง เท็จ หลอกหลวง รวมไปถึงข้อมูลที่ก่อให้เกิดความปั่นป่วนแก่ประชาชน ดังนั้น ถ้าพูดถึงผลตอบรับด้านประสิทธิภาพแน่นอน การส่งข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ผู้รับได้รับข้อมูลข่าวสารนั้นแน่นอน แต่ถ้าเปรียบเทียบในด้านประสิทธิผล คือบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ ต้องมีปัจจัยมาประกอบคือ แหล่งอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่ชัดเจน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์” (คุณ จ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“กลุ่มที่มีการติดเพื่อนมาก คิดว่าเฟซบุ๊ก ที่เราจะสอดแทรกเข้าไปก็ควรจะเน้นในเรื่องของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว แล้วถ้าหากเราเน้นเนื้อหาพวกนี้ แล้วพยายามสื่อเข้าไปในกลุ่มเป้าหมาย น่าจะดีกว่าการลงแบบเปิดกว้างทั่วไป ซึ่งหากปรับแนวคิดพื้นฐานได้ ให้คิดเป็น อย่างอื่นมันก็หายไปหมด คือ การรู้จักคิดว่าผลที่มันจะตามมาจะเป็นอย่างไรจากกระทำของพวกเขา เช่น เอน้ำราดพื้น พื้นมันก็ต้องเปียก คือ เขาไม่ทันคิดถึงผลที่จะตามมา เน้นในเรื่องของการย้ำคิด ทุกอย่าง คิดถึงสาเหตุ รู้จักคิดถึงผลที่จะเกิด” (คุณ ก., นักกฎหมาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2562)

6. การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักกฎหมายเห็นว่า กฎหมายเป็นเรื่องจำเป็นมากกว่าการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพราะทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายและจารีตประเพณี การประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กยังไม่มีความจำเป็นในกลุ่มทนาย และนักกฎหมาย นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ไม่สามารถช่วยเปลี่ยน

แนวคิดผู้กระทำผิดแต่อาจช่วยเหลือได้เพียงส่วนน้อย

“ในส่วนของทนาย โดยในส่วนตัวมองว่าทนายไม่มีการประชาสัมพันธ์ เพราะว่าองค์กรของทนายนั้น ทุกวันนี้มองว่าไม่เข้มแข็ง องค์กรของทนายเป็นขาหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นขาที่ตอนนี้ ถ้ามาจริงแล้วควรจะเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าองค์กรอื่น ๆ ทั้งหมด แต่ว่ากลับไม่มีการให้การศึกษา หรือความรู้ หรือว่ามี การไต่หาความรู้กันมากมายขนาดนั้น เพราะว่าในองค์กรทนายส่วนใหญ่ทุกวันนี้ยังมองแค่การหาเลี้ยงชีพเท่านั้น แล้วก็มี ความลำบากพอสมควร” (คุณจ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“ณ เวลานี้ คือ คนที่ใช้กฎหมายยังแยกเป็น 2 ประเภทคือ 1) พวกที่เน้นที่ตัวบทอักษร 2) พวกที่เน้นในเรื่องตามหลักจริยธรรม หลักศีลธรรม หรือหลักตัวผสมอื่น ๆ มาผสมผสาน ซึ่งมันก็ขึ้นอยู่กับมุมมองของนักกฎหมายนั้นแหละ” (คุณจ., ทนาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 8 มิถุนายน 2562)

“การที่จะให้ประชาชนเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์เหตุและปัจจัยได้ได้ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพียงผิวเผิน ไม่สามารถเปลี่ยนแนวคิดผู้ที่จะกระทำผิดได้” (คุณ ก., นักกฎหมาย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 12 มิถุนายน 2562)

3. สื่อมวลชน

กลุ่มสื่อมวลชนทั้ง 4 ท่าน มีมุมมองต่อบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์

จากการสัมภาษณ์แอดมินผู้ดูแลเพจอีจัน ได้กล่าวถึงบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์และการป้องกันอาชญากรรม ได้ดังนี้

ที่มาของเพจอีจันในเฟซบุ๊ก เนื่องจากข้อจำกัดของการนำเสนอข่าวผ่านสื่อหลัก เช่น รายการโทรทัศน์ มีข้อจำกัดหลายประการ เช่น เวลาในการนำเสนอข่าว ดังนั้นเพจอีจัน จึงนำข้อมูลเหล่านั้นมานำเสนอผ่านระบบออนไลน์ ประกอบกับสื่อออนไลน์มีแนวโน้มเติบโตสูง โดยเฉพาะเฟซบุ๊ก จึงเริ่มการนำเสนอข่าวผ่านเฟซบุ๊ก และมีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องในรูปแบบการนำเสนอข่าว เพื่อให้เข้าถึงผู้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องราวอาชญากรรม

บทบาทคือการเป็นผู้นำเสนอข้อมูลด้านข่าวอาชญากรรมโดยเฉพาะ เช่นการเสนอข่าวเชิงลึกเรื่อง “เปรี้ยว ข่าหั่นศพ” ผู้หญิงอย่างเปรี้ยวที่สวยยังฆ่าหั่นศพได้ ทางเพจอีจันจึงต้องการสื่อหรือบอกกล่าวเชิงป้องกันและชี้ให้สังคมเห็นว่า พึงระวังหน้าตารูปร่างของอาชญากร ไม่จำเป็นต้องเป็นคนหน้าตาหยาบโหด

“ในเวลานั้นสื่อออนไลน์กำลังมาแรง เฟซบุ๊กในตอนนั้นมีแต่คนเล่น ถ้าเราไปถามเกิน 90 %

ต้องมีเฟซบุ๊ก เราจึงคิดว่าถ้ามันมาอยู่ในเฟซบุ๊กมันจะดีที่สุด คนส่วนใหญ่ก็จะรับรู้สารที่เราส่งไปได้มากที่สุด เราถึงเริ่มทำเพจนี้ขึ้นมา โดยการใส่ข้อมูลข่าวอาชญากรรมเข้าไป แล้วเมื่อเราทำไปเรื่อย ๆ เราจึงมีการพัฒนามา และก็รู้ว่าเฟซบุ๊กคือการพูดคุยกับเพื่อน เพราะฉะนั้น แรก ๆ มันจะเป็นเรื่องของเขา ช่วงหลังเราจะเริ่มมีการปรับพัฒนาข่าวว่าแบบไหนที่คนอยากอ่าน เรื่องแบบไหนที่คนอยากรู้” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

“ในยุคนี้เฟซบุ๊กมีบทบาทและเป็นช่องทางสื่อที่สำคัญมาก เพราะปัจจุบันแทบทุกคนติดตามสิ่งต่าง ๆ จากเฟซบุ๊กมากกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลที่สุด” (คุณ ต, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

“เพื่อให้ประชาชน รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทาง เฟซบุ๊ก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการป้องกันอาชญากรรม การรู้เท่าทันปัญหาอาชญากรรม การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม เพื่อไม่ให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อ ซึ่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวที่เกิดขึ้นผ่านทาง เฟซบุ๊ก เนื่องจากประชาชนรวมถึงผู้สื่อข่าวได้ติดตาม ปัญหาและการป้องกันอาชญากรรมผ่านช่องทางมากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งจะทำให้ผลตอบรับเกิดการรับรู้ได้เป็นวงกว้าง และเกิดประสิทธิผล มากกว่าสื่อในรูปแบบอื่น เช่น หนังสือ นิตยสาร โทรทัศน์หรือทางวิทยุ” (คุณ อ, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

2. รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

2.1 การนำเสนอข่าวผ่านเฟซบุ๊กดีกว่าการนำเสนอผ่านสื่อหลักทั่วไป เพราะเป็นการนำเสนอจะใช้รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาง่าย ๆ ทำให้เข้าถึงประชาชนได้ดี

“สื่อหัวใหญ่ มักจะเข้าถึงได้ค่อนข้างยาก โดยเราคาดหวังให้เขาหาเราได้ง่ายขึ้น อยากให้เป็นรูปแบบที่เรามาเล่าข่าวให้เพื่อนฟัง เราตั้งสมมติฐานว่าคนที่รับสื่อของเรา เหมือนเพื่อนเรา ดังนั้นการสื่อสารจะไม่ใช้ภาษาที่เป็นทางการ แต่ทำอย่างไรก็ได้ให้คนรับรู้ในเรื่องที่เราอยากรายงานจะสื่อสาร” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

2.2 รูปแบบการนำเสนอข่าว คือ การใช้เสียง วิดีโอ หรือภาพเข้ามาประกอบการนำเสนอ โดยเน้นการใช้ข้อความที่กระชับสื่อสารให้ง่ายประมาณ 3-4 บรรทัด อ่านแล้วได้สาระสำคัญ ทำให้ผู้รับข่าวสารมีความเข้าใจในสิ่งที่เพจสื่อสาร รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้รับข่าวสารแสดงความคิดเห็น ทำให้ทราบผลตอบรับในการนำเสนอ

“ในตอนแรกเรามีการเขียนข่าวยาวเลย ซึ่งก็ไม่มีใครอ่านเลย ซึ่งเราก็มีการปรับปรุงพัฒนาเรื่อย ๆ จากตัวอักษรเราก็ลองเปลี่ยนมาเป็นภาพ แล้วมีการใช้เนื้อหาสั้น 3-4 บรรทัด การตอบรับก็เริ่มจะดีขึ้น แล้วเราก็มีการค้นหาวิธีการนำเสนอลองมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่เดิมภาพ แทรกภาพเหตุการณ์ไปด้วย จนไปถึงการทำเป็นวิดีโอ จนเราเองรู้เลยว่ารูปแบบการนำเสนอ Content แบบไหนที่ควรจะทำ

สิ่งที่ทำให้เรารู้ว่างานของเรามันสำเร็จ แล้วก็คนเข้าใจยิ่งขึ้น ก็คือ การแสดงความคิดเห็น บางคนก็จะเข้ามาแสดงความคิดเห็นว่าชื่นชอบ ชื่นชม ในเรื่องการนำเสนอว่าเข้าใจง่าย รวดเร็ว ทำให้เรารู้จุดเด่นของเราเลยว่า คือ การทำให้เข้าใจได้ง่าย เราเป็นนักสื่อสารเราต้องสื่อสาร เพื่อความเข้าใจ” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

2.3 ช่วงเวลาในการนำเสนอก็เป็นสิ่งสำคัญ ชาวไต้หวันชาวด่วน ก็ต้องรีบนำเสนอในสาระสำคัญก่อน ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติมอาจจะนำเสนอภายหลังแต่ต้องไปรีบจนเกินไป

“ถ้าเรามีข่าว แล้วนำเสนอข่าว เราก็ต้องเลือกเวลาที่เหมาะสม ไม่ต้องรีบจนเกินไปในบางเรื่อง เช่น กรณีของการจับผู้ต้องหาได้ เราต้องนำเสนอโดยทันที แต่ในเรื่องที่มา ที่ไป หรือประวัติของผู้ต้องหา นั้นเองก็ยังไม่ต้องรีบก็ได้ เพราะต้องเป็นลำดับของเหตุการณ์และความเหมาะสมของช่วงเวลาก่อน และอยู่ในช่วงเหตุการณ์สำคัญของคดี” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

2.4 เฟซบุ๊กเป็นอีกช่องทางเสริม ในการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน และยังสามารรับข้อมูลจากประชาชนได้อีกด้วย รวมถึงการที่คนแชร์โดยผู้ติดตาม

“เฟซบุ๊ก สามารถเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ นอกจากนี้ เฟซบุ๊กยังเป็นเครื่องมือในการส่งข้อมูลเบาะแสกลับ ของประชาชนได้อีกด้วย” เช่น ประชาชนได้ทราบข่าวการจี้ทองทางเฟซบุ๊ก หรือสื่อใดก็ตามในการประกาศตามหา ผู้ร้าย ตามภาพ เมื่อประชาชนได้รับเบาะแสดังกล่าว ว่ามากลบดาน แถวไหน ก็จะแจ้งข้อมูลมาให้ตำรวจ หรือ สื่อเป็นต้น (คุณ ต, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

“เพื่อให้ผู้ที่ไม่เห็นเกิดการรับรู้ได้ง่าย ทั้งประชาชนทั่วไป เนื่องจากยุคนี้เป็นยุคดิจิทัล ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเด็กวัยรุ่นหรือผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ก็จะติดตาม ไวรัลเหล่านี้ เนื่องจากเข้าใจง่าย เช่น คลิปวิดีโอ ที่มีการแชร์ในโลก Social Media ทั้งกล้องวงจรปิดหรือว่ากล้องหน้ารถ อย่างกรณีรถ มอเตอร์ไซด์ ฝ่าไฟแดง ชนเด็กผู้หญิงนักเรียน ขณะข้าม ถนน ถูกชน จน เป็นเจ้าหญิงนิทราและเสียชีวิตในที่สุด พอคลิปวิดีโอนี้เผยแพร่ออกไป ทำให้ประชาชนต่างเข้ามาวิพากษ์วิจารณ์เป็นจำนวนมาก ถึงการกระทำผิดของรถมอเตอร์ไซด์ที่ขับฝ่าไฟแดงจนเป็นเหตุทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้สื่อข่าวก็นำคลิปวิดีโอนี้ มานำเสนอ ผ่านรูปแบบกล้องหน้ารถ เพื่อเป็นการเตือนภัยให้เกิดการระมัดระวัง ในการข้ามถนนมากขึ้น” (คุณ อ, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

3. เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

3.1 เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ ที่ผ่านมาบทบาทของเพจอีจันเน้นไปที่การสร้าง ความเข้าใจให้กับผู้รับข่าวสาร โดยมีการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้านของอาชญากรรม ทั้งจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผู้รับข่าวสารมีความเข้าใจว่า อาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นจากสาเหตุใด เน้นไปที่คิดว่ามี

ขั้นตอนอย่างไร

“ในเรื่องนั้น ๆ มีคนมาแสดงความคิดเห็นที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เรื่องเปรี้ยว หันศพ เราก็จะดึงมาขยายต่อได้ เราจะเสนอในมุมมองที่อยากให้ประชาชนได้รู้ว่ามีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นมาอย่างไร” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

3.2 หน่วยงานรัฐนำเสนอเนื้อหาหรือภาพจากเหตุการณ์ และสื่อมวลชนนำมาเสนอในรูปแบบที่เป็นอินโฟกราฟิก (Infographic) จะเข้าใจง่ายกว่า

“มีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอของเนื้อหา แทนที่จะเป็นการนำเสนอที่เป็นตัวหนังสือเพื่อความแปลกใหม่ จึงทำเนื้อหาที่เป็นภาพประกอบหรือภาพอินโฟกราฟิก ข้อความน้อยลงที่ไม่ยืดยาว จะทำให้คนเข้าใจง่าย สามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วที่สุด” (คุณ ต, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

4. วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด

4.1 การควบคุมเนื้อหาในการนำเสนอที่เหมาะสมของเพจแล้ว เพจยังมีดูแลฝ่ายระวังการแสดงความคิดเห็นที่อาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบ หรือที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดได้ การนำเสนอข่าวอาชญากรรมต้องเสนอและกลั่นกรองการนำเสนอข่าวอย่างระมัดระวัง

“ถ้าหากสังเกต เราก็มีการเข้าไปตอบความคิดเห็น เราก็มีหน้าที่เฝ้าไว้ เพื่อเข้าไปรักษาบรรยากาศในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน พอเริ่มมีอะไรที่ไม่ค่อยจะดี เราก็เริ่มจะเข้าไป หรือว่าหากมีข้อสงสัยมากมายเราก็จะเข้ามา” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

“การนำเสนอข่าว ด้วยเนื้อหา ที่สุ่มเสี่ยงต่อการลอกเลียนแบบพฤติกรรม ในการกระทำความผิด เป็นสิ่งที่ผู้สื่อข่าวเล็งเห็นความสำคัญ เนื่องจากช่องทางเฟซบุ๊ก กลุ่มคนทุกเป้าหมาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย การนำเสนอข่าว จึงต้องรอบคอบ อย่างเช่น การนำเสนอเนื้อหา กรณีบอกขั้นตอน ของการฆ่าตัวตาย หรือจะเป็นการไลฟ์สด ผ่านทางเฟซบุ๊ก ก็อาจจะทำให้เด็กที่ดูอยู่ เกิดการลอกเลียนแบบ ได้รวมไปถึงกลุ่มมิถุนาชีพ ที่อาจจะดูไว้เป็นช่องทางในการกระทำความผิด” (คุณ อ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

4.2 นำเสนอข่าวอย่างสร้างสรรค์ เช่น ใช้เรื่องเกี่ยวกับละคร มาเทียบเคียงกับบทลงโทษที่จะได้รับ

“อาจจะเน้นใช้วิธีการนำเสนออย่างสร้างสรรค์ อย่างการที่กองบังคับการปราบปรามนำพฤติกรรมกระทำความผิดผ่านตัวละครพีโลจากเรื่องกรงกรรมมาใช้บอกข้อกฎหมายผ่านเฟซบุ๊กก็ถือเป็นวิธีการควบคุมการกระทำความผิดเกิดจากการเลียนแบบได้ทางหนึ่งเช่นกัน” (คุณ ส, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 พฤษภาคม 2562)

4.3 เน้นย้ำข้อกำหนดและบทลงโทษของการกระทำความผิดนั้น ๆ

“ต้องสร้างการรับรู้ให้ประชาชนเกิดความตระหนักกลัว ในการกระทำความผิด ความผิดอาญามีโทษอย่างไร เมื่อทำผิดแล้วติดคุก เสียอนาคต แกรมออกมา สังคมไม่ให้การยอมรับ” (คุณ ต, การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 เมษายน 2562)

5. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

5.1 เน้นไปที่การสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับข่าวสาร เพจอีจันยังไม่ได้พัฒนาไปถึงแนวทางการป้องกันอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม จากการนำเสนอข่าว เพจมีการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้าน จึงทำให้ผู้รับข่าวสารมีความเข้าใจว่า อาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นจากสาเหตุใด เพื่อให้ประชาชนระวังตัวขึ้น ดังนั้น จึงช่วยสนับสนุนป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้

“เรายังไม่เคยทำถึงขั้นการต้อยอดเช่นการเสนอแนะวิธีการ ซึ่งเราคิดว่า การเสนอข่าวอาชญากรรมแล้วก็เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม เพราะการนำเสนอของเรา ก็เสนอในมุมมองที่อยากให้ประชาชนได้รู้ว่ามีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นมา ก็ให้เขาเกิดการระมัดระวังตัวเองขึ้นมา” (เพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

5.2 การสื่อสารประชาสัมพันธ์ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถปรับแผนได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

เฟซบุ๊กสื่อสารได้รวดเร็วแบบเรียลไทม์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถตอบกลับกันได้

“ความเร็วรวดเร็วของสื่อโซเชียลมีเดียนี้สามารถตอบกลับหรือโต้ตอบกันได้ทันทีระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร (interactive) จะทำให้ทราบถึงผลของการสื่อสารในการประชาสัมพันธ์อาชญากรรมได้ค่อนข้างรวดเร็ว หรือดูยอดคนเข้ามาชอบได้และการตอบรับจากการกดไลค์กดแชร์ คอมเมนต์” (คุณ ส, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 มิถุนายน 2562)

6. การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

6.1 การนำเสนอข่าวและข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบทุกประเด็น ทุกมุมมอง ไม่มีบริบทที่จะนำเสนอข่าว แต่ข่าวที่นำเสนอออกไปต้องถูกต้อง มีการเช็คความถูกต้องเสมอ ซึ่งทำให้มีผู้ติดตามจำนวนมากและเชื่อถือในการนำเสนอของข่าวของเพจอีจัน

“เรามีการตรวจสอบข้อมูลที่มีความถูกต้อง ที่มีความแม่นยำทุกอย่าง เนื่องจากเมื่อมีความเชื่อไปแล้วจะกลับไปแก้ไขยาก แต่เหนือสิ่งอื่นใด มันคือ ความน่าเชื่อถือของเพจ เราอยากให้ทุกคนมั่นใจว่า ข่าวที่มีการเผยแพร่ออกไปนั้น มันเป็นข่าวจริง ถ้าอีจันพูดมันเชื่อถือได้ ผ่านการตรวจสอบแล้ว และที่สำคัญมันคือ จรรยาบรรณของสื่อมวลชนอย่างแท้จริง” (แอดมินเพจอีจัน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 พฤษภาคม 2562)

6.2 การนำเสนอข่าวเพื่อให้ประชาชนรู้สึกตระหนักและระมัดระวังภัยที่อาจจะ

เกิดขึ้นประชาชนสามารถระงับภัยได้กับเรื่องที่เขาได้รับข้อมูลเตือนภัยผ่านเฟซบุ๊ก และสามารถบอกต่อไปยังคนอื่น ๆ ให้ระงับภัยไว้ได้

“การทำให้ประชาชนตระหนักในการระงับภัยที่จะเกิดขึ้น หรือทำให้เขาเห็นถึงสิ่งใกล้ตัวที่จะเกิดอันตราย ก็จะทำให้การประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเกี่ยวกับงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ด้วยเช่นกัน” (คุณ ส, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 มิถุนายน 2562)

“เพื่อให้เกิดการรับรู้ได้เป็นวงกว้างโดยเฉพาะเป็นแนวการเตือนภัยผู้สื่อข่าว ได้นำเนื้อหาข่าวคลิป์วิดีโอข่าว ที่ได้นำเสนอออกทาง โทรทัศน์ ไปแล้ว ก็จะนำเสนอ ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก เพราะบางคนอาจจะไม่ได้ดูโทรทัศน์ ก็สามารถรับชมผ่านทาง เฟซบุ๊กได้ เนื้อหาข่าวนั้น ก็จะเกิดการรับรู้ และเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการป้องกันหรือการเตือนภัยเหตุอาชญากรรม อย่างเช่นกรณีโซเฟอร์ซ์บรอดแท็กซี่ ที่เรียกเก็บค่าโดยสาร ชาวอังกฤษ จากสุวรรณภูมิไปถนนข้าวสาร ในราคาเกือบ 4,000 บาท ซึ่งเป็นการโกง มิเตอร์ ทำให้ผู้เสียหายรายนี้ได้เข้าแจ้งความกับตำรวจว่าถูกหลอกลวง ผู้สื่อข่าวนอกเหนือจากนำเสนอทางโทรทัศน์ก็จะตัดเป็นคลิป์สั้น ๆ มาออกอากาศผ่านทางเฟซบุ๊ก ด้วยเพื่อให้เกิดการรับรู้ได้เป็นวงกว้างโดยเฉพาะเป็นแนวการเตือนภัยสำหรับผู้โดยสารที่ขึ้นรถแท็กซี่ให้สังเกตว่าถ้ามิเตอร์ขึ้นอย่างรวดเร็วหรือขึ้นแบบก้าวกระโดดก็ให้สังเกตได้เลยว่าคุณน่าจะถูกลอก” (คุณ ต, สื่อมวลชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 พฤษภาคม 2562)

4. กลุ่มประชาชน

กลุ่มประชาชน จำนวน 10 ท่าน ได้ให้มุมมองต่อบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์

ในอดีตกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนจะได้รับข่าวสารทางด้านอาชญากรรมผ่านทางสื่อโทรทัศน์ แต่ในปัจจุบันไลฟ์สไตล์เปลี่ยนแปลงไป ไม่ค่อยได้ดูข่าวทางโทรทัศน์แล้ว แต่ประชาชนมาติดตามข่าวผ่านทางเฟซบุ๊กแทน เพราะเฟซบุ๊ก 1) สามารถทำได้ทุกที่ ทุกเวลา 2) นำเสนอข่าวที่น่าสนใจ 3) ประสิทธิภาพของเฟซบุ๊ก ไว ทันเหตุการณ์ และ 4) พื้นที่แสดงความคิดเห็นของคนติดตามได้อย่างรวดเร็ว

“ทุกวันนี้ไม่ค่อยได้ดูทีวีแล้ว แต่เมื่อถึงจะอ่านจากหน้าฟีดทุกวัน เวลาที่เพจโพสต์ข่าวลงหน้าฟีดก็จะได้อ่านข่าวจากเพจ” (นาง พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)

“ปกติก็จะดูหัวข้อข่าวก่อนว่า น่าสนใจหรือป่าว ถ้าเป็นเรื่องที่ติดตามอยู่ก็จะเข้าไปอ่าน บางทีมาเป็นคลิป์สั้น ๆ มีบทบรรยายก็เข้าไปดู” (นาย ก, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟซบุ๊กเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีความรวดเร็ว เช่น Live

สด ได้ไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็สามารถติดตามข่าวได้ทุกที่ ทันเหตุการณ์ อีกทั้งเพจนั้น ๆ ในเฟซบุ๊ก สามารถแจ้งเตือนอัตโนมัติไปยังผู้ใช้งานนั้น ๆ ที่กดติดตาม ให้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทุกครั้งที่มีการอัปเดตบนหน้าเพจ” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นใช้การโทรศัพท์หากันลดลง และในขณะที่ใช้สื่อโซเชียลพิมพ์ข้อความหากันกลับเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“คนไทยจำนวนมากใช้เป็นพื้นที่การแสดงออกทางความรู้สึกต่าง ๆ ของกิจกรรมการดำเนินชีวิตประกอบการติดตามข่าวสารของเพื่อนและเพจที่ให้ความสนใจ” (นาย พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 เมษายน 2562)

2. รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

กลุ่มประชาชน กล่าวว่า การพาดหัวข่าว สรุปลงไฮไลท์ คลิปสั้น 1-2 นาที วิดีโอ กราฟฟิก และเสียงประกอบ รวมถึงการใช้ภาพการ์ตูนที่ดูน่าสนใจ จะทำให้คนเข้าถึงได้ง่าย

“สิ่งที่แรกที่จะดูข่าว คือ หัวข้อข่าว ที่มีการพาดหัวให้น่าสนใจ รวมทั้งมีการนำเสนอเป็นเรื่องราว มีสรุปลงไฮไลท์ ก็ช่วยให้ข่าวนั้นน่าสนใจยิ่งขึ้น หรือเป็นคลิปสั้น ๆ ระยะเวลา 1-2 นาที” (นาง พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)

“อย่างข่าวมติชน อ่านพาดหัวดูหือหวาดี หรือถ้าแบบอีจันก็มาเป็นคลิป เปิดดูแบบสั้น ๆ ขอบตรงที่มีข้อความบรรยายด้วย” (นาย ท, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 30 เมษายน 2562)

“เพจดังบนเฟซบุ๊ก ไม่ว่าจะเป็นเพจอีจัน Drama-addict แฮมมโม่รีดำ ฯลฯ ต่างก็นำเสนอข่าวสารด้วยรูปแบบวิดีโอ และไลฟ์สด ภาพกราฟฟิก เสียงประกอบ ทำให้ผู้รับชมสามารถเข้าถึงได้ง่าย” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

3. เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม

เนื้อหาควรเป็น 1) ข่าวชาวบ้าน เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือเป็นข่าวในพื้นที่ที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นข่าวที่เกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว จะได้ระวังตัว 2) เนื้อหาที่นำเสนอในข่าว ต้องนำเสนออย่างเป็นกลาง 3) บอกวิธีป้องกันที่สามารถทำได้และผ่านการกลั่นกรองมาแล้ว และ 3) ข่าวต้องเข้าใจง่าย และบอกวิธีป้องกันในเฟซบุ๊ก

“ข่าวที่อ่านส่วนใหญ่จะเป็นข่าวแบบใกล้ตัว หรือไม่ก็เรื่องเกี่ยวกับแถวบ้าน แถวที่ทำงาน แบบว่า ตรงนั้นเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา ก็เลยเข้าไปอ่านข่าวนั้น จะได้ระวังตัวที่หลัง” (นาย ป, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)

“ควรเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย บอกถึงวิธีป้องกันที่สามารถทำได้ และมีการกลั่นกรองมาแล้ว เนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นสื่อที่มีความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งบางครั้งก็ทำให้เรื่องราวที่

เผยแพร่ไปนั้นเกิดความผิดพลาดได้” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“เนื้อหาต้องเข้าใจง่าย และเป็นภัยใกล้ตัวในการดำเนินชีวิตของประชาชนหรือไม่. ถ้าใช่.. ประชาชนจะสนใจและแชร์ต่อไปยังเพื่อน ๆ ทำให้ info หรือคลิปนั้นกลายเป็นไวรัล” (นาย ฟ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 เมษายน 2562)

4. วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด

ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า 1) การนำเสนอข่าว ควรนำเสนออย่างระมัดระวังโดยเฉพาะภาพ เหตุการณ์จริง หรือควรมีการเซนเซอร์ภาพเหตุการณ์ความรุนแรง ซึ่งมักจะเป็นภาพที่ข่าวแชร์กันมา 2) หากเนื้อหาข่าวมีความไม่เหมาะสมหรือยังไม่แน่นอนควรมีการควบคุมก่อนนำมาเผยแพร่ 3) ใช้คำพูดหัวเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ 4) การนำเสนอเนื้อหาต้องระวังการให้ข้อมูลอย่างละเอียดถี่ถ้วน

“อย่างข่าวล่าสุด รถมอเตอร์ไซค์ตัดหน้าที่แยกขวงสิงห์ แบบมาเป็นคลิปเลย เหตุการณ์จริง ตอนชนจริง ๆ เราก็เข้าไปดู แบบว่าโคตรน่ากลัว ทำไมแบบไม่เซนเซอร์กันบ้าง” (นาย ช.1, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

“ในการนำเสนอข่าวสารในแต่ละครั้ง หากเนื้อหาข่าวมีความไม่เหมาะสม หรือยังไม่มีความแน่นอนควรมีการควบคุมก่อนนำมาเผยแพร่ หรือใช้คำบรรยายกำกับเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“เนื้อหาที่ลงต้องคิดให้ละเอียดถี่ถ้วนอย่างเช่น กรณีที่เห็นประจำในคดียาเสพติด การนำเสนอจะบอกว่า ผู้ต้องหารับจ้างขนยาเสพติดได้เงินจำนวนหลายแสนบาท ในความคิดส่วนตัวไม่ ควรนำเสนอด้านนี้ ควรนำเสนอว่า การรับจ้างขนนั้น ต้องรับโทษตามกฎหมาย จำคุกกี่ปีหรือโทษสูงสุดต้องถูกประหารชีวิต การนำเสนอว่าได้เงินจำนวนมากเพียงแค่รับจ้างขนยา บางทีอาจทำให้คนเดือดร้อนเงิน ก็ลองเสี่ยงที่จะทำเพราะได้เงิน” (นาย ฟ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 เมษายน 2562)

อย่างไรก็ตาม การควบคุมเนื้อหาในเฟซบุ๊กทำได้ยากมาก เนื่องจากปัจจุบันใครก็เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารได้

“เฟซบุ๊กเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมเนื้อหาข้อมูลได้ยากมาก เนื่องจากทุกคนที่มีบัญชีเฟซบุ๊กก็สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

5. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

ผู้รับข่าวสารสามารถ 1) รับรู้ข่าวสารระวังภัย และป้องกันตัวหรือหลีกเลี่ยงจากเหตุอาชญากรรมได้ ถ้าหากเป็นข่าวที่เป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น มิจฉาชีพ 2) หลีกเลี่ยงสถานที่ที่มักเกิด

อาชญากรรม และ3) การแชร์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันอาชญากรรม ทำให้คนรับรู้ข่าวสาร และระวังภัย

“ปกติตามจากเพลงเรื่องเล่าเช้านี้ ซึ่งมักจะเป็นข่าวชาวบ้าน เช่น ข่าวคนมาเรียไรเงินไปขอ บวช ดีที่เคยเห็นในเพลงมาก่อน แล้วเอาไปเล่าให้หน้าฟัง แล้วน้ำเขาเจอจริง ๆ คนนี้ตามข่าวเลยมาที่บ้าน เลยไม่ได้ให้เงินไป (นาย ป, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)

“ปกติเฟซบุ๊กไม่ได้ตามเพลงอะไรเลยนะ แต่เห็นข่าวอยู่เรื่อย เพื่อนชอบแชร์กันมา บางทีก็ดู เหมือนกัน ถ้ามันเกี่ยวข้อ ซึ่งบางจุดเราผ่านทุกวัน เราก็ระวังตัวมากขึ้น” (นาย ข.2, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

“ทำให้เรารู้ข่าวสารการระวังภัย การป้องกันตนเองและครอบครัวจากมิจฉาชีพรูปแบบต่าง ๆ ที่กำลังระบาดในปัจจุบันได้อย่างรวดเร็ว” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“สื่อเฟซบุ๊กเป็นสื่อโซเชียลที่มีความรวดเร็ว สามารถใช้งานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ที่สำคัญคือ สามารถแชร์ข่าวนั้น ๆ ให้รับรู้ในวงกว้างได้อีกด้วย ยิ่งแชร์มากเท่าไร การรับรู้ข่าวสารก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

6. การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพคือ 1) ข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ นั้นต้องมีการคิดต่อว่าจะบอกประชาชนให้ป้องกันตนเองอย่างไร 2) ควรแชร์ข่าวที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

“แต่ถึงไม่ได้ตามอ่านเพลงข่าวโดยตรงนะ ก็มักจะเห็นฟีดข่าวอยู่เรื่อย เพื่อนชอบแชร์กัน คือถ้าข่าวไหนน่าสนใจ อย่างข่าวคนดัง ก็จะเข้าไปอ่านอีกที” (นาย ข ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2562)

“ตัวโซเชียล เฟซบุ๊ก มีฟังก์ชัน เทคนิคในการนำเสนอที่น่าสนใจอยู่ในตัวอยู่แล้ว ผู้ที่เผยแพร่ข่าวนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็เพลงข่าวสาร หรือแม้กระทั่งเฟซบุ๊กส่วนตัวของผู้ที่ประสบพบเจอกับตนเองในเหตุการณ์นั้น ๆ สามารถนำมาเสนอเพื่อเป็นการเตือนภัย โดยเปิดเป็นสาธารณะ สามารถแชร์ หรือส่งต่อข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นที่รับรู้ได้อย่างรวดเร็ว” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“ใช้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่นิยมมามีส่วนในเรื่องที่ต้องการประชาสัมพันธ์ ผู้คนจะให้ความสนใจเยอะ เช่น การติตแฮชแท็กในโพสต์นั้น ๆ ” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“จำเป็นต้องติดตามข่าวสารว่า ณ เวลานี้ข่าวสารเรื่องไหนที่เกิดขึ้น และคิดต่อว่าจะป้องกันอาชญากรรมนั้นได้อย่างไร เพราะคนส่วนใหญ่กำลังติดตาม เมื่อได้ข้อมูลการป้องกันอาชญากรรม

ยอมจะแชร์ต่อเพื่อให้เพื่อน ๆ ได้รู้เท่าทันอาชญากรรม” (นาย พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 เมษายน 2562)

สรุปบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

จากการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 ท่าน ในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ปัจจุบันเฟซบุ๊กเป็นสื่อหลักที่เข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงมากที่สุด เพราะรูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิมในปัจจุบัน ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสารได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านสังคมออนไลน์ บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1.1 เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถเข้าถึงคนติดตามได้แบบเรียลไทม์ เฟซบุ๊กไลฟ์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากด้วยเพราะคนหันมาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้นแทนสื่อกระแสหลัก การประชาสัมพันธ์ของเฟซบุ๊กจึงทำได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์

1.2 ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แนวทางในเชิงป้องกันอาชญากรรม โดยสรุปเนื้อหาสั้น ๆ รวมถึงให้ความรู้กับประชาชน กรณีตัวอย่างอาชญากรรมที่ดูเอทีเอ็ม ถ้ามีนำเสนอเนื้อหาและคลิปเป็นการเตือนภัยให้คนที่ดูหรืออ่านเฟซบุ๊กนั้น ระมัดระวังตัวเองได้ รวมถึงด้านความรู้เรื่องการลงโทษอาชญากร เรื่องการฉ้อโกง การกระทำผิดกฎหมาย ผ่านเฟซบุ๊ก ทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด โดยเสนอบทลงโทษผ่านเฟซบุ๊ก

1.3 สร้างให้มีการสื่อสารแบบสองทางหรือหลายทาง เช่น เสนอรูปภาพหรือคลิปวิดีโอสั้น ๆ ซึ่งจะสร้างความน่าสนใจให้กับข่าว การให้คนเข้ามาสื่อสารในคอมเมนต์ การแชร์ต่อ การทำให้คนรู้กว้างขึ้นและเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วและอย่างต่อเนื่อง เช่น ในเพจอีจันมีการแสดงความคิดเห็น และข้อซักถาม และแอดมินเข้าไปตอบข้อสงสัย

1.4 การสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยแอดมินเฟซบุ๊กสามารถขอความร่วมมือนำข้อมูลอาชญากรรมจากตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเผยแพร่ โดยตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่ เช่น กรณี คดีเปรี๊ยะหั่นศพ แอดมินได้รับการแจ้งเบาะแสจากประชาชน ในเพจเฟซบุ๊กอีจัน จากนั้น มีการประสานงานกับตำรวจเพื่อหาข้อเท็จจริงต่อไป

1.5 เฟซบุ๊กสามารถสร้างความเชื่อมั่นโดยสร้างภาพลักษณ์ระหว่างองค์กร และสาธารณชน เช่นกรณีของเพจอีจัน สร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือเพราะข่าวอาชญากรรมนั้น เขียนโดยนักข่าวอาชญากรรมที่ทำงานด้านข่าวอาชญากรรมมานานกว่า 20 ปี ประชาชนให้ยอมรับโดยมีผู้ติดตามประมาณ 8 ล้านคน (เพจอีจัน, 16 เมษายน 2562)

อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเฟซบุ๊กควรคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ของผู้กระทำ ความผิด และผู้เสียหายด้วย ที่สำคัญยิ่งต้องคำนึงถึง การนำเสนอข่าวต้องมีความระมัดระวัง กฎหมาย หรือผิดศีลธรรม จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว เพราะอาจจะเป็นการชี้ช่องให้เกิดอาชญากรรมซ้ำ ๆ หรือยิ่งเป็นการซ้ำเติมผู้ที่ได้รับผลกระทบ และต้องระวังพฤติกรรมการเล่นแบบ ส่วนนักกฎหมายมองว่า เฟซบุ๊กยังมีบทบาทน้อยในการป้องกันอาชญากรรม เพราะ ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายและ จารีตประเพณี การประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กยังไม่มีความจำเป็นในกลุ่มทนายและนักกฎหมาย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ไม่สามารถช่วยเปลี่ยนแนวคิดผู้ทำกระทำความผิดแต่อาจช่วยเหลือได้

4.3 การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนกับการมีส่วนร่วมและการป้องกันอาชญากรรม

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิด การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนกับการมีส่วนร่วม และการป้องกันอาชญากรรม ประกอบด้วย 1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) 2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) 4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) และ 5) การใช้กลไกทางกฎหมาย โดยสัมภาษณ์จากกลุ่ม ประชาชนทั้ง 10 ท่าน ซึ่งได้ผลดังนี้

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)

ประชาชนสามารถใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่ได้รับรู้และบอกต่อด้วยการแชร์ หรือแจ้งข่าว ประชาสัมพันธ์หรือนำเสนอเหตุในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน เพื่อน ครอบครัว และคนใกล้ตัว ต่อไป เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันสอดส่องความปลอดภัยในพื้นที่

“อย่างน้อย รับรู้ และจะได้มีการแชร์ข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ก็คิดว่า ช่วยกันป้องกันและ สอดส่องไม่ให้เกิดเหตุ” (คุณ พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)

“การรับรู้ข่าวสารจากเฟซบุ๊ก ก็เห็นด้วยนะ เพราะเวลามีข่าวจะได้แชร์ให้ที่บ้านอ่าน บางที จะได้เป็นหูเป็นตากัน โดยเฉพาะเมื่อคราวที่คนมาเรียไรเงิน” (นาย ป, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)

“โดยปกติ คนเราเวลาเสพข่าวสารที่ตนเองรู้สึกสนใจ จะแชร์ต่อให้เพื่อน ๆ หรือบุคคลใกล้ ตัว เพื่อให้เกิดความระมัดระวัง” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“เมื่อทราบแล้ว จะแชร์ให้เพื่อนและครอบครัว จดจำและเรียนรู้ที่จะระวังภัยเพื่อป้องกัน ตัวเอง” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“เวลามีข่าวคดีสำคัญ ก็ได้แชร์ให้ที่บ้านอ่าน บางทีจะได้เป็นหูเป็นตากัน โดยเฉพาะเมื่อคราว ที่คนมาเรียไรเงิน พฤติกรรมไว้วางใจไม่ได้” (นาย พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)

“เพื่อนส่วนใหญ่ มีการติดตามข้อมูลข่าวสาร ผ่านทาง เฟซบุ๊ก มากกว่าช่องทางอื่น ๆ เนื่องจากเกิดการรับรู้อย่างรวดเร็ว และถ้าเรื่องไหนเป็นเรื่องใกล้ตัว อย่างเช่น การที่คนร้ายกรีดกระเป่าหรือลักทรัพย์ แล้วย่านใจกลางเมืองที่มีคนพลุกพล่าน เพื่อนก็จะเตือน และก็แชร์ต่อผ่านทางเฟซบุ๊ก ให้เราเกิดการรับรู้ด้วยเพื่อให้ระมัดระวังตัวมากขึ้น” (นางสาว จ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“แต่ถึงไม่ได้ตามอ่านเพจข่าวโดยตรงนะ ก็มักจะเห็นฟีดข่าวอยู่เรื่อย เพื่อนชอบแชร์กัน คือถ้าข่าวไหนน่าสนใจ อย่างข่าวคนดัง ก็จะเข้าไปอ่านอีกที” (นาย ช.1 , ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

2.1 เมื่อประชาชนได้รับทราบข้อมูลเรื่องอาชญากรรมจากเฟซบุ๊ก หลังจากนั้นมีการนำข้อมูลเหล่านั้นไปคุยกับคนในครอบครัว ที่ทำงาน เพื่อน หรือแม้แต่คนใกล้ชิด มีการแชร์ข้อมูลระวังภัยที่จะเกิดขึ้นส่งต่อเพื่อเตือนภัยให้กับสังคม และยังถ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับสถานที่ใกล้ตัวก็จะยิ่งให้ความสำคัญมาก

2.2 กรณีที่เหตุการณ์อาชญากรรมเกิดกับเพื่อนหรือคนใกล้ตัว เช่น ขโมยเข้าบ้านก็ถามเพื่อน เพื่อนบอกให้โพสต์ลงเฟซบุ๊ก และให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“ก็มี เช่น การแสดงออกความคิดเห็น หรือคาดเหตุการณ์น่าจะเป็นอย่างไรอย่างนั้น แต่ผลสรุปสุดท้ายก็ต้องฟังจากผลสรุปของข่าว เพราะน่าเชื่อถือมากที่สุด” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“โดยปกติก็จะคุยกับคนในครอบครัว ให้ได้รับทราบ ยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับสถานที่ใกล้ตัวก็จะยิ่งให้ความสำคัญมาก” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“อย่างข่าวล่าสุด รถมอเตอริไซต์ตัดหน้าที่แยกช่วงสิงห์ แบบมาเป็นคลิปเลย เหตุการณ์จริงตอนชนจริง ๆ เราก็เข้าไปดู รู้สึกเป็นห่วงเด็ก ๆ คน พอกลับมาถึงที่บ้าน คุยกับภรรยา ลูก ให้ระวังอันตรายจากการขับขี่” (นาย ช.2, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

“ในข่าวที่อ่านส่วนใหญ่จะเป็นข่าวแบบใกล้ตัว หรือไม่ก็เรื่องเกี่ยวกับแถวบ้าน แถวที่ทำงานแบบว่า ตรงนั้นเกิดเหตุการณ์ขึ้นมา ก็เลยเข้าไปอ่านข่าวนั้น มีการคุยกันถึงเหตุการณ์ และทำให้ระวังตัว” (นาย พ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 5 เมษายน 2562)

“เพื่อนผู้ชายเจอขโมยเข้าบ้าน ที่บ้านมีกล้องวงจรปิดแต่ก็มองเห็นคนไม่ชัด เขาก็มาบอกผม และเขาก็โพสต์ว่าขโมยเข้าบ้านตอนตีในเฟซของเขา แล้วผมก็ช่วยแชร์ต่อไป ให้จับขโมย และผมก็บอกให้เพื่อนไปแจ้งความ ช่วยเป็นหูเป็นตา สามารถรับรู้ข้อมูลได้ในวงกว้างขึ้น” (นาย ข, 20 พฤษภาคม 2562)

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)

เมื่อประชาชนประชุมหารือแล้ว 1) โปสต์แจ้งข่าวสารไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักข่าวเป็นผู้เสนอข่าวโปสต์บนเฟซบุ๊ก เช่น ช่องทางในการแจ้งเบาะแส หรือการแจ้งเหตุในพื้นที่ ให้กับเจ้าหน้าที่ และ2) เป็นหน้าที่ของตำรวจต้องตรวจสอบเบาะแสดูว่าเป็นจริงหรือเท็จ หรือเป็นการแก่งกัน ต้องตรวจสอบข้อมูลที่คนแชร์บนเฟซบุ๊ก แล้วตำรวจต้องประชุมหาข้อมูลด้วย

“ปกติหลังไม่คุ้มกันไม่มีใครรู้อยู่แล้ว แต่ตำรวจก็ไม่ควรไปบอกใครเหมือนกัน อย่างน้อยก็ควรรักษาความลับนิดนึง” (คุณ ช.1, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

“ตำรวจต้องตรวจสอบเบาะแสดูว่าเป็นเท็จหรือป่าว บางทีมีคนแจ้งไปเล่น ๆ แล้วกว่าตำรวจจะมา โจรก็หนีไปไหนแล้ว ไม่ทันมาจับโจรเลย หรือไม่กว่าจะมาที่โจรก็ฆ่าคนตายไปแล้ว” (นาย ป, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)

“คิดว่า บางทีก็เป็นการแก่งกันนะ แบบไม่ชอบชี้หน้าคนนี้ก็ไปแจ้งว่าคนนี้ทำผิดกฎหมายแบบนี้ตำรวจก็ควรตรวจสอบนิดนึง ไม่ใช่มาปรักปรำทันที” (นาย ช.2, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 20 เมษายน 2562)

4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

4.1 เหตุการณ์เสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ควรหาทางหลีกเลี่ยงหรือออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด อีกทั้งรวมทั้งช่วยเหลือคนอื่นด้วยละโทรแจ้งตำรวจ

“หากเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติกับตนเอง พยายามหาทางหลีกเลี่ยง และออกจากพื้นที่นั้น ๆ ให้เร็วที่สุด หรือ โทรแจ้งเหตุกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น พบเหตุการณ์เด็กตีกัน หรือเหตุการณ์อื่น ๆ กับตัวเองให้แชร์เพื่อเป็นวิทยาทานกับบุคคลอื่น ๆ ” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“การช่วยกันเตือนภัยและช่วยกันเป็นหูเป็นตา เพื่อป้องกันอาชญากรรม เพราะเป็นเรื่องที่เราทุกคนสามารถช่วยเหลือกันได้ ช่วยกันสังเกตผู้คนและเหตุการณ์รอบข้าง มีใครหรือสิ่งใดผิดสังเกตไหม” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

4.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ ผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงอารมณ์ผ่านเฟซบุ๊ก และอาจเรียกร้องให้สามารถแก้ไขกฎหมายเพื่อความเป็นธรรมได้ และสามารถจับผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดี

"เพจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพจข่าวสาร หรือ ของหน่วยงานต่าง ๆ สามารถขอความร่วมมือจากประชาชน ช่วยโหวต แสดงความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะแนวทางป้องกัน รวมถึง คดีข่มขืน บุ่ม ปันดาดารานักแสดงชื่อดัง เคยเรียกร้องให้เพิ่มโทษข่มขืน-ประหารชีวิต โดยล่ารายชื่อเพื่อเสนอขอแก้

กฎหมายเข้มขึ้นเท่ากับประหาร ให้มีการกำหนดบทลงโทษที่เพิ่มขึ้นกับผู้ก่ออาชญากรรม" (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการสื่อสารป้องกันเหตุอาชญากรรม เพราะประชาชนก็เป็นส่วนหนึ่งที่เมื่อรับรู้เรื่องราวเหตุอาชญากรรมก็จะมีการพูดคุยกัน เช่น มีคนมาร้องเรียนผ่านทาง Facebook เรื่องแชร์ลูกโซ่ ผู้เสียหายนับร้อยคนมูลค่าความเสียหายมากนับสิบล้าน (นางสาว อ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

“ปลายปีที่แล้ว เพื่อนเคยขับรถ แล้วมีกล้อง[บันทึกเทป]หน้ารถ เห็นรถปุนแข่งซ่ายแล้วออกมา มอเตอร์ไซด์จึงหักหลบรถปุนตกข้างทาง เพื่อนจึงเอาคลิปไปให้ญาติคนเจ็บ[คนขับรถมอเตอร์ไซด์] และญาติคนเจ็บจึงเอาหลักฐานไปให้ตำรวจตามเรื่อง ตามจับคนขับรถบรรทุกปุนได้ นอกจากนี้เพื่อนยังเอาคลิปแชร์ในเฟซบุ๊กของตัวเองด้วย” (นางสาว ด, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 29 เมษายน 2562)

5. การใช้กลไกทางกฎหมาย

5.1 ควรนำเสนอกลไกทางกฎหมาย กฎหมายใกล้ตัว หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชน

5.2 กลไกทางกฎหมายที่ลงโทษบุคคลที่ต้องคดีที่เกิดขึ้น ก็เป็นกลไกทำให้ครอบครัวของผู้กระทำผิดอับอาย และมีผลกระทบต่อครอบครัว และอาจทำให้คนอื่นกลัวที่จะถูกลงโทษ

“เพราะนำเสนอให้ประชาชนเข้าถึง และเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น และเมื่อมีผู้คิดจะความผิดพบเห็นอาจเกิดความกลัว และไม่กล้ากระทำความผิด เพราะมีตัวอย่างบทลงโทษจากคดีก่อน ๆ แล้ว ที่ได้นำเสนอออกมา และส่วนหนึ่งคือ การโดนประณามจากสังคม ไม่เพียงแค่นั้นเองที่ได้รับผลกระทบ ยังทำให้ครอบครัวเกิดความอับอายคนในสังคมและอาจทำให้คนอื่นกลัวที่จะถูกลงโทษ” (นางสาว ว, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2562)

“กฎหมายเป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนต้องทราบ แต่กฎหมายก็ยังเป็นสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและไม่ทราบ หากเราสามารถนำเสนอให้ประชาชนเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญของกฎหมายได้โดยง่ายก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากนี้ เมื่อมีการเผยแพร่ออกไปอย่างแพร่หลาย และคนเข้าถึงได้ง่าย คนที่เห็นก็จะได้ทราบถึงการดำเนินการต่าง ๆ การลงโทษที่เกิดขึ้น เมื่อกระทำความผิดแล้วถูกจับ ก็มีผลต่อญาติพี่น้องของผู้กระทำความผิดอาจได้รับความอับอาย” (นางสาว ผ, ประชาชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2562)

สรุปการใช้เฟซบุ๊กของประชาชนกับการมีส่วนร่วมและการป้องกันอาชญากรรม

จากการสัมภาษณ์กับประชาชน การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือและการป้องกันอาชญากรรม นำมาสรุปเป็นผลการศึกษาดังนี้

1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนสามารถใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่ได้รับรู้และบอกต่อด้วยการแชร์ หรือแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์หรือนำเสนอเหตุในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน เพื่อน ครอบครัว และคนใกล้ตัวต่อไป เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกันสอดส่องความปลอดภัยในพื้นที่

2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

2.1 เมื่อประชาชนได้รับทราบข้อมูลเรื่องอาชญากรรมจากเฟซบุ๊ก หลังจากนั้นมีการนำข้อมูลเหล่านั้นไปคุยกับคนในครอบครัว ที่ทำงาน เพื่อน หรือแม้แต่คนใกล้ชิด มีการแชร์ข้อมูลระวังภัยที่จะเกิดขึ้นส่งต่อเพื่อเตือนภัยให้กับสังคม และยังถ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับสถานที่ใกล้ตัวก็จะยิ่งให้ความสำคัญมาก

2.2 กรณีที่เหตุการณ์อาชญากรรมเกิดกับเพื่อนหรือคนใกล้ตัว เช่น ขโมยเข้าบ้านก็ถามเพื่อน เพื่อนบอกให้โพสต์ลงเฟซบุ๊ก และให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) เมื่อประชาชนประชุมหารือแล้ว

3.1 อินบ็อกซ์แจ้งข่าวสารไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักข่าวเป็นผู้เสนอข่าวโพสต์บนเฟซบุ๊ก เช่น ช่องทางในการแจ้งเบาะแส หรือการแจ้งเหตุในพื้นที่ ให้ให้กับเจ้าหน้าที่ และ 2) เป็นหน้าที่ของตำรวจต้องตรวจสอบเบาะแสด้วยว่าเป็นจริงหรือเท็จ หรือเป็นการกลั่นแกล้งกัน ต้องตรวจสอบข้อมูลที่คนแชร์บนเฟซบุ๊ก แล้วตำรวจต้องประชุมหาข้อมูลด้วย

4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

4.1 เหตุการณ์เสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ควรหาทางหลีกเลี่ยงหรือออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด อีกทั้งรวมทั้งช่วยเตือนคนอื่นด้วยละโทรแจ้งตำรวจ

4.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ ผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงอารมณ์ผ่านเฟซบุ๊ก และอาจเรียกร้องให้สามารถแก้ไขกฎหมายเพื่อความเป็นธรรมได้ และสามารถจับผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดี

5) การใช้กลไกทางกฎหมาย

5.1 ควรนำเสนอกลไกทางกฎหมาย กฎหมายใกล้ตัว หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชน

5.2 กลไกทางกฎหมายที่ลงโทษบุคคลที่ต้องคดีที่เกิดขึ้น ก็เป็นกลไกทำให้ครอบครัวของผู้กระทำผิดอับอาย และมีผลกระทบต่อครอบครัว และอาจทำให้คนอื่นกลัวที่จะถูกลงโทษ

ดังนั้นประชาชนใช้ช่องทางเฟซบุ๊กในการรับรู้ข่าวสารและบอกต่อด้วยการแชร์หรือประชาสัมพันธ์ ให้มีความระมัดระวังภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดคดีอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตามต้องตรวจสอบข่าวให้ถูกต้องก่อนที่จะแชร์ออกไป มีการพูดคุยถึงข่าวอาชญากรรมกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว เพื่อเป็นการแชร์ให้รับรู้และระมัดระวังภัยที่อาจเกิดขึ้น โดยยิ่งหากเป็นเรื่องใกล้ตัว หรือเป็นเรื่องในพื้นที่อยู่อาศัย มักจะเป็นที่สนใจในการปรึกษาหารือกัน และส่วนใหญ่มีการพูดคุยกับในกลุ่มคนรู้จักเท่านั้น โดยรับฟังความเห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกันในกลุ่ม และหาวิธีแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกัน

นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการให้เบาะแสที่เกี่ยวข้อง ทำให้คดีอาชญากรรมมีความคืบหน้าได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นใกล้ตัว จะช่วยในการตัดสินใจออกห่างจากเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันอันตรายที่จะมากระทบถึงตัวเอง รวมทั้งยังร่วมในการสอดส่องและสังเกตความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมการเฝ้าระวังคดีอาชญากรรมให้ผู้ที่ทำผิดโดยลงโทษ เพราะเมื่อเป็นข่าวที่สนใจของสังคม จะช่วยกดดันให้เกิดความคืบหน้าทางคดี อย่างไรก็ตาม ควรนำเสนอกลไกทางกฎหมาย กฎหมายใกล้ตัว หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำวิจัยนี้ เรื่องบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม และเพื่อศึกษาการใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาถึงบทบาทการประชาสัมพันธ์ทางเฟซบุ๊กในการป้องกันอาชญากรรม โดยศึกษาจากเพจของประชาชน ได้แก่ เพจอีจัน ในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อเป็นการลดปัญหาการเกิดอาชญากรรมโดยเน้นการป้องกันอาชญากรรมให้กับประชาชนได้รู้เท่าทัน

นอกจากนี้ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยกำหนดงานวิจัยนี้ให้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์รูปแบบการประชาสัมพันธ์ข่าวอาชญากรรมของเพจอีจัน โดยแบ่งเนื้อหาในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ คลิปวิดีโอ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์แนวทางในการประชาสัมพันธ์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) บนเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

ทั้งนี้ในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 18 ท่าน โดยสามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้ดังนี้ คือ กลุ่มตำรวจ นักกฎหมาย กลุ่มสื่อ และกลุ่มประชาชน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

1. บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

ปัจจุบันเฟซบุ๊กเป็นสื่อหลักที่เข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงมากที่สุด เพราะรูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิมในปัจจุบัน ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสารได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านสังคมออนไลน์ บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

1.1 เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งที่สื่อสารไปถึงคนติดตามได้แบบเรียลไทม์ เฟซบุ๊กไลฟ์เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากด้วยเพราะคนหันมาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้นแทนสื่อกระแสหลัก การประชาสัมพันธ์ของเฟซบุ๊กจึงทำได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์

1.2 ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แนวทางในเชิงป้องกันอาชญากรรม โดยสรุปเนื้อหาสั้น ๆ รวมถึงให้ความรู้กับประชาชน กรณีตัวอย่างอาชญากรรมที่ดูเฝ้าที่เอ็ม ถ้ามีนำเสนอเนื้อหา และคลิปเป็นการเตือนภัยให้คนที่ดูหรืออ่านเฟซบุ๊กนั้น ระวังตนเองได้ รวมถึงด้านความรู้เรื่องการลงโทษ

อาชญากร เรื่องการจี้เหยื่อ การกระทำผิดกฎหมาย ผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด โดยเสนอบทลงโทษผ่านเฟซบุ๊ก

1.3 สร้างให้มีการสื่อสารแบบสองทางหรือหลายทาง เช่น เสนอรูปภาพหรือคลิป วิดีโอสั้น ๆ ซึ่งจะสร้างความน่าสนใจให้กับชาว การให้คนเข้ามาสื่อสารในคอมเมนต์ การแชร์ต่อ การทำให้คนรู้จักกว้างขึ้นและเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วและอย่างต่อเนื่อง เช่น ในเพจอีจันมีการแสดงความ คิดเห็น และข้อซักถาม และแอดมินเข้าไปตอบข้อสงสัย

1.4 การสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยแอดมินเฟซบุ๊กสามารถขอความร่วมมือนำข้อมูลอาชญากรรมจากตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเผยแพร่ โดยตรวจสอบข้อมูล ก่อนเผยแพร่ เช่น กรณี คดีเปื้อยหั่นศพ แอดมินได้รับการแจ้งเบาะแสจากประชาชน ในเพจเฟซบุ๊กอีจัน จากนั้น มีการประสานงานกับตำรวจเพื่อหาข้อเท็จจริงต่อไป

1.5 เฟซบุ๊กสามารถสร้างความเชื่อมั่นโดยสร้างภาพลักษณ์ระหว่างองค์กร และ สาธารณชน เช่นกรณีของเพจอีจัน สร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือเพราะชาวอาชญากรรมนั้น เขียนโดย นักข่าวอาชญากรรมที่ทำงานด้านข่าวอาชญากรรมมานานกว่า 20 ปี ประชาชนให้ยอมรับโดยมี ผู้ติดตามประมาณ 8 ล้านคน (เพจอีจัน, 16 เมษายน 2562)

อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเฟซบุ๊กควรคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ของผู้กระทำความผิด และผู้เสียหายด้วย ที่สำคัญยังต้องคำนึงถึง การนำเสนอข่าวต้องมีความระมัดระวัง กฎหมาย หรือศีลธรรม จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว เพราะอาจจะเป็นการชี้ช่องให้เกิดอาชญากรรมซ้ำ ๆ หรือยิ่งเป็นการซ้ำเติมผู้ที่ได้รับผลกระทบ และต้องระวังพฤติกรรมการเล่นแบบ ส่วนนักกฎหมายมองว่า เฟซบุ๊กยังมีบทบาทน้อยในการป้องกันอาชญากรรม เพราะทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎหมายและ จารีตประเพณี การประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กยังไม่มีความจำเป็นในกลุ่มทนายและนักกฎหมาย เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ไม่สามารถช่วยเปลี่ยนแนวคิดผู้ทำกระทำความผิดแต่อาจช่วยเหลือได้

2. การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนกับการมีส่วนร่วมและการป้องกันอาชญากรรม

2.1 การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนสามารถใช้เฟซบุ๊กเป็น ช่องทางหนึ่งที่ได้รับรู้และบอกต่อด้วยการแชร์ หรือแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์หรือนำเสนอเหตุในพื้นที่ที่ เกี่ยวข้องให้แก่ประชาชน เพื่อน ครอบครัว และคนใกล้ตัวต่อไป เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกัน สอดส่องความปลอดภัยในพื้นที่

2.2 การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

2.2.1 เมื่อประชาชนได้รับทราบข้อมูลเรื่องอาชญากรรม จากเฟซบุ๊ก หลังจากนั้นมีการนำข้อมูลเหล่านั้นไปคุยกับคนในครอบครัว ที่ทำงาน เพื่อน หรือแม้แต่คนใกล้ชิด

มีการแชร์ข้อมูลระงับภัยที่จะเกิดขึ้นส่งต่อเพื่อเตือนภัยให้กับสังคม และยังถ้าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับสถานที่ใกล้ตัวก็จะยิ่งให้ความสำคัญมาก

2.2.2 กรณีที่เหตุการณ์อาชญากรรมเกิดกับเพื่อนหรือคนใกล้ตัว เช่น ขโมยเข้าบ้านก็ถามเพื่อน เพื่อนบอกให้โพสต์ลงเฟซบุ๊ก และให้ไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) เมื่อประชาชนประชุมหารือแล้ว

2.3.1 อินบ็อกซ์แจ้งข่าวสารไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และนักข่าวเป็นผู้เสนอข่าวโพสต์บนเฟซบุ๊ก เช่น ช่องทางในการแจ้งเบาะแส หรือการแจ้งเหตุในพื้นที่ให้ให้กับเจ้าหน้าที่ และ 2) เป็นหน้าที่ของตำรวจต้องตรวจสอบเบาะแสด้วยว่าเป็นจริงหรือเท็จ หรือเป็นการกลั่นกัน ต้องตรวจสอบข้อมูลที่คนแชร์บนเฟซบุ๊ก แล้วตำรวจต้องประชุมหาข้อมูลด้วย

2.4 การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

2.4.1 เหตุการณ์เสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ควรหาทางหลีกเลี่ยงหรือออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด อีกทั้งรวมทั้งช่วยเตือนคนอื่นด้วยละโทรแจ้งตำรวจ

2.4.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจได้ ผ่านการแสดงความคิดเห็น หรือการแสดงอารมณ์ผ่านเฟซบุ๊ก และอาจเรียกร้องให้สามารถแก้ไขกฎหมายเพื่อความเป็นธรรมได้ และสามารถจับผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดี

2.5 การใช้กลไกทางกฎหมาย

2.5.1 ควรนำเสนอกลไกทางกฎหมาย กฎหมายใกล้ตัว หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชน

2.5.2 กลไกทางกฎหมายที่ลงโทษบุคคลที่ต้องคดีที่เกิดขึ้น ก็เป็นกลไกทำให้ครอบครัวของผู้กระทำผิดอับอาย และมีผลกระทบต่อครอบครัว และอาจทำให้คนอื่นกลัวที่จะถูกลงโทษ

ดังนั้น ประชาชนใช้ช่องทางเฟซบุ๊กในการรับรู้ข่าวสารและบอกต่อด้วยการแชร์หรือประชาสัมพันธ์ ให้มีความระมัดระวังภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดคดีอาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตามต้องตรวจสอบข่าวให้ถูกต้องก่อนที่จะแชร์ออกไป มีการพูดคุยถึงข่าวอาชญากรรมกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว เพื่อเป็นการแชร์ให้รับรู้และระมัดระวังภัยที่อาจเกิดขึ้น โดยยิ่งหากเป็นเรื่องใกล้ตัว หรือเป็นเรื่องในพื้นที่อยู่อาศัย มักจะเป็นที่สนใจในการปรึกษาหารือกัน และส่วนใหญ่มีการพูดคุยกันในกลุ่มคนรู้จักเท่านั้น โดยรับฟังความเห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารกันในกลุ่ม และหาวิธีแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกัน

นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการให้เบาะแสที่เกี่ยวข้อง ทำให้คดีอาชญากรรมมีความคืบหน้าได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นใกล้ตัว จะช่วยในการตัดสินใจออกห่างจากเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันอันตรายที่จะมากระทบถึงตัวเอง รวมทั้งยังร่วมในการสอดส่องและสังเกตความผิดปกติที่อาจ

เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมการเร่งรัดคดีอาชญากรรมให้ผู้ที่ทำผิดโดยลงโทษ เพราะเมื่อเป็นข่าวที่สนใจของสังคม จะช่วยกดดันให้เกิดความคืบหน้าทางคดี อย่างไรก็ตามควรนำเสนอกลไกทางกฎหมาย กฎหมายใกล้ตัว หรือบทลงโทษ ทางเฟซบุ๊ก เพราะจะช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้ประชาชน

5.2 อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ปัจจุบันเฟซบุ๊กเป็นสื่อหลักที่เข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงมากที่สุด เพราะรูปแบบเปลี่ยนไปจากเดิม ในปัจจุบัน ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสารได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊ก จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สื่อสารไปถึงคนติดตามได้แบบเรียลไทม์ เฟซบุ๊กไลฟ์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากด้วยเพราะคนหันมาใช้สื่อออนไลน์มากขึ้นแทนสื่อกระแสหลัก การประชาสัมพันธ์ของเฟซบุ๊กจึงทำได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยวิทยุทัณฑ์ สายประดิษฐ์ (2551) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของสื่อใหม่ที่สำคัญคือ เป็นสื่อที่ตอบสนองความต้องการสารสนเทศต่อผู้รับสารได้มากที่สุด เพราะสื่อใหม่สามารถบรรจุเนื้อหาข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นระบบ ที่เอื้อต่อการค้นหาข้อมูลที่ต้องการง่าย อันจะส่งผลต่อขีดความสามารถในการเผยแพร่ข่าวสาร เข้าถึงข้อมูลผ่านเครือข่ายได้อย่างรวดเร็ว

ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แนวทางในเชิงป้องกันอาชญากรรม เรื่องการลงโทษอาชญากร เรื่องการจี้เหยื่อ การกระทำผิดกฎหมาย ผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด โดยเสนอบทลงโทษผ่านโดยสรุปเนื้อหาสั้น ๆ รวมถึงให้ความรู้กับประชาชน กรณีตัวอย่างอาชญากรรมที่ดูเอทีเอ็ม ถ้ามีนำเสนอเนื้อหาและคลิป เป็นการเตือนภัยให้คนที่ดูหรืออ่านเฟซบุ๊กนั้น ระวังตนเองได้ สอดคล้องกับบทวิทยุสามเหลี่ยมาชญากรรม (พลตำรวจโท ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช, 2557) ที่ระบุไว้ว่า หากปิดโอกาสไม่ให้องค์ประกอบใดในสามองค์ประกอบ ในที่นี้ คือ เหยื่อ ก็จะสามารถลดทอนโอกาสการเกิดอาชญากรรมได้ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเรื่องบทลงโทษของกฎหมาย การป้องกันอาชญากรรมจะสามารถช่วยเหลือประชาชนไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม และเปลี่ยนความคิดให้คนไม่กล้ากระทำความผิดกฎหมายได้

ด้านการสร้างให้มีการสื่อสารแบบสองทางหรือหลายทาง เช่น เสนอรูปภาพหรือคลิปวิดีโอสั้น ๆ ซึ่งจะสร้างความน่าสนใจให้กับข่าว การให้คนเข้ามาสื่อสารในคอมเมนต์ การแชร์ต่อ การทำให้คนรู้กว้างขึ้นและเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วและอย่างต่อเนื่อง เช่น ในเพจอินจันมีการแสดงความคิดเห็น และข้อซักถาม และแอดมินเข้าไปตอบข้อสงสัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยุณัฐษา หน่อทอง (2551) ในประเด็นที่ว่า การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้ถูกจัดเป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีความทันสมัย และมีบทบาทสำคัญต่อสังคมในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีความแตกต่างไปจากการสื่อสารแบบดั้งเดิม คือผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถที่จะโต้ตอบ สนทนา แสดงความคิดเห็น

วิพากษ์วิจารณ์ แบ่งปันข้อมูลตลอดจนการสร้าง และเผยแพร่ข้อมูลใหม่สู่สาธารณชนได้ด้วยตนเอง ดังนั้น จึงส่งผลให้เครือข่ายสังคมออนไลน์กลายเป็นที่นิยมและเป็นวัฒนธรรมการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่ มีอัตราการใช้งานที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องได้ตลอดเวลา

ด้านการสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยแอดมินเฟซบุ๊กสามารถขอความร่วมมือนำ ข้อมูลอาชญากรรมจากตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเผยแพร่ โดยตรวจสอบข้อมูลก่อนเผยแพร่ เช่น กรณี คดีเปรี๊ยะหั้นศพ แอดมินได้รับการแจ้งเบาะแสจากประชาชน ในเพจเฟซบุ๊กอีจัน จากนั้น มีการประสานงานกับตำรวจเพื่อหาข้อเท็จจริงต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ พิมลสินธุ์ (2551) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ คือ ความพยายามที่จะมีอิทธิพลเหนือความคิดจิตใจของ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยการกระทำสิ่งที่ดีมีคุณค่าแก่สังคม เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อ หน่วยงาน กิจกรรมและบริการ หรือสินค้าของหน่วยงาน รวมถึงเพื่อที่จะได้รับการสนับสนุน ความ ร่วมมือที่ดีจากประชาชนในระยะยาว อย่างไรก็ตาม การให้ข่าวสารด้วยเนื้อหาที่ถูกต้องนั้นเป็นสิ่ง ที่ควรแล้ว แต่การลงลึกในรายละเอียดมากการเกินไป อาจเป็นการชี้ช่องให้เกิดอาชญากรรมซ้ำ ดังเช่น ที่มีข่าวการฆาตกรรมโดยกรรมควัน เมื่อมีการออกข่าว ก็มักจะมีข่าวทำนองเดียวกันเกิดขึ้นซ้ำอยู่ เรื่อย

นอกจากนี้ เฟซบุ๊กสามารถสร้างความเชื่อมั่นโดยสร้างภาพลักษณ์ระหว่างองค์กร และ สาธารณชน เช่นกรณีของเพจอีจัน สร้างภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือเพราะข่าวอาชญากรรมนั้น เขียนโดย นักข่าวอาชญากรรมที่ทำงานด้านข่าวอาชญากรรมมานานกว่า 20 ปี ประชาชนในวัยอมรับโดยมี ผู้ติดตามประมาณ 8 ล้านคน (เพจอีจัน, 16 เมษายน 2562) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสรี วงษ์มณฑา (2546) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่เกิดขึ้น เพื่อโน้มน้าวหรือส่งผลด้านความรู้สึกนึกคิดของสาธารณชนที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักมีทัศนคติ และ ความเข้าใจที่ดีก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงาน องค์กรกับสาธารณชนนำไปสู่ สัมพันธภาพ การสนับสนุนและความร่วมมือ

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 การใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือเพื่อป้องกันอาชญากรรม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นที่ว่า เฟซบุ๊กมีส่วนช่วยประชาชนให้รับรู้ข่าวสาร และ แสร้งเหตุการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพื่อหวังจะช่วยสังคมจับคนร้าย เช่น กล้องหน้ารถที่จับภาพ ผู้ ก่อเหตุและติดตามจับตัวได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Unhoff (1977 อ้างใน ปา ริชาติ วลัยเสถียร, 2546) ในประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนเรื่อง การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) และการปรึกษาหารือ (Public Consultation) กันเพื่อช่วยเหลือกันในสังคม

การมีส่วนร่วมของประชาชน การที่หน่วยงานรัฐเปิดเพจทางการขึ้นมา จะเป็นอีกช่องทาง

หนึ่งที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมทั้งความร่วมมือในการแชร์ข่าวสารให้กับครอบครัว เพื่อน หรือคนรู้จัก ให้รับทราบข่าวสารทางด้านอาชญากรรมเช่นเดียวกัน หรือเป็นช่องทางที่ประชาชนจะได้แจ้งเบาะแส ให้กับหน่วยงานรัฐ เช่น ตำรวจ หรือฝ่ายปกครอง จะได้เข้าไปติดตามจับอาชญากร หรือการ ปรับปรุงสถานที่หรือจุดเสี่ยงเพื่อลดทอนโอกาสการเกิดคดีอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี สามเหลี่ยมอาชญากรรม (พลตำรวจโท ศรีวรหาร์ รังสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช, 2557) ที่ระบุว่า ถ้าหากองค์ประกอบ 3 ส่วนสามารถควบคุมได้ ทั้ง 1) สามารถเร่งติดตามผู้กระทำผิด ได้ 2) เขี่ยมีความรู้และเข้าใจในการเกิดอาชญากรรมสามารถหลีกเลี่ยงได้ และ 3) โอกาสการเกิดทั้ง เวลาและสถานที่ที่ก่อเหตุ หากมีความเสี่ยงที่จะเกิด แต่ตำรวจสามารถควบคุมได้ โอกาสการเกิด อาชญากรรมก็ลดน้อยมาก

นอกจากนี้ ยังพบว่า การแชร์กลไกทางกฎหมายและบทลงโทษผ่านเฟซบุ๊กทำให้คนรู้สึกกลัว และไม่กล้าที่กระทำความผิด กฎหมายเป็นเรื่องใกล้ตัวและคนจำเป็นต้องรู้ เมื่อประชาชนรับรู้ และ เข้าใจบทลงโทษในเรื่องการทำความผิด จะได้ไม่ก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นการป้องกันอาชญากรรม ทางอ้อม

การสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กอย่างมีประสิทธิภาพ คือ แอดมินเพจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้อง ตรวจสอบข้อมูลประชาสัมพันธ์ด้านอาชญากรรมให้ถูกต้องก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลออกไป

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

5.3.1 เนื่องจากส่วนใหญ่คนยอมรับการใช้เฟซบุ๊กมีประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือให้ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรม หน่วยงานที่จัดทำเฟซบุ๊กในการป้องกันอาชญากรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนภาคเอกชนและองค์กรระดับชุมชน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และสามารถสื่อสารไปถูกทิศทาง โดยเฉพาะ เรื่องอาชญากรรมต้องเป็นเรื่องที่ตรวจสอบแล้วก่อนการเผยแพร่

5.3.2 องค์กรที่รับผิดชอบการทำเฟซบุ๊ก ต้องมีการทำงานอย่างจริงจัง และเฝ้าระวังภัยเรื่องอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นความเดือดร้อนและผลกระทบของประชาชน

5.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นแอดมินเพจเฟซบุ๊ก หรือประชาชนที่รู้เบาะแสาอาชญากรรม ควรแจ้งข่าวไปที่แอดมินเพจเฟซบุ๊ก เมื่อพบผู้ต้องสงสัยที่กระทำความผิดให้กับเจ้าหน้าที่

5.1.4 แนวทางป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊ก ควรมีผู้รู้ เช่น ตำรวจ สายตรวจ ส่งข้อมูลเช่น จุดเสี่ยงต่าง ๆ และให้ความรู้กับชุมชนและผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่บุตรหลานให้เป็นคนดี จะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมในอนาคต

5.3.5 พ่อแม่ ผู้ปกครองที่เห็นข่าวอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กหรือสื่อต่าง ๆ ควรนำบทเรียน

เหล่านั้นไปสอนบุตรหลานเพื่อให้เห็นโทษของการก่ออาชญากรรม เกิดความเข้าใจที่จะไม่เป็นผู้กระทำผิด หรือตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิด

5.3.6 เฟซบุ๊กควรเป็นสื่อที่มีบทบาทในการช่วยป้องกันอาชญากรรมและการให้ความรู้ แทนที่จะให้ประชาชนพลาดในการดำเนินชีวิตและก่ออาชญากรรม การปราบปรามอาชญากรรมเป็นแก้ปัญหาปลายเหตุ

จากแนวคิดป้องกันการเกิดอาชญากรรม โดยทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (พลตำรวจโท ศรีวรหาร รั้งสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช, 2557) ซึ่งองค์ประกอบการเกิดอาชญากรรมนั้น ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด
2. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของ ที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ
3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ตามภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1: ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม

ที่มา: พลตำรวจโท ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล นิตราชัยเดช. (2557). สืบค้นจาก <https://www.docdroid.net/Y1rfchX/crime-triangle-theory.pdf>

ดังนั้น การลดปัญหาอาชญากรรม ผู้วิจัยจึงประยุกต์และต่อยอดจากทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม นำมาเป็นโมเดลบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม เพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยในการลดปัญหาอาชญากรรม เพราะในปัจจุบันรูปแบบการสื่อสารเปลี่ยนไป จากสื่อดั้งเดิมมาเป็นสื่อสังคมออนไลน์ และสื่อออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก ผู้วิจัยคิดว่าควรนำเฟซบุ๊กมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป ในที่นี้ คือการนำเฟซบุ๊กเข้ามาเป็นสื่อช่วยสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม ดังนี้

1. ด้านผู้กระทำผิดหรือคนร้าย (Offender) โดยการสร้างข้อมูลให้คนเกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับบทลงโทษเพื่อไม่ให้ก่ออาชญากรรม ผ่านทางช่องทางเฟซบุ๊ก เพราะเป็นสื่อที่มีความรวดเร็วไว เช่น เผยแพร่ข้อกฎหมาย บทลงโทษ ให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดได้รับรู้และเกิดความหวาดกลัวและไม่กล้ากระทำความผิด
2. ด้านเหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) ผู้เสียหาย หรือเหยื่อ หรือประชาชนทั่วไป โดยการสร้างข้อมูลให้คนรับรู้ผ่านเฟซบุ๊ก เพื่อคนระวังภัยไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อต้องรู้จักการป้องกันตนเอง

ครอบครัว และชุมชนหรือสังคม เช่น การแต่งตัว การใส่เครื่องประดับหรือของที่มีค่า

3. ด้านโอกาส (Opportunity) โอกาสที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัย เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุ เพราะฉะนั้น จึงต้องสร้างการรับรู้เพื่อแจ้งเตือนประชาชนผ่านทางเฟซบุ๊ก โดยไม่เปิดโอกาสให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมตามภาพที่ 5.2 นี้

ภาพที่ 5.2: โมเดลบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรม

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

5.4.1 ศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์การสื่อสารการป้องกันอาชญากรรม ผ่านเฟซบุ๊กและประสิทธิภาพการใช้งานของผู้ติดตามเฟซบุ๊กนั้น ๆ

5.4.2 ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังและความต้องการของผู้ใช้เฟซบุ๊กต่อการป้องกันอาชญากรรม เพื่อได้รู้ว่าเฟซบุ๊กควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาไปในทิศทางใด

5.4.3 ในอนาคตควรมีการศึกษาสื่อออนไลน์ชนิดอื่นนอกเหนือจากเฟซบุ๊ก เช่น อินสตาแกรม Line@ ทวิตเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ความรู้ และแจ้งเตือนภัยอาชญากรรมกันอาชญากรรม และสร้างผู้ติดตาม และใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.4 ศึกษาวิธีการปรับตัวของเฟซบุ๊ก ให้ทันกับกระแสการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้ความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมคงอยู่ได้อย่างต่อเนื่อง โมเดลบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อการป้องกันอาชญากรรมจากเพราะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

บรรณานุกรม

- กติกาสายเสนีย์. (2553). *Social Network คืออะไร*. สืบค้นจาก
<https://keng.com/2008/08/09/what-is-social-networking/>
- กิติมา สุรสุนธิ. (2533). *ความรู้ทางการสื่อสาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และ
 สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขวัญฤทัย สายประดิษฐ์. (2551). *บทบาทนักประชาสัมพันธ์กับการประชาสัมพันธ์ในสื่อใหม่ตอนที่
 1. พัฒนาเทคนิคศึกษา*
- คมชัดลึก.(28 มกราคม 2555). โขเชียลมีเดีย'สู้อาชญากรรม. สืบค้นจาก
<http://www.komchadluek.net/news/crime/121463>
- คมชัดลึก. (10 กันยายน 2558). พลังโขเชียลมีเดีย'ดาบสองคม': บทบรรณาธิการประจำวันที่ 10
 ก.ย.2558. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/scoop/213127>
- จุฑารัตน์ ศราวณะวงศ์ (2558). *แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับงานประชาสัมพันธ์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย Vol.8 No.2.*
- ชีห์ คลาร่า. (2553). *ยุคแห่งเฟซบุ๊ก*. กรุงเทพมหานคร: ประพันธ์สาส์น.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์. (2554). *แนวทางการกำกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี*. วารสาร
 นักบริหาร ปีที่ 31 ฉบับที่ 4.
- ณัฐชา หน่อทอง. (2551). *การสื่อสารการตลาดแบบไวรัลของตราสินค้าดีแทค*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ตติยา ปัฐยาวัต. นพนัย วรรณเผือก. สุพิชญา สาสิทธิ์ และกันตภณ ศรีวารินทร. (2561). *ความ
 หวาดกลัวอาชญากรรมของวัยรุ่นหญิงไทย*. สืบค้นจาก
<http://tujournals.tu.ac.th/thammasatjournal/detailart.aspx?ArticleID=2878>.
- ทัศนีย์ ผลชานีโก (2558). *การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)*. สืบค้นจาก
https://www.prd.go.th/download/article/article_20151102174745.pdf
- ทำเนียบรัฐบาลไทย. (2562). *คำกล่าวแถลงผลงานรัฐบาลปีที่ 4 โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
 นายกรัฐมนตรี ณ ดิคสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล วันศุกร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา
 09.30 น.* สืบค้นจาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/18533>
- สุนิสา อินอุทัย (2557). *การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่
 ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 ทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- ประมะ สตะเวทิน. (2541). *การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปราโมทย์ จันท. (2558). *แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลบางโพธิ์พวง*. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม สถาบันอาชญาวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม วิทยาลัยรัฐกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ปรีชญา ภูวสิน. (2549). *พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารด้านเส้นทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2546). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. สืบค้นจาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/52930380/chapter2.pdf
- เพียร ศรีแสงทอง. (2554). *การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำผิด = Punishment and correction*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พรทิพย์ พิมพ์สินธุ์. (2551). *การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พลตำรวจโท ศรีวรราช รังสิพราหมณกุล และพลตำรวจตรี ชยพล ฉัตรชัยเดช. (2557). *การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก*. สืบค้นจาก <https://www.docdroid.net/Y1rfchX/crime-triangle-theory.pdf>
- เพจอีจัน (15 มิถุนายน 2562). *นาที่แตกตื่น ทั้งรพ.นครปฐม*. สืบค้นจาก <https://web.facebook.com/ejan2016/posts/1028160960678243/>
- เพจอีจัน. (7 กรกฎาคม 2561). *บทสัมภาษณ์นักข่าวประจำเพจอีจัน เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2561*
- เพจอีจัน. (9 กุมภาพันธ์ 2562). *เตือนภัย! หนุ่มสั่งซื้อมือถือทางเฟซบุ๊ก กลับถูกมิจฉาชีพนำบัตรปชช. สวมรอยหลอกขายของออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://ejan.co/news/5c5ec36b27cc6>
- เพจอีจัน. (16 เมษายน 2562). *ความเป็นมาของเพจอีจัน*. สืบค้นจาก https://web.facebook.com/pg/ejan2016/about/?ref=page_internal
- โพสต์ทูเดย์. (31 พฤษภาคม 2560). *เพจดาร์ค? คืออะไร ทำไม่น่าสนใจ*. สืบค้นจาก <https://positioningmag.com/1127393>
- ภาณุวัฒน์ กองราช. (2554). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในประเทศไทย: กรณีศึกษา Facebook* วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารเทคโนโลยี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุพดี ฐิติกุลเจริญ. (2537). *ทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ระวี แก้วสุกใส และชัยรัตน์ จุสปาโล. (2556). *เครือข่ายสังคมออนไลน์: กรณี เฟซบุ๊ก (Facebook)*

- กับการพัฒนาผู้เรียน. *Princess of Narathiwat University Journal*, (ฉบับพิเศษ) ประจำปี 2556.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วนิษา แก้วสุข. (2557). *การศึกษาการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการบริจาคกรณีศึกษามูลนิธิเพื่อสุนัขไร้ปี 2557*. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วิภา บำรุงสวน. (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี*. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาณี แม้นอินทร์. (2556). *หลักการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิมลพรรณ อาภาเวท สาวิตรี ชีวะสาธน์ และชาญ เดชอัศวิน. (2554). *พฤติกรรมกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊กของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 7 (2).
- วิยะดา จิติมัชฌิมา. (2554). *เครือข่ายสังคมออนไลน์: แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และจริยธรรม*, วารสารนักบริหาร 30 (4).
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2553). *การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีรวรรณ แซ่จ้าว. (2557). *อิทธิพลของทัศนคติและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยว*. สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิริพร กนกชัยสกุล. (2553). *เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Website)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (31 กรกฎาคม 2559). *สื่อโซเชียล กับสังคมไทย*. สืบค้นจาก <http://www1.si.mahidol.ac.th/Healtygamer/information/news/169018>
- สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์. (2545). *สื่อออนไลน์ช่องทางใหม่ในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนไทย*. วารสารรามคำแหง ปีที่ 3 (ฉบับที่ 1) 53-54.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2560). *แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก <http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan60.pdf>

- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561). *จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลง คดีอาญาประเภทคดีชีวิต ร่างกายและเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และคดียาเสพติด รายปี ปี พ.ศ. 2540 – 2560*. สืบค้นจาก http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=1300&template=1R2C&yeartype=M&subcatid=45
- สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2561). *กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วยการใช้ Facebook*. สืบค้นจาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/49/files/handbook/km61/7.%20%E0%B8%AA%E0%B8%B3%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%98%E0%B9%8C.pdf>.
- สุนิสา อินอุทัย. (2557). *การป้องกันตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่ออาชญากรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุดสงวน สุธีสร. (2547). *อาชญาวิทยา* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. (2540). *การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดวงกลมเสรี วงษ์มณฑา. (2546). *การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- อภิชาต พุกสวัสดิ์ และ กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ. (2556). *การประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแสสื่อสังคมออนไลน์*. วารสารการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา ปีที่: 6 ฉบับที่: 2
- อิทธิพล ปรีดีประสงค์. (2552). *ประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/288469>.
- อุดม ไพรเกษตร (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านทางสื่อสังคมเพชบุ๊กของหน่วยงานภาครัฐไทย*. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อุทิศ สุภาพ. (23 พฤศจิกายน 2560). *การป้องกันอาชญากรรม โดยการลดช่องโอกาสในการตกเป็นเหยื่อ*. สืบค้นจาก https://www.matichon.co.th/article/news_739425.
- เอมิกา เหมมินทร์. (2556). *พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วารสาร

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปีที่ 9-10 ฉบับที่ 16-17 มกราคม – ธันวาคม 2557.

เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2555). *เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ*. วารสารการวัดผลการศึกษา ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม 2555 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Marketingoops. (2562). *ล้วง Insight การใช้งาน “ดิจิทัล” ทั่วโลก 2019*. สืบค้นจาก <https://www.marketingoops.com/reports/global-and-thailand-digital-trend-2019/>

MGR online. (2561). *บช.น.แถลงผลกวาดล้างอาชญากรรมประจำเดือน ต.ค.2561*. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/crime/detail/9610000109491>.

Mthai. (28 ธันวาคม 2561). *10 คดีดังปี 2561 ชาวเน็ตวิจารณ์เก่ง สะเทือนทั่วทั้งวงการ*. สืบค้นจาก <https://news.mthai.com/webmaster-talk/695717.html>

Damasio, M. J., Dias, P. and Andrade J. G.. (2012). *The PR Pyramid: Social media and the new role of Public Relations in organizations*. REVISTA INTERNACIONAL DE RELACIONES PÚBLICAS, Nº 4, VOL. II

Raymond, S. (2015). Performance Crime and Justice. *Current Issues in Criminal Justice*, 27(2), 195-216. Retrieved from <https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=662555322414807;res=IELHSS>.

Sakiyama, M., Shaffer, D. K. and Joel D. Lieberman. (2011). *Facebook and the police: Communication in the social networking era*. Graduate Research Symposium 2011.

Surette, R. (2015). *Media, Crime, and Criminal Justice*. (5th Edition). Cengage Learning

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

1.คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม

- 1.1 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์
- 1.2 รูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม
- 1.3 เนื้อหาของข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม
- 1.4 วิธีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลบนเฟซบุ๊กไม่ให้เกิดการลอกเลียนแบบในการทำความผิด
- 1.5 บทบาทของเฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรม
- 1.6 การประชาสัมพันธ์เพื่อป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กให้มีประสิทธิภาพ

2.คำถามเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กของประชาชนในการร่วมมือและการป้องกันอาชญากรรม
การร่วมมือและการป้องกันอาชญากรรมได้ดังนี้

2.1 การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)

2.1.1 คุณเคยรู้ไหมว่าเฟซบุ๊กได้มีการนำเสนอเรื่องอาชญากรรม หรือการป้องกันอาชญากรรม ช่วยระบุ

2.1.2 คุณรับรู้เรื่องอะไรบ้างจากเฟซบุ๊กนั้น

2.1.3 คุณรับรู้แล้วมีผลอย่างไรกับคุณ เช่น ระวัง หรือแชร์ต่อให้เพื่อน ๆ หรืออื่นช่วยยกตัวอย่าง

2.1.4 คุณรับรู้ว่าอาชญากรรมนั้นอันตราย คุณคิดว่าคุณจดจำไว้เพื่อป้องกันตนเองหรือคนในครอบครัว หรือไม่ อย่างไร

2.1.5 มีเพื่อนหรือคนรู้จักที่รับรู้เรื่องอาชญากรรมจากเฟซบุ๊กไหม แล้วเขาทำอย่างไร

2.2 การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

2.2.1 เมื่อคุณได้ข้อมูลจากเฟซบุ๊กเรื่องอาชญากรรม คุณได้คุย ปรึกษาหารือ กับใครอย่างไรบ้าง

2.2.2 การปรึกษาหารือของคุณคุย เรื่องอะไรเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เห็นบนเฟซบุ๊ก และคุณส่งต่อให้ใคร บ้าง ช่วยอธิบาย

2.2.3 คุณจะส่งข้อมูลอาชญากรรมที่คุณรู้มา บอกใครหรือปรึกษาใคร ช่วยยกตัวอย่าง เช่นมีเด็กถูกลักพาตัวโดยพี่เลี้ยงเด็ก คุณจะปรึกษาใคร หรือปรึกษาตำรวจ หรือหาช่องทาง

บนเฟซบุ๊กสื่อสารออกไป ช่วยอธิบาย

2.3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)

2.3.1 ในสังคมที่คุณอยู่ คุณมีส่วนร่วมในการสื่อสารเรื่องอาชญากรรมหรือไม่ มีการคุยและฟังความคิดเห็นอย่างไร มีการคิดถึงการสร้างเฟซบุ๊ก เพื่อชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมไหม หรือใครควรเป็นผู้สร้าง หรือมีการคุยกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.3.2 มีการสื่อสารเสนอความคิดเห็นเรื่องอาชญากรรม การป้องกันภัย ความร่วมมือช่วยเหลือกันหรือไม่ อย่างไร ช่วยอธิบาย

2.4 การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

2.4.1 คุณมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องการสื่อสารการป้องกันอาชญากรรมหรือไม่ ถ้ามีคุณทำอย่างไร ช่วยยกตัวอย่าง

2.4.2 คุณคิดว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมผ่านเฟซบุ๊กหรือไม่ ถ้ามี ทำอย่างไร ช่วยอธิบาย

2.4.3 ประเด็นหรือเรื่องอาชญากรรมอย่างไรที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพราะเหตุใด

2.5 การใช้กลไกทางกฎหมาย

2.5.1 คุณคิดว่า การใช้กลไกทางกฎหมาย และนำเสนอผ่านเฟซบุ๊กเพื่อป้องกันอาชญากรรม ควรทำหรือคนรู้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.5.2 การใช้กลไกทางกฎหมายที่นำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก คุณคิดว่าจะได้ผลในการป้องกันอาชญากรรม และคนกลัวกฎหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด ช่วยอธิบาย

2.5.3 คุณคิดว่ากฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรม หรือข้อมูลด้านกฎหมายแบบใดที่ประชาชนควรทราบ และสามารถนำเสนอผ่านเฟซบุ๊ก ช่วยอธิบาย

2.5.4 คุณคิดว่ากลไกทางกฎหมายที่เสนอผ่านเฟซบุ๊กให้ประชาชนทราบ มีส่วนทำให้อาชญากรรมลดลง หรือไม่ หรือคนกลัวการทำความผิดหรือไม่ ช่วยอธิบาย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	พินต์ารวจโทหญิง จุฬณี สว่างลาภวงศ์
วันเดือนปีเกิด	11 กันยายน 2514
อีเมล	Juranees182@gmail.com
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้กำกับการ ฝ่ายพิพิธภัณฑสถานตำรวจ
สังกัด	กองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
คุณวุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี นิติศาสตร์, ปริญญาตรี (ศศ.บ.) เอก นิเทศศาสตร์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ข้อตกลงว่าด้วยการอนุญาตให้ใช้สิทธิในวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

วันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) พันตำรวจโททวี คุณณี สังกัดกองกำลังอยู่บ้านเลขที่ 11/24
ซอย ปุณณวิถี 43 ถนน ปุณณวิถี 101 ตำบล/แขวง บางจาก
อำเภอ/เขต พระราม 9 จังหวัด กทม รหัสไปรษณีย์ 10260

เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ รหัสประจำตัว 7570300132

ระดับปริญญา ตรี โท เอก

หลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะ นิเทศศาสตร์

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” ฝ่ายหนึ่ง และ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ตั้งอยู่เลขที่ 119 ถนนพระราม 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110 ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ และ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตกลงทำสัญญากันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิขอรับรองว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานสารนิพนธ์/
วิทยานิพนธ์หัวข้อ บทบาทของเพชฌฆาตในทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ เพื่อการป้องกัน
อาชญากรรม

ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
(ต่อไปนี้เรียกว่า “สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์”)

ข้อ 2. ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิตกลงยินยอมให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิโดยปราศจากค่าตอบแทนและไม่มี
กำหนดระยะเวลาในการนำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา งาน ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้
สิทธิโดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน หรือการ
กระทำอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน

ข้อ 3. หากกรณีมีข้อขัดแย้งในปัญหาสิทธิในสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระหว่างผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิกับ
บุคคลภายนอกก็ดี หรือระหว่างผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิกับบุคคลภายนอกก็ดี หรือมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ
เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ อันเป็นเหตุให้ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไม่สามารถนำงานนั้นออกทำซ้ำ เผยแพร่ หรือโฆษณา
ได้ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยินยอมรับผิดชอบและชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในความเสียหาย
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทั้งสิ้น

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความเป็นอย่างเดียวกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาโดย
ละเอียดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และเก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ พ.ต.ท.หญิง วิเศษ สัทธมาภรณ์ ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ
(คุณหญิง สรวิมลารวงค์)

ลงชื่อ อัญญา ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
(อาจารย์อัญญา จุลพิสิฐ)
ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและพื้นที่การเรียนรู้

ลงชื่อ [ลายมือชื่อ] พยาน
(ดร.สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลงชื่อ คุณ อ. ปฐม พยาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ปฐมมา สตะเวทิน)
ผู้อำนวยการหลักสูตร/ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร